



Fredag den 15. april 2011 (D)

1

Kl. 10:00

81. møde

Fredag den 15. april 2011 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 36:

Forespørgsel til videnskabsministeren og undervisningsministeren om vidensspredning.

Af Pia Christmas-Møller (UFG).

(Anmeldelse 13.04.2011).

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 189:

Forslag til lov om ændring af lov om skibes besætning, lov om beskatning af søfolk, sømandsloven, lov om Handelsflådens Velfærdsråd og lov om sikkerhed til søs. (Justering af muligheden for at tillade, at skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister kan føres af en person, som ikke har dansk indfødsret eller er omfattet af EU/EØS-reglerne om fri bevægelighed, etablering af et udenrigsfradrag for visse danske søfarende, økonomisk beskyttelse af efterladte søfarende, gennemførelse af ændringsprotokollen til SUA-konventionen m.v.).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).

(Fremsættelse 07.04.2011).

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 174:

Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Udvidelse af »noget for noget-ordningen« om tidlig prøveløsladelse af dømte m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 30.03.2011).

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 94:

Forslag til folketingsbeslutning om pårørendes ret til en bistandsadvokat, når en person dør i Kriminalforsorgens varetægt.

Af Line Barfod (EL) m.fl.

(Fremsættelse 29.03.2011).

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 70:

Forslag til folketingsbeslutning om god lovkvalitet.

Af Line Barfod (EL), Mogens Lykketoft (S), Holger K. Nielsen

(SF), Margrethe Vestager (RV), Høgni Hoydal (T), Juliane Henningsen (IA) og Christian H. Hansen (UFG).

(Fremsættelse 10.02.2011).

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Integrationsministeren (Søren Pind):

Lovforslag nr. L 192 (Forslag til lov om indfødsrets meddelelse).

Kristen Touborg (SF), Bjarne Laustsen (S), Per Clausen (EL) og Christian H. Hansen (UFG):

Beslutningsforslag nr. B 133 (Forslag til folketingsbeslutning om samlestatte og dyretransporter).

Titler på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 36:

Forespørgsel til videnskabsministeren og undervisningsministeren om vidensspredning.

Af Pia Christmas-Møller (UFG).

(Anmeldelse 13.04.2011).

Kl. 10:00

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, be-
tragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det er givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) 1. behandling af lovforslag nr. L 189:

Forslag til lov om ændring af lov om skibes besætning, lov om beskatning af søfolk, sømandsloven, lov om Handelsflådens Velfærdsråd og lov om sikkerhed til søs. (Justering af muligheden for at tillade, at skibe registreret i Dansk Internationalt Skibsregister kan føres af en person, som ikke har dansk indfødsret eller er omfattet af EU/EØS-reglerne om fri bevægelighed, etablering af et udenrigsfradrag for visse danske søfarende, økono-

misk beskyttelse af efterladte søfarende, gennemførelse af ændringsprotokollen til SUA-konventionen m.v.).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen).
(Fremsættelse 07.04.2011).

Kl. 10:01

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Lars Christian Lilleholt som ordfører for Venstre.

Kl. 10:01

(Ordfører)

Lars Christian Lilleholt (V):

Dansk skibsfart er blandt verdens førende. Der er rigtig, rigtig mange mennesker beskæftiget, ja, mere end 100.000, inden for skibsfarten og inden for de danske rederier. Skibsfarten bidrager med mere end 20 pct. af nettooverskuddet på betalingsbalancen, og området er stadig i vækst. Vi har nogle af verdens førende rederier med hovedkontorer i Danmark, og der kommer stadig flere til.

Derfor er det også vigtigt, at vi hele tiden har fokus på, om rammevilkårene for dansk skibsfart er tilstrækkelige. Det fokus har regeringen haft helt tilbage fra 2001, og også før den tid har der bredt i Folketinget været enighed om tiltagene på området. Der er indført tonnageskat, DIS og andre tiltag, som skal sikre gode rammevilkår. Også i den sammenhæng skal forslaget her i dag ses, hvor der er en række elementer, som gerne skal bidrage til at sikre, at vi fortsat har gode rammevilkår for dansk skibsfart.

Et af de forslag, vi har til behandling her i dag, er forslaget om at give mulighed for, at der ikke længere skal være danske skibsførere på skibene, således at vi giver mulighed for, at op til halvdelen af de skibe, der er registreret i DIS, får mulighed for at blive ført uden danske skibsførere. Når vi foreslår det, er det for at sikre, at dansk skibsfart, som jo er i international konkurrence, ja, i global konkurrence, også har samme konkurrencevilkår som de rederier, der konkurrerer med. Der er også en række andre tiltag i forslaget her, bl.a. om at forhøje udenrigsfradraget til 105.000 kr. årligt for søfarende, der arbejder om bord på udenlandske skibe uden for EU, ligesom vi også i det her lovforslag håndterer den udfordring, der har været, når søfarende er blevet efterladt i udenlandsk havn. Derfor afsætter vi et beløb til at sikre, at de mennesker kan komme hjem igen.

Venstre kan støtte lovforslaget.

Kl. 10:04

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Niels Sindal som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:04

(Ordfører)

Niels Sindal (S):

Dette lovforslag indeholder jo flere elementer. Det havde måske været bedst tjent med, at der var fremsat flere lovforslag, idet det her er en sammenblanding af både det ene og det andet, men nu tager vi det, som det ligger.

I bemærkningerne til lovforslaget og i fremsættelsestalen gøres der meget ud af at bruge vendinger som sikring mod udvanding i anvendelsen af danske skibsførere samt en styrket indsats for Det Blå Danmark. Jeg må sige, at det er en retorik, der vil noget, for forslaget går i al sin enkelthed ud på at smide danske søfolk ud af dansk indregistrerede skibe.

Forslaget, vi behandler i dag, er justeret i forhold til det første udkast og det til det bedre. Man ønsker, at kravet om, at der skal være

danske skibsførere på skibe indregistreret i Dansk Internationalt Skibsregister, ændres. Vi har i dag ca. 10 pct. udenlandske skippere fordelt på 600 skibe. Det ønsker man øget til 50 pct. Samtidig vil man have fri indflugning i 5 år. Det sidste må siges at være noget af en ladeport.

Hvorfor er det her interessant for udenlandske rederier? Det er det, fordi den danske stat yder en god service, omkostningerne er mindre end i mange andre landes registre, samtidig indeholder det danske register sociale ydelser, og det danske flag er alt andet lige et kvalitetsmærke, fordi vi gennem uddannelse og beskæftigelse af danske søfolk har udviklet gode rammevilkår. Men de kommer jo af den viden, som danske søfolk, navigatører, maskinfolk og -assistenter har med sig og ikke mindst af dygtige rederier. Det eneste krav, der stilles i dag, er, at skibsføreren skal være dansk. Resten af besætningen kan være udlændinge. Sådan mener vi fortsat at det skal være. Der optages vel årligt 200 studerende på navigationsskolerne, der er udviklet i et samarbejde med rederierne. Hvad er perspektivet for en styrmandselev i dag, hvis vi signalerer, at udlændinge er bedre?

Det er vores opfattelse, at DIS-ordningen bør kulegraves, før der vedtages yderligere ændringer. Det har vi sagt før; vi prøver at sige det igen.

Den næste del af lovforslaget er interessant. Vi støtter fuldt ud, at folk, der sejler uden for DIS-ordningen, får et tidssvarende fradrag; at det sættes op til 105.000 kr. er en pristalsregulering af fradrag fra dengang, man for 25 år siden indførte DIS. Det udgør jo kun en brøkdel af det, som redernes skattefrihed har givet dem, men det giver den enkelte sømand bedre mulighed for at få hyre uden for DIS.

Men i denne del af forslaget kaster regeringen anker, for det skal kun gælde uden for EU/EØS. Nu håber jeg ikke, at der er nogen, der bliver fornærmet, ej heller nede i boksen, men det er en gang landkrabbesnak, for søfarten er global for små som store skibe. Lad mig give et eksempel: Jeg sejler Afrika, Algeriet og Spanien, Iskinderun, Tyrkiet og tilbage til Italien, ned til Egypten, og der har jeg været inde og ude af EU tre gange. Hvordan vil man administrere det? Det er da fuldstændig fjollet fremstillet. Der er jo ikke nogen, der siger, hvordan man kan registrere, hvornår man er ude og inde af EU. Og hvad så, når man er på ferie eller har fri? Det her forslag skal i hvert fald reguleres i forhold til det.

Det bliver endnu værre, når man så vil finansiere det med nogle hokuspokuspenge fra Handelsflådens Velfærdsråd. Hvorfor skal de nu lide under det? Det trænger for øvrigt i almindelighed til en revision.

Men de sidste to dele af lovforslaget kan vi støtte. Det er vedrørende efterladte søfolk og SUA-konventionen.

Vi vil stille forslag og spørgsmål i udvalget, og når jeg ikke nævner nogle af de forslag, som vi vil komme med, er det, fordi jeg faktisk håber – det er ærgerligt, at ministeren ikke er her, og nu skal vi ikke skælde ud på dem, der er her – at ministeren vil kalde samtlige partier over i ministeriet, så vi kan drøfte det her, for det er kompliceret og knudret, og der er mange synspunkter. Det kunne jo være, at vi kunne snakke os til rette og nå noget fornuftigt. Jeg tror, at der er andre veje.

Socialdemokratiet kender udfordringerne for Det Blå Danmark. Det skal der ikke herske tvivl om. Vi er også parate til at tage ansvar såvel i forbindelse med dette lovforslag, som efter et regeringsskifte. Spørgsmålet er, når det gælder DIS, om vi har brug for lovgivning på nuværende tidspunkt. Skriver vi ikke bare en blankocheck ud til rederne? For os er det vigtigt at udvikle en søfartsnation, ikke bare at udvikle et skibsregister.

Kl. 10:09

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Colette L. Brix som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 10:09

(Ordfører)

Colette L. Brix (DF):

Lovforslaget her har vakt rigtig megen interesse i medierne. Vi kan af høringsvarene se, at der har været stor bekymring for de danske arbejdspladser som følge af forslaget om at udvande nationalitetskravet til skibsførere. Bekymringen går bl.a. på, at vi kommer til at se en udvikling som den, der har været i Norge, hvor nationalitetskravet gradvis er blevet udvandet, så det reelt ikke mere eksisterer. Bekymringen i Danmark drejer sig jo selvfølgelig om danske arbejdspladser. Det er jo ikke kun skibsføreren, men også hele den øvrige besætning, som udskiftes, hvis skibsføreren ændrer nationalitet. Dertil kommer, at mange af høringsvarene også nævner problemerne med, at skibsførere under dansk flag skal håndhæve relevant dansk lovgivning og derfor også er myndighedspersoner.

Nu er der heldigvis sket en hel del med lovforslaget siden høringen. Vi håber derfor på, at der kan skabes et bredt forlig, så alle forligspartierne bag DIS-loven kan være med til at sikre, at såvel rederne som de ansatte får de bedste muligheder for at drive søfart, så vi kan bevare vores konkurrenceevne på dette meget vigtige område. Vi tror nemlig på, at holdbarheden bag rammevilkårene for Det Blå Danmark er bedst, hvis alle partierne bag DIS-loven bakker op, når der skal ske ændringer.

Som lovforslaget ser ud nu, er det sikret, at halvdelen af skibsførerne skal være fra Danmark eller fra andre EU- eller EØS-lande. Dermed er der jo rigelig plads til, at der kan ansættes skibsførere fra lande uden for EU og EØS. I dag er der jo kun 10 pct., som kommer fra lande, der er uden for EU eller EØS. Vi har også fået oplyst, at det kun er ca. 10 pct. af skibsførerne, der kommer fra andre EU- og EØS-lande. Derfor er der i dag ca. 80 pct. danske skibsførere. Tilmed er der også en midlertidig 5-årig ordning omkring indflagning, som ikke skal medregnes i kvoten på de 50 pct. Nu har de danske skibsførere vist, at de er lønkronerne værd, ellers ville de jo allerede have været udskiftet med f.eks. polakker, grækere eller portugisere. Samtidig er det stadig et krav, at en skibsfører, som ikke er dansk, skal dokumentere sit kendskab til dansk søfartslovgivning og danske arbejdsmiljøregler.

Så jeg tror, vi er ved at finde en balance, som forhåbentlig kan skabe et bredt og vedvarende forlig til glæde for hele skibsfarten.

De øvrige forslag, altså med hensyn til et højere udenrigsfradrag på 105.000 kr. i stedet for det nuværende sømandsfradrag på 56.900 kr., støtter vi, og det gælder også de forbedrede tilskudsmuligheder til efterladte søfolk, den ændrede finansiering af Handelsflådens Velfærdsråd og Søfartens Arbejdsmiljøråd samt den sidste del af gennemførelsen af FN's såkaldte SUA-konvention, så personer, der er mistænkt for terror, kan udleveres til retsforfølgelse.

Med disse bemærkninger kan jeg meddele, at Dansk Folkeparti støtter lovforslaget, og vi håber meget på, at man i udvalgsbehandlingen kan gå ind og sørge for, at søfarten får et bredt forlig på det her meget vigtige område. Tak.

Kl. 10:12

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt som ordfører for SF.

Kl. 10:12

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg skal starte med at gøre opmærksom på, at jeg er sendt i byen med en ordførertale, da vores ordfører ikke kan være her i dag, og jeg skal læse følgende op:

SF ønsker at styrke dansk søfart, og vi ønsker de bedste muligheder for, at de mennesker, der vælger en karriere i søfarten, også får

det. Derfor er vi ret kritiske over for det her lovforslag. DIS-loven blev indført for at skabe bedre betingelser for udviklingen af Danmark som søfartsnation. Målet med registeret var at sikre et kvalitetsregister til forskel fra registrene fra de såkaldte bekvemmelighedslande.

SF har fra starten været meget kritisk over for hele DIS-konstruktionen, men vi erkender, at det hidtil er lykkedes at bevare DIS som et kvalitetsregister. En af forudsætningerne er efter SF's mening, at der har været et nationalitetskrav til skibsføreren. Nationalitetskravet har også stor betydning for at kunne bevare og udvikle de maritime uddannelsesinstitutioner, og ved at afskaffe nationalitetskravet til skibsføreren fjernes også en stor del af motivationen til at uddanne søfarende i de underliggende stillingskategorier.

Metal Søfart og Søfartens Ledere påpeger netop i deres høringsvar, at en skibsfører ikke er et færdigt produkt, som bare kommer ud af en skole. Det er et resultat af et langt uddannelsesforløb, som indeholder arbejde som underofficer. Metal Søfart vurderer, at der med det her lovforslag forsvinder 6.000 søfartsstillinger. Ønsket om at fjerne nationalitetskravet er alene begrundet i et ønske om flere skibe under dansk flag, men Danmarks styrke som søfarende nation ligger ikke alene i at have mange skibe under dansk flag. Det er derimod kvalitet og kompetence, som er styrken. De kompetencer, som skibsførere får, ved vi bliver brugt mange andre steder i de maritime erhverv end til blot at føre skibe, og ved at fjerne nationalitetskravet er det SF's opfattelse, at meget kompetence vil blive tabt på gulvet. Dansk søfart og de mange tilknyttede erhverv bliver dermed tabere, og vi kan på den baggrund ikke støtte forslaget.

Kl. 10:15

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Rasmus Jarlov som konservativ ordfører.

Kl. 10:15

(Ordfører)

Rasmus Jarlov (KF):

Da den konservative erhvervsordfører, fru Carina Christensen, ikke kan være til stede i salen i dag, skal jeg på hendes vegne meddele den konservative holdning til lovforslaget.

Danmark har i dag en solid position som søfartsnation. Det er en position, som vi må og skal fastholde, og derfor er vi også i Det Konservative Folkeparti stærkt optaget af at styrke rederiernes globale konkurrenceevne. Hvis vi skal kunne sikre fortsat vækst og indtjening i Det Blå Danmark, kræver det, at rederierne fortsat vælger at have deres skibe under dansk flag. Det gør de selvfølgelig kun, hvis de vilkår, som vi tilbyder dem her i landet, er internationalt konkurrencedygtige.

Formålet med lovforslaget er at sikre rederierne en større fleksibilitet ved at åbne for, at skibe i DIS inden for visse rammer også kan føres af skibsførere fra lande uden for EU og EØS. Allerede i dag kan man i DIS anvende europæiske skibsførere. Det åbnede vi for i 2004, og den ændring har ikke betydet et markant fald i antallet af danske skibsførere eller andre danske søfarende.

Derfor tror vi heller ikke, at denne ændring vil medføre tab af danske arbejdspladser. Tværtimod forhindrer vi, at danske skibe søger til andre registre fra andre lande. Målet er at tiltrække flere skibe til DIS og dermed skabe flere arbejdspladser til glæde og gavn for de mange dygtige danske søfarende. Som en sikkerhedsventil er der lavet den begrænsning, at mindst halvdelen af skibene i DIS skal føres af personer fra Danmark eller Europa. Derudover laver vi en midlertidig ordning, der i 5 år gør det muligt at optage nye skibe i DIS uden nationalitetskrav til skibsføreren. Det synes vi er et fint kompromis.

Vi indfører nu også et udenrigsfradrag, som vil gøre de danske søfarende mere konkurrencedygtige på det globale arbejdsmarked,

og vi forbedrer de søfarendes sociale beskyttelse med en ny pulje til såkaldt efterladte søfarende.

Det er alt sammen gode og fornuftige tiltag til gavn for Det Blå Danmark, og vi støtter selvfølgelig lovforslaget.

Kl. 10:18

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Morten Østergaard som radikal ordfører.

Kl. 10:18

(Ordfører)

Morten Østergaard (RV):

Som man også kan høre på de tidligere ordførerindlæg, er der i Folketinget en bred enighed om, at det er godt, at Danmark er en af verdens førende søfartsnationer, og at det er vigtigt, at vi fastholder den position, som i sagens natur betyder beskæftigelse til søs, men som jo også i meget høj grad betyder beskæftigelse på land til en lang række mennesker inden for søfarten og inden for shipping i øvrigt. Derfor er det selvfølgelig helt afgørende, at vi hele tiden moderniserer vores lovgivning på det her område.

Jeg lytter meget nøje til debatten om det her lovforslag, for jeg synes, det er så afgørende, at den enighed, der er om Dansk Internationalt Skibsregister, kan fastholdes i Folketinget, så vi har en vished for de erhvervsvilkår, der er i branchen, og som gør, at Danmark er attraktivt at indflage skibe til. Derfor vil jeg bare starte med at sige, at det er min opfordring til ministeren, at man forsøger at holde fast på den brede enighed gennem forhandlingen med Folketingets partier, så det her lovforslag kan vedtages med så bredt et flertal som overhovedet muligt.

Hvis vi så kigger på de enkelte elementer, kan jeg sige, at jeg ligesom andre ordførere også er enig i, at vi selvfølgelig skal have SUA-konventionen endeligt gennemført og ratificeret, og vi er også med på at etablere den særlige pulje på 1,8 mio. kr. til efterladte søfarende. Men det, som interessen retter sig mod, er jo i sagens natur spørgsmålet om nationalitetskravet for skibsførere. Vi har også forud for debatten lyttet meget til interessenterne på området på både arbejdstager- og arbejdsgiversiden. Det, der er min oplevelse, er, at det ikke er sådan, som man ellers måske kunne få indtryk af i debatten, at det er et stort ønske blandt rederne, at danske skibsførere nu i stort omfang kan erstattes af udenlandske skibsførere.

Men der er, som jeg oplever det, to ønsker. Det ene er, at man, når man erhverver sig udenlandske rederier og man så vil indflage skibene til Danmark, ikke er nødt til at afskedige de i øvrigt udmærkede skibsførere, der er i de selskaber i forvejen, men kan fortsætte med at have dem i staben. Det andet drejer sig om, at der jo på danske skibe faktisk er ganske mange udenlandske medarbejdere, og at det også synes rimeligt, at de med tiden kan vokse i graderne og tage uddannelse og dermed også kan komme til at føre skibe, der er indflaget i Danmark.

Helt generelt har vi i Det Radikale Venstre det princip, at vi sådan set er imod de her nationalitetskrav. Det gælder ikke bare på søfartsområdet. Det gælder i videst muligt omfang, ikke bare fordi det er en barriere for integrationen i Danmark, men også fordi vi sådan set synes, at det er en slags HR-teknisk handelshindring, at man ikke vil acceptere, at der også kunne være dygtige skibsførere uddannet i andre nationer. I en globaliseret verden synes vi måske at den lovgivning godt kunne justeres.

Men det er klart, at når der er stor bekymring, skal man også lytte til den, og når man så samtidig, som vi har gjort, kan konstatere, at ambitionen hos rederne altså ikke er at få skiftet deres gode danske skibsførere ud med udenlandske, så er der jo grundlag for at få en forhandling, så alle kan føle sig trygge ved den modernisering af lovgivningen, også selv om det betyder en lempelse af nationalitetskravet. Så det vil jeg meget opfordre til, for vi synes, der er behov for at justere på det område.

Vi synes også, det er godt, at udenrigsfradraget nu moderniseres og justeres, men jeg lytter også, når hr. Niels Sindal fra Socialdemokraterne peger på de problemer, der ligger i den måde, lovforslaget er udformet på her, og det synes jeg passende også kan indgå i de videre forhandlinger.

Så jeg håber, at vi, når vi er færdige med lovgivningsprocessen her, vil kunne stemme forslaget igennem med et bredt flertal. Det vil vi i hvert fald arbejde for, for vi synes – ligesom jeg kan fornemme på alle ordførere at der er enighed om – at det er afgørende, at vi moderniserer lovgivningen, så Danmark fortsat kan være en stor søfartsnation med masser af ansatte, også af danskere på danske skibe.

Kl. 10:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Frank Aaen som ordfører for Enhedslisten.

Kl. 10:22

(Ordfører)

Frank Aaen (EL):

Forleden var jeg til generalforsamling i A.P. Møller – Mærsk A/S og stillede det spørgsmål til formanden for bestyrelsen: Hvor meget betaler A.P. Møller – Mærsk A/S i skat i Danmark? Svaret var: 55 mio. kr. på et år – 55 mio. kr. Der er set bort fra olien, som har nogle særlige regler, men alt det, der gælder A.P. Møller – Mærsk rederidrift, butiksdrift og øvrige virksomhed i Danmark: 55 mio. kr. i skat.

Det viser lidt om, hvor langt rederierne og de store selskaber er kommet med stort set at kunne slippe for at betale skat, for ser vi på, hvad der kommer ind i skat fra de andre store rederier, vi har i Danmark, så er beløbet nogenlunde i samme størrelsesorden. Vi kender ikke alle tallene, fordi de normalt er dækket af hemmelighed, men vi ved lidt om dem, fordi vi har fået nogle sammentællinger af, hvor meget rederierne samlet betaler i skat, og det er stort set peanuts. Jo, siger nogle så, men så er der jo ansatte, som betaler skat, og det er rigtigt. Sådan er det i en del virksomheder, hvor selskabet ikke betaler meget skat, men hvor de så til gengæld har en del ansatte, der betaler personskat. Men sådan er det jo heller ikke inden for rederidrift. Der betaler man jo 0 kr. i skat som ansat, det vil sige, at rederen slipper for at betale den del af lønnen, der normalt skal betales i skat, og kun udbetaler nettolønnen til de ansatte. Så heller ikke fra de ansatte kommer der skat ind i samfundet. Man er godt nok dækket af dansk lovgivning, herunder den danske sociallovgivning osv., men skattebetaling til at hjælpe med at finansiere velfærden og det danske samfund er der ikke noget af.

Så er der spørgsmålet om at sikre Danmark som søfartsnation. Jo, det tror jeg vi er enige om alle sammen, men det kræver jo, at der er beskæftigelse på skibene, for hvis ikke der er dansk beskæftigelse på skibene, mangler der en meget vigtig del af det, der gør, at Danmark kan kalde sig en søfartsnation, og det undermineres altså endnu mere med den her lov. Den er lavet lidt om, men det oprindelige skøn var, at den ville koste 6.000 arbejdspladser på skibene. Det er muligt, at det mindskes lidt med lovændringen, men det ændrer jo ikke ved, at det underminerer beskæftigelsen på danske skibe med danske søfarende. DIS bliver mere og mere et bekvemmelighedsflag.

Så spørges der helt naturligt til, om nationalitetskravet er vigtigt i en globaliseret verden, om det har mening. Ja, det har det altså, hvis man skal være en søfartsnation, så har det mening, at man dog har nogle ansatte af dansk nationalitet på dansk indregistrerede skibe. Men der er et andet problem, og det er nemlig de overenskomstnæssige vilkår for de ansatte på skibene. Der har man jo så en anden regel, nemlig DIS-reglen, § 10, der siger, at overenskomster på dansk indregistrerede skibe kun må omfatte folk af dansk nationalitet, og det betyder, at jo flere udenlandske ansatte, der kommer på danske skibe, jo dårligere dækning overenskomstnæssigt. Og det går jo endnu mere i retning af, at vi bliver et bekvemmelighedsflag, hvor man ikke kan være sikker på, at de ansatte har ordentlige løn- og ar-

bejdsvilkår. Hvis man fjernede den regel og sagde, at alle, der er ansat på et dansk indregistreret skib, selvfølgelig kan omfattes af en dansk overenskomst, ville en del af problemet være fjernet, men det vil man jo heller ikke. Tværtimod fastholder man den paragraf i DIS-lovgivningen.

Jeg skal lige sige omkring den der § 10 i DIS-reglen – så kan ministeren jo tage det op – at det altså er en regel, der er i strid med internationale konventioner, at det altså er en regel, der er groft diskriminerende, som er i modsætning til retten til frit at kunne vælge sin egen fagforening, for her har staten lovgivet, at det ikke er tilladt for en filippinsk sømand, der arbejder på et dansk skib, at blive omfattet af en dansk fagforening og en dansk overenskomst. Så meget for det.

Det her er bare endnu et eksempel på, at rederierne bestemmer lovgivningen på deres eget område. Det har de gjort i årtier, og det gør de også med den her lov. De bestemmer selv, hvilken lovgivning der skal gælde vedrørende deres erhverv. Jeg kender ikke noget andet erhverv, der i den grad selv bestemmer, hvilken lovgivning der skal gælde for deres erhverv.

Kl. 10:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Morten Østergaard for en kort bemærkning.

Kl. 10:27

Morten Østergaard (RV):

Det er bare lige for at få en præcisering af hr. Frank Aaen: Vi er vel enige om, at hvis vi ser på, hvad skibsfarten betyder for beskæftigelsen i Danmark, kan vi se, at det ikke kun er beskæftigelsen på skibene, der er interessant, men også den store og meget omfattende serviceindustri, der er på land ikke mindst her i Københavnsområdet, hvor altså tusinder er beskæftiget med søfart? Det er bare, så vi lige har det med i billedet, når vi nu diskuterer.

Kl. 10:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:27

Frank Aaen (EL):

Jeg er fuldstændig enig. På trods af at man har nedlagt den største del af beskæftigelsen på de danske værfter, og på trods af at man i den grad har reduceret den danske beskæftigelse på danskregistrerede skibe, er der stadig væk en meget stor beskæftigelse inden for søfartserhvervet i Danmark – eller Det Blå Danmark, som det også hedder. Helt enig.

Derfor skal man jo også passe på det. Det er jo det, der er vigtigt: at man passer på det. For hvis man fjerner, om jeg så må sige, dele af fødekæden til Det Blå Danmark, underminerer man også Det Blå Danmark, for at bruge det begreb, som erhvervet selv bedst kan lide, og det er derfor, vi advarer mod den underminering af beskæftigelsen for danske søfolk på danskregistrerede skibe.

Kl. 10:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Hr. Morten Østergaard.

Kl. 10:28

Morten Østergaard (RV):

Bare som et tankeeksperiment: Hvis nu et dansk rederi opkøber et udenlandsk rederi og man så accepterer, at de altså sejler videre med de ansatte, som de har i dag, og ikke skal til at skifte skibsførerne ud, og det vil så formentlig betyde noget ekstra arbejde i Danmark, fordi der altså så også skal laves en aftale og andre ting i forhold til det

nye rederis aktiviteter, er hr. Frank Aaen så ikke enig i, at det netto vil være et bidrag til beskæftigelsen i Danmark?

Kl. 10:29

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:29

Frank Aaen (EL):

Der er allerede i dag overgangsordninger, og det er jeg helt med på. Når man laver sådan et opkøb, skal man selvfølgelig have mulighed for at kunne indpasse det uden dramatiske ændringer i beskæftigelsen. Det er jeg helt med på, så overgangsordninger er i orden.

Havde man så tilmed fjernet § 10 i DIS-loven, sådan at folk, der kommer over på danskregistrerede skibe også kunne blive omfattet af en dansk overenskomst, ville det være endnu mere uproblematisk at have en overgangsregel og se stort på eller i hvert fald se meget lempeligt på, hvordan man tilpasser sig den generelle lovgivning. Men problemet er altså, at vi ikke har mulighed for at dække udenlandske søfarende ind under danske overenskomster, selv om de arbejder på danske skibe.

Kl. 10:29

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Colette L. Brix for en kort bemærkning.

Kl. 10:29

Colette L. Brix (DF):

Jeg kunne godt tænke mig at spørge ordføreren, om det er korrekt, at søfarten i 2010 bidrog med ca. 175 mia. kr. til eksportindtægterne. Kan ordføreren bekræfte det?

Kl. 10:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:30

Frank Aaen (EL):

Der er i nogle år en betydelig nettovalutaindtjening, men man skal jo ikke tro, det er penge, der kommer i samfundskassen. Det kan godt være, de kommer i valutakassen, men det er jo stadig væk redernes penge, så vi får ikke noget skat af dem. Der kommer ikke noget beskæftigelse ud af dem, og jeg sår stor tvivl ved, hvor stor betydning denne nettoindtjening af valuta har for dansk økonomi. Det kunne vi jo prøve at undersøge i udvalgsarbejdet. Jeg tror, de der store beløb får folk til fuldstændig at falde i svime. Jeg tror slet ikke, det har den samfundsmæssige betydning, som man kunne tro.

Jeg vil bare sige, at f.eks. Det Økonomiske Råd, vismændene, i deres vismandsrapport for nogle få år siden sagde, at der efter deres opfattelse var en urimelig skattemæssig begunstiggelse af rederierhvervet i forhold til rederiernes samfundøkonomiske betydning.

Kl. 10:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Colette L. Brix.

Kl. 10:30

Colette L. Brix (DF):

Så vil jeg gerne spørge ordføreren, om ordføreren mener, det har hjulpet på den danske betalingsbalance, og så vil jeg også godt spørge ordføreren, om der er andre erhverv i Danmark, der bidrager med lige så meget til betalingsbalancen som dansk skibsfart? Det synes jeg jo er meget interessant.

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:31

Frank Aaen (EL):

Jamen det er mange år siden, Danmark har haft problemer med betalingsbalancen. Og det vigtige i forbindelse med betalingsbalancen er jo, at den afspejler en balance i den reelle produktion i Danmark sammenlignet med importen til Danmark. Det er jo det, der er det afgørende for, om det er et problem, at betalingsbalancen er i minus. Hvis betalingsbalancen er i minus, fordi der bliver taget en masse lån ud og ind af landet, er det jo ligegyldigt. Den skal afspejle den reale økonomi. Det er derfor, jeg siger, man ikke skal overvurdere rederiernes betydning, fordi den reale økonomiske betydning af rederierne er meget mindre, end man tror.

Kl. 10:31

Kl. 10:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det hr. Villum Christensen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 10:32

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Ved vurderingen af dette lovforslag synes vi, det er værd at have in mente, hvor stor betydning rederierne har for dansk økonomi, det blev jo bl.a. også fremført af bl.a. Venstres ordfører og her til sidst af fru Colette L. Brix, og jeg hører altså til dem, som mener, at valuta-balancen er et ret centralt element i dansk økonomi. Det er også værd at tage bestik af, at vi af indlysende årsager har at gøre med et erhverv, som er underlagt globaliseringens til tider kradse konkurrencevilkår. Vi synes, det er utrolig vigtigt, at rammevilkårene i dette erhverv – og selvfølgelig også i alle andre erhverv – til hver en tid afspejler de vilkår, som konkurrenterne har i andre lande.

Jeg synes, rederierne har rimelige vilkår, men når det handler om beskatning og verdens højst beskattede nation, skal man jo altid være på vagt. Derfor er det vigtigt, at det forhøjede skattefradrag, som det fremgår af forslaget, også gælder så bredt som muligt og ikke kun uden for begrænset fart og helst uden hensyn til skibstype, hvis de er oppe i en vis størrelse. Rederiforeningen foreslår en grænse på 500 bruttoton, og det må man kunne finde en løsning på. Kriterierne bør i hvert fald være enkle og entydige, så vi ikke opnår at komme i den situation, som vi hørte om fra den socialdemokratiske ordfører, at man sejler ud og ind af EU.

Vi synes naturligvis også, det er oplagt, at vi i en international sektor afskaffer kravet om dansk indfødsret for skibsførere. Rederierne har jo langt de fleste kompetencer på land og vil fortsat rekruttere danske officerer. En løbende dispensation for skibsførerne virker naturligvis ikke hensigtsmæssig, og det må være på tide at ophæve dette indfødsretskrav.

Vi synes i det store hele at det er et godt lovforslag, som vi vil støtte med de her faldne bemærkninger.

Kl. 10:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Økonomi- og erhvervsministeren.

Kl. 10:34

Økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen):

Tak for de mange konstruktive, synes jeg, bemærkninger til forslaget.

Det her forslag har jo primært et formål, og det er at styrke rederierne og de danske søfarendes globale konkurrenceevne. Vi har en

fornem styrkeposition inden for Det Blå Danmark, og den styrkeposition skal vi have udbygget gennem yderligere vækst i den danske handelsflåde og dermed i Det Blå Danmark. Det er vigtigt for dansk økonomi, det er vigtigt for hele vores opfattelse af væksterhvervssituationen, og her har vi altså et erhverv, som betyder noget for Danmark, og som hele tiden udvikler sig positivt. Men det forudsætter, at rederierne fortsat vælger dansk flag til deres skibe, og derfor bør der gennemføres nogle nødvendige justeringer af de maritime rammevilkår for både rederier og søfarende, sådan at vi kan stå os i konkurrencen med de andre store søfartsnationer.

Lovforslaget giver rederierne fleksibilitet, så de kan begå sig i den globale konkurrence, og det betyder konkret, at rederier, der får brug for det, f. eks. kan bemane et skib, registreret i DIS, med en indisk skibsfører på en rute mellem Singapore og Hongkong. Nationalitetskravet for skibsførere er i den forbindelse en barriere. Derfor foreslår regeringen, at det i højere grad bliver muligt for et rederi at fravige nationalitetskravet. Således vil et rederi som hovedregel kunne få tilladelse til at benytte en skibsfører fra et tredjeland, hvis mindst halvdelen af DIS-skibene føres af personer fra Danmark eller det øvrige Europa.

Ved ændringen tilgodeser vi ikke kun ønsket om at skabe vækst, men vi sikrer også, at der stadig væk er danske maritime kompetencer.

Regeringen lægger også stor vægt på at forbedre beskæftigelsesvilkårene for de søfarende på det globale maritime arbejdsmarked, og det gør vi med et nyt skattefradrag, som har en nettoværdi på 16.000 kr. om året, og som øger de søfarendes internationale konkurrenceevne.

Der har været udtrykt bekymring for, at forslaget vil koste danske arbejdspladser. Jeg deler ikke den bekymring. Og tidligere erfaringer tyder ikke på, at det vil ske. Der blev f.eks. allerede i 2004 skabt mulighed for at benytte skibsførere fra andre europæiske lande, og der er ikke noget, der tyder på, at det har ført til øget udskiftning af danske skibsførere og søfolk.

Efter regeringens opfattelse vil forslaget forbedre beskæftigelsesmulighederne for alle danske søfarende, herunder også skibsførerne, og vil samtidig kunne give nye arbejdspladser i land.

Endelig indeholder lovforslaget en økonomisk beskyttelse af efterladte søfarende. Vi har desværre set en række tilfælde med, at søfarende efterlades på skibe, eksempelvis fordi rederen er gået konkurs. Disse sager har store menneskelige konsekvenser både for de søfarende og for deres familier. Den beskyttelse sikrer vi ved at etablere en særlig pulje, hvorfra der kan ydes tilskud til efterladte søfarendes fornødenheder.

Jeg ser frem til udvalgets velvillige behandling af forslaget og vil selvfølgelig også under udvalgsbehandlingen svare på opklarende spørgsmål.

Kl. 10:37

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, så vi siger tak. Hr. Niels Sindal.

Lige et øjeblik, mikrofonen er ikke tændt. Det er, fordi hr. Niels Sindal undlod at trykke, da han bad om ordet, så derfor er det ikke registreret der, hvor mikrofonen sættes til. Sådan. Værsgo

Kl. 10:37

Niels Sindal (S):

Så skulle den være der. Jeg vil bare tage et element ud af de her fem elementer, der er i lovforslaget, og det er det med fradraget, som jeg nævnte før. Jeg ved ikke, om ministeren var nået ind i salen. Jeg mener, det er en underlig ting at sige, at det skal gælde uden for EU og EØS, når vi ved, at vores flåde er global og sejler ud og ind af EU- og EØS-området. Det vil ikke være til at registrere fornuftigt på no-

gen måde, og det vil sådan set også være diskriminerende. Der er også noget i forhold til det, der er beskrevet med finansieringen.

Så jeg vil foreslå, at ministeren kalder partierne over til en grundig drøftelse af, hvad det egentlig er for noget, vi vedtager – også i forhold til de 50 pct. Når der har været åben havelåge i 5 år, er det så 50 pct. af det hele, eller hvordan vil man registrere det?

Den tredje ting, der står i lovforslaget, i forhold til det er, at Søfartsstyrelsen så skal afgøre, hvilke skibe der kan komme ind på dispensation. Jeg mener, organisationerne skal medvirke til det, det er jo sådan set en del af deres arbejde, for de er jo uddannede, og det er der, kompetencen ligger. Så vil ministeren være med til, at vi får en god drøftelseovre hos ministeren om disse ting?

Kl. 10:39

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ministeren.

Kl. 10:39

Økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen):

Det Blå Danmark har meget stor betydning for Danmark, og vi kan se, at den politik, som, synes jeg, et fornuftigt bredt flertal i Folketinget har ført på området, har været en succes. Regeringen og Socialdemokraterne, Det Radikale Venstre og Dansk Folkeparti har gjort fælles front i forhold til at skaffe Det Blå Danmark nogle fornuftige vilkår. Det håber jeg på også vil være tilfældet i fremtiden, så vi får indflagnings af skibe til Danmark, og så vil vi også i fremtiden få en meget stor maritim sektor i Danmark.

Hvis ikke vi justerede kursen en lillebitte smule, som vi har gjort med det her forslag, for at give den danske maritime sektor, Det Blå Danmark, nogle bedre konkurrencevilkår, så kunne vi risikere at miste den styrkeposition, miste skibe, få udflagnings, manglende indflagnings og alt det, der følger med det. Men jeg lytter meget gerne til gode forslag fra mine gode venner hos Socialdemokraterne, som jo har en god ordfører på området, og som interesserer sig meget for området, og derfor vil jeg da gerne invitere over til en kop kaffe i ministeriet for at høre om de gode forslag og for at se, om vi kan prøve at finde hinanden med det formål at sikre, at Det Blå Danmark får de bedst mulige vilkår i fremtiden. Det lægger regeringens forslag op til, og det er jeg helt sikker på at Socialdemokraterne også gerne vil være med til.

Kl. 10:40

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Niels Sindal? Så siger vi tak til ministeren.

Da ikke andre har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Erhvervsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) 1. behandling af lovforslag nr. L 174:

Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Udvidelse af »noget for noget-ordningen« om tidlig prøveløsladelse af dømte m.v.).

Af justitsministeren (Lars Barfoed).

(Fremsættelse 30.03.2011).

Kl. 10:41

Forhandling

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Forhandlingen er åbnet. Hr. Kim Andersen som ordfører for Venstre.

Kl. 10:41

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Tak for ordet.

I Venstre synes vi, det er et godt og et fornuftigt og et meget konstruktivt forslag, som vi her har til behandling fra justitsministeren. Det drejer sig om, kan man sige, en udvidelse, en yderligere liberalisering af en principiel lovgivning, som VK-regeringen selv gennemførte for nogle få år siden, den såkaldte noget for noget-ordning, muligheden for tidligere prøveløsladelse af dømte.

Den har, så vidt jeg er orienteret, vist sig at medføre glimrende erfaringer og resultater, og det her forslag lægger nu op til, at denne ordning udvides. Regelsættet er sådan, at man i dag kan anvende »noget for noget-ordningen« efter to tredjedele af udstået straffetid, dog mindst 4 måneder. Forslaget her lægger op til, at man kan bruge »noget for noget-ordningen«, når halvdelen af straffen er udstået, dog mindst 2 måneder. Man skal have udvist god opførsel under afsoningen, vilje til samarbejde, vilje til at modtage undervisning og i det hele taget i højere grad gøre sig arbejdsduelig for at kunne komme i betragtning.

Det synes vi er godt og fornuftigt. Der er ingen tvivl om, at det er et tilbud, som på nogle fanger virker ganske motiverende og fornuftigt og også på sigt er med til at nedbringe recidivet, altså nedbringe den procentsats af tidligere straffede, som vender tilbage i kriminalitet. Kan man undgå, at folk vender tilbage i kriminalitet, og kan man hjælpe dem på vej videre i livet med uddannelse og job, er meget nået, og så er det uhyre vigtigt at understøtte en sådan vilje og sådan nogle evner hos den enkelte. Det er i al beskedenhed det, som det her forslag lægger op til, nemlig at søge at afprøve muligheden for det i større omfang, end der i dag er basis for. Og det vil vi gerne være åbne over for.

Jeg vil også gerne sige, at det jo så også er med til at lette presset på den store kapacitetsudnyttelse grænsende til overbelægning, som vi ser på nogle afdelinger i kriminalforsorgen. Vi skal ikke være blinde for, at det også tjener det formål, men det er jo en praktisk virkelighed, vi står over for, og som vi også skal søge at give svar til, og det bidrager det her forslag til, men det gør det altså på en pædagogisk og meget konstruktiv måde, så vi støtter forslaget.

Kl. 10:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Karen Hækkerup for en kort bemærkning.

Kl. 10:44

Karen Hækkerup (S):

Efter en lang dans om den varme grød nåede Venstres ordfører til sidst ind til kernen i det her forslag, nemlig hvad det handler om. Det her handler om, at vi i Danmark har propfyldte fængsler. Vi har lige fået lavet en rapport, der viser, at vi mangler 220 lukkede fængselspladser, og det, regeringen vil gøre for at skaffe de pladser, er ikke at bygge nye pladser eller at sænke straffen ved domstolene, nej, det er

at sige, at der skal flere igennem fængslerne og de skal hurtigere ud. Det, at man nu går over til, at man siger til folk, at de godt nok får en høj straf ved domstolene, men i virkeligheden får de kun den halve, for man kommer ud på halv tid, fordi man administrativt i fængslerne eller ved fodlænken altså får halveret sin straf, er det det, som Venstres ordfører kalder en liberalisering?

Kl. 10:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:45

Kim Andersen (V):

Skal jeg opfatte Socialdemokraternes ordførers spørgsmål sådan, at Socialdemokraterne går imod det her forslag? Jeg synes, at det er et forslag, som imødekommer en mulighed for at hjælpe folk på vej med uddannelse og arbejde, hvis de viser interesse for det, hvis de kvalificerer sig med vilje til at blive arbejdsduelige og tage imod uddannelse. Jeg synes, at det er vores opgave som samfund at understøtte sådanne evner og sådan en interesse. Det synes jeg er sund fornuft. Det er godt og ordentligt. Det ændrer jo ikke ved, at man kan have fået en længere straf, men for i det hele taget at komme i betragtning under »noget for noget-ordningen« taler vi jo om bestemte former for kriminalitet og bestemte former for strafudmåling. Det er jo ikke rockerforbrydere, vi taler om. Det er jo ikke sædelighedsforbrydere, og det er jo ikke mordere. Det er folk, som forventes at kunne begå sig i samfundet, også efter udstået straf, og som, mens de har afsonet, har vist vilje til at ville indordne sig i samfundet efterfølgende.

Kl. 10:46

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen Hækkerup.

Kl. 10:47

Karen Hækkerup (S):

Nu siger Venstres ordfører, at det ikke skal gælde rockere, at det ikke skal gælde sædelighedsforbrydere, og at det ikke skal gælde mordere. Hvorfor har man ikke lavet en liste over, hvem det er, det skal gælde for? Hvorfor skal det være administrativt op til fængslerne at beslutte sig for, hvem det er, man gerne vil have sendt ud efter halvdelen af tiden? Jeg synes, at det er mærkeligt, at man ikke vil fremlægge, hvad det er for en type kriminelle, som vi skal vænne os til i virkeligheden kun får halv straf.

Så er der den anden del, som handler om, hvordan det her rent praktisk skal kunne lade sig gøre. Hvis man idømmes en samfundstjeneste på 30 timer, der skal være afviklet, inden to tredjedele af straffen er overstået, er der altså ganske, ganske kort tid, når man allerede inden for 2 måneder i fængslerne nu skal have vist, at man har tænkt sig at holde sig fra ny kriminalitet. Hvordan har man tænkt sig praktisk at løse det tidsproblem, der opstår i, at man simpelt hen ikke kan nå at afsone den samfundstjeneste, man skal afsone?

Kl. 10:47

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:47

Kim Andersen (V):

Nu er der nogle former for kriminalitet, som medfører nogle straffe, hvor der ikke er strafnedsættelse, og det er klart, at de kategorier af kriminalitet ikke vil komme i betragtning under den her ordning. Hvis der er et særlig specifikt problem i forhold til udmålingen af de fastsatte 2 måneder, er jeg lydhør over for det, og så er jeg parat til at diskutere det i udvalget.

Jeg undrer mig i øvrigt lidt over Socialdemokraternes tilgang til det her forslag, men jeg kan forstå på spørgsmålene, at Socialdemokraterne melder fra og det må blive et nej til forslaget. Det glæder mig til at høre heroppefra, men jeg synes ikke, at det ville være særlig fornuftigt.

Kl. 10:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Karina Lorentzen Dehnhardt for en kort bemærkning.

Kl. 10:48

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg er enig med fru Karen Hækkerup i, at baggrunden for det her forslag er, at man ikke i tide fra regeringens side har reageret på, at belægget i vores kriminalforsorg er blevet tårnhøjt, og at fængslerne er overfyldte. Det her forslag vil generere cirka 25 pladser, og det er jo i sig selv ikke særlig meget, kan man sige. Jeg synes måske, at vi, når det ikke er flere pladser, skal tænke os rigtig meget om, inden vi lempes den her ordning.

Så jeg vil bare spørge: Har Venstres ordfører et overblik over, hvad det er for nogle kategorier af løsladte, som vil få gavn af den her nye ordning?

Kl. 10:49

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 10:49

Kim Andersen (V):

Ja, det har jeg et helt klart overblik over, og jeg kan sige, at der ikke er nogen kategorier af løsladte, som vil blive omfattet af den her ordning. Jeg glæder mig til at høre Socialistisk Folkepartis stillingtagen til det her forslag, for det er rigtigt, at det vil lette kapacitetspresset, men det skal man vel ikke være ked af. Det skal man vel ikke sige nej til forslaget på grund af.

Vi har ført en fornuftig og konsekvent retspolitik, hvor vi har været på ofrenes side, og hvor vi har bekæmpet kriminaliteten, og det har jo medført, at vi har fået en høj belægning. Det har Kriminalforsorgen og Justitsministeriet så taget en række initiativer til for at imødegå, ligesom det er stillet i udsigt, at vi skal se på kriminalforsorgens kapacitetsproblemer og på sikkerhedsforholdene, når der skal forhandles en ny 4-års-aftale for kriminalforsorgen engang til efteråret.

I modsætning til tidligere regeringer, som også SF har støttet for mange år siden, så har den nuværende VK-regering jo i praksis vist, at man gang på gang har haft både vilje og evne til at tilføre kriminalforsorgen flere ressourcer, dels i de to forudgående 4-års-aftaler, dels ved tillægsbevillinger gennem aktstykker i Finansudvalget. Så der har været vist både vilje, evne og handlekraft fra den her regerings side på det her område i et omfang, som vi ikke tidligere har set og specielt ikke har set under socialdemokratisk ledede regeringer understøttet af SF.

Kl. 10:50

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Taletiden til korte bemærkninger er 1 minut. Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 10:50

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg kan forstå, at Venstres ordfører ikke har overblik over, hvad det er for nogle typer af kriminelle, der skal have gavn af det her. Og så synes jeg bare, at der er noget selvmodsigende i, at man siger, at man har sørget for at give en høj straf af hensyn til ofrene, og at man har prøvet at tage hensyn til ofrene, men nu synes man pludselig, at

der er flere, der skal have halv tid. Det er der da et eller andet mod-sætningsfyldt i, men lad nu det ligge.

Kl. 10:54

Jeg vil spørge ind til, hvad ordførerens holdning er til de mange varetægtsfængslede. Jeg vil nemlig gerne have nedsat et udvalg, som kigger på, om vi varetægtsfængsler for meget i Danmark set i forhold til andre lande. Det er der nemlig noget der kan tyde på. Så er ordføreren villig til at kigge på at få et sådant udvalg?

Kl. 10:51

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:51

Kim Andersen (V):

Jeg har ladet mig fortælle, at Rigsadvokaten er på vej med en redogørelse til justitsministeren, som jeg så går ud fra ekspederes videre til Retsudvalget, med en nærmere analyse af antallet af varetægtsfængslinger og længden af varetægtsfængslinger. Der er noget, der tyder på, at vi har en relativt høj stigning, en stor stigning, i antallet af varetægtsfængslinger og også relativt mange lange varetægtsfængslinger. Det er jeg parat til at se på hvad vi kan gøre for at nedbringe.

Jeg blev af fru Karina Lorentzen Dehnhardt spurgt, om jeg havde overblik over, hvilke kategorier af tidligere fanger der vil blive omfattet af det her forslag. Det svarede jeg helt præcis på: Det er der ikke nogen kategorier af tidligere fanger der vil blive omfattet af. De har udstået deres straf. Det her drejer sig om fremtidige afsonere, som viser evne og vilje til uddannelse og arbejdsprøvning, og som ved samarbejdsvilje og god opførsel kan komme tidligere ud fra fængselsinstitutionerne. Det synes jeg er positivt, og det er med til at give kapacitet i kriminalforsorgen. Det er også godt.

Kl. 10:52

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. René Christensen for en kort bemærkning.

Kl. 10:52

René Christensen (DF):

Det er jo egentlig en positiv udfordring, vi står over for. Det viser jo, at vi har et dygtigt politi, som får opklaret nogle forbrydelser, og derfor får vi også dømt nogle banditter, som så ender med at komme i fængsel. Nu står vi så i en situation, hvor vi mangler pladser, og det skal jo lige i denne forbindelse siges, at der er truffet beslutning om et nyt statsfængsel på Falster, som, så vidt jeg husker, giver lidt over 200 pladser.

Det, jeg gerne vil spørge ordføreren om, er: Når man nu har været i retten og er blevet dømt for en forbrydelse og eksempelvis har fået 2 års fængsel for det, så kommer man i fængsel, og når halvdelen af tiden er gået, skal der ske en vurdering af, om man kan komme tilbage til samfundet, men når jeg læser forslaget her, ser jeg ikke nogen særlig præcise retningslinjer for, hvordan man vurderer, om den enkelte kan komme tilbage til samfundet og i job. Vil ordføreren i forbindelse med udvalgsarbejdet være indstillet på, at vi får kigget på det? Vi skal jo huske på, at det er dømte personer, der er idømt en vis straf. Efterfølgende går en uvildig instans ind og kigger på det og på, om de her personer kan komme tidligere ud end det, dommeren har afgivet dom om. Er ordføreren indstillet på, at vi får kigget på den del af det?

Kl. 10:53

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kim Andersen (V):

Jeg tror, man må sige, at det er en vurdering, der skal basere sig på faglighed og på konkret kendskab til den enkelte indsatte. Det er fængselsledelsen i den pågældende institution under Kriminalforsorgen, der på baggrund af de overordnede retningslinjer udarbejdet af Kriminalforsorgen har det faglige og myndighedsmæssige ansvar for den vurdering.

Hvis der er nogle principielle overvejelser, som Dansk Folkeparti måtte gøre sig i forbindelse med kriterierne for at fastsætte disse regler, vil jeg meget gerne diskutere det med Dansk Folkeparti. Det vil jeg gøre hernede i salen, og det vil jeg gøre i udvalget, og det kunne vi eventuelt også gøre i forbindelse med forhandlingen om en ny flerårsaftale for kriminalforsorgen senere på året.

Kl. 10:54

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. René Christensen.

Kl. 10:54

René Christensen (DF):

Det vil jeg se frem til. Det er, som ordføreren også sluttede sin ord-førertale med, fordi en del af det her forslag jo simpelt hen handler om kapacitetsproblemerne, men vi skal ikke ud i en situation, hvor vi ikke giver den straf, som de pågældende skal have, fordi vi mangler pladser. Så må vi finde andre løsninger for at finde nok kapacitet. Der kan jeg bare sige, at Dansk Folkeparti ikke vil gå på kompromis, når det gælder strafudmålingen til dem, der bliver straffet. Så må vi finde andre løsninger for at få nok kapacitet.

Men jeg er meget åben over for, at vi tager den her debat både i Folketingssalen og under udvalgsarbejdet, så vi kan få nogle kriterier med hensyn til, hvad man skal kunne for at blive en del af den her »noget for noget-ordning«.

Kl. 10:55

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:55

Kim Andersen (V):

Jeg er meget enig med Dansk Folkeparti i den principielle tilgang til den problemstilling, og jeg er sikker på, at vi også fremover kan finde hinanden i konkrete politiske løsninger på det her område. Jeg er meget enig med Dansk Folkeparti.

Kl. 10:55

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen J. Klint for en kort bemærkning.

Kl. 10:55

Karen J. Klint (S):

Tak. Jeg skal klart indrømme, at jeg ikke sidder i Retsudvalget, men jeg har så den store glæde at sidde i det, der hedder tilsynet med beskæftigelsen inden for kriminalforsorgen, og der kommer vi også rundt og ser nogle vilkår, som jeg, når jeg ser på dem, ikke nødvendigvis synes er de kønneste i verden. Det kan være gamle arrester fra før århundredskiftet, ja, fra før sidste århundredskifte, og det kan også være nogle arbejdsbetingelser og nogle uddannelsesbetingelser, som jeg synes lader noget tilbage at ønske.

Så jeg vil starte med at spørge hr. Kim Andersen: Har vi den rigtige indretning i fængselssystemet? Har vi den rigtige normering både for indsatte og ansatte, og har vi de rigtige vilkår til at resocialisere? Altså kort: Er vores fængselsvæsen godt nok, som det ser ud lige nu?

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:56

betydelige løft i forhold til budgetterne, og indimellem har vi også været parat til at give tillægsbevillinger, når det f.eks. har drejet sig om sikkerhedsforhold på bestemte institutioner og afdelinger. Så jeg står ikke her og lover flere penge. Jeg tror, at vi skal hjælpe hinanden med at få mere ud af de penge, der i dag er i systemet.

Kl. 11:00

Kim Andersen (V):

Ja, hr. formand, det var unægtelig et meget stort spørgsmål, synes jeg, at stå og skulle svare på her på under 1 minut. Det er nærmest en hel forespørgselsdebat, der lægges op til, synes jeg.

Jeg tror, vi generelt må sige, at vi i Danmark har et godt og tidsvarende fængselsvæsen. Der er jo endda nogle, der siger, at østeuropæiske kriminelle nærmest opfatter det som en tur på et turisthotel, hvis man skal afsone i et dansk fængsel. Det er sådan noget, man hører ude i folkeviddet, jeg ved ikke, om det er rigtigt.

Jeg tror, vi generelt har et passende og tidssvarende niveau. Det ændrer ikke ved, at der jo er stor forskel på institutionerne inden for kriminalforsorgen og på afdelingerne inden for de forskellige institutioner. Her er der ingen tvivl om, at der stadig væk er noget at arbejde med i forhold til at forbedre arbejdsmiljøet og i forhold til at forbedre sikkerheden, lige så vel som jeg er overbevist om, at der stadig væk er meget at arbejde med i forhold til forskellige fritidsaktiviteter, arbejdsprøvning, uddannelse. Der er rigtig meget at gøre for at nå de indsatte på deres niveau på det tidspunkt, hvor det er optimalt at nå dem i forhold til at bringe dem videre i tilværelsen og væk fra det kriminelle miljø. Der tror jeg er en meget stor opgave, som kræver alle gode viljer og en stor indsats.

Kl. 10:58

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen J. Klint.

Kl. 10:58

Karen J. Klint (S):

Ja, man kunne jo godt tolke mit spørgsmål som noget stort, man kunne også tolke det som et, der kunne besvares med et ja eller nej. Jeg spurgte jo bare, om det var de rigtige vilkår, vi havde, og det kunne man så sige ja eller nej til, men jeg hørte det mere som et øh-øh. Det var i hvert fald ikke et rent ja, og det er jeg sådan set lidt fortrøstningsfuld ved, for der blev også sagt en del i de første svar fra hr. Kim Andersen om, at der måtte tages hensyn til det og hensyn til det, men lige nu oplever jeg faktisk, at det største hensyn bliver vist til pengekassen, for hvis man skal leve op til de gode intentioner og få folk hurtigere igennem, hvad jeg humanistisk synes at der er meget, der taler for, skal der vel også lidt flere penge til for at kunne nå det, man kan nå med dem, i den tid, man så har de indsatte til rådighed. Så er det her ikke mere en spareøvelse, end det er et udtryk for en humanistisk indstilling?

Kl. 10:59

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 10:59

Kim Andersen (V):

Det her er et forslag, som ud fra de bedste intentioner vil prøve at få dem, som er indstillet på at indgå et samarbejde omkring uddannelse og læring, hurtigere væk fra fængselsmiljøet og ud i samfundslivet igen. Det er et oprigtigt ønske herom, og så er det også et ønske om og en mulighed for at bidrage til at løse et aktuelt kapacitetsproblem. Det er helt ærligt lagt frem, det er helt åbent sagt. Og det ene er ikke en modsætning til det andet.

Jeg vil gerne sige, som jeg har sagt i forbindelse med et spørgsmål tidligere i dag, at der jo er tilført kriminalforsorgen rigtig mange nye midler i VK-regeringens tid. To 4-års-aftaler har været præget af

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Karen Hækkerup som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 11:00

(Ordfører)

Karen Hækkerup (S):

Vi har stået her mange gange og taget debatten om kriminalforsorgen. For ikke ret lang tid siden havde oppositionen indkaldt ministeren til en forespørgselsdebat, hvor vi netop diskuterede sikkerhedsforholdene i vores fængsler og arresthuse og kapacitetsproblemerne. Vi har i oppositionen i ganske lang tid presset på for at få regeringen til at handle, fordi vi i vores fængsler har nogle ret forfærdelige forhold for de ansatte og nogle slemme forhold for de indsatte.

Vi har en regering, der gennem en lang årrække har øget bevillinger til politi og domstole, hvilket har ført til, at der sidder flere i vores fængsler. Men på samme måde som man altså har øget bevillingerne til politi og domstole, har man ikke øget bevillingerne til kriminalforsorgen. Kriminalforsorgen er ikke undtaget fra den 2-procents-besparelse, som eksempelvis politi og domstole har været, og de penge, man har fået til småforbedringer hist og her – et ekstra nyt hegn til et åbent fængsel, så folk ikke kunne stikke af, fordi det blev lavet om til et lukket, og den slags – er altså penge, man selv har skullet finde inden for egen ramme.

Derfor er kriminalforsorgen noget, vi i oppositionen har haft kig på i ganske lang tid. Forholdene der er nemlig under pres. Vi har overbelægning i vores fængsler. Nogle steder deler man celle to og to, og det er forhold, der er fuldstændig uacceptabelt. Derfor kan man spørge: Hvorfor så ikke bare tage godt imod regeringens forslag, som handler om, at man nu skal prøveløslades efter halv tid? Jeg synes, at der kan være gode takter i det, men jeg vil gerne her meddele, at jeg ved andenbehandlingen vil redegøre for Socialdemokraternes indstilling til lovforslaget. For jeg synes, at der er rigtig mange principielle og store spørgsmål, der ikke er afklaret i de notater, der er vedlagt forslaget.

Det her handler jo om, at man kan få nedsat sin straf til halv tid. Der er da noget mærkeligt i, at vi har et system, hvor man får ganske høje straffe ved domstolene, men så kan de administrativt nedsættes til det halve i fængslerne. Der er en anden problemstilling, som fru Karen J. Klint i sit sidste spørgsmål var inde på, nemlig at kriminalforsorgen nu får kortere tid til rent faktisk at få fat på de kriminelle for at få dem til at ændre adfærd, for at få dem hjulpet i gang. Der kan være ganske kort tid til at få afviklet den indsats, der skal til i fængslerne, når man altså nu vælger at sige, at kriminalforsorgen skal klare det hele på kortere tid og selvfølgelig også uden flere penge.

Dernæst kommer det her nu også til at omfatte dem, der afsoner i fodlænke. Det har ikke været nævnt tidligere. Men fordi fristen for, hvor lang tid man skal have afsonet, inden man kan komme ud efter halv tid, nu bliver sat ned, kommer det her også til at omfatte dem, som afsoner med fodlænke. Her vil man altså internt i forbindelse med fodlænke administrativt kunne halvere folks straf. Jeg synes, at der er rigtig god grund til at tage en principiel debat om vores straf-niveauer og om, hvordan vores fængsler er indrettet, men det, regeringen nu gør med det her forslag, er, at den fastholder, at den har en stram retspolitik, at den sætter folk i fængsel, men så sker der altså det, at folk kommer ud efter halv tid. Det snakker man bare ikke så meget om.

Det allersidste element i lovforslaget handler om, at man, hvis man er langtidssafsoner, altså hvis man har fået en langvarig straf, nu skal kunne få tidlig uledsaget udgang. Man skal tidligere kunne sendes på uledsaget udgang. Den del af det har der ikke været sagt noget om, og det synes jeg da selvfølgelig også at ministeren skal redegøre for.

Når alt det er sagt, vil jeg sige, at for Socialdemokraterne er det vigtige ved vores kriminalforsorg ikke alene, at folk skal have en straf. Der kan være tidspunkter, hvor folk forbryder sig mod vores fælles regler, og hvor de skal have en straf, men en straf skal ikke bare bestå i at blive låst inde bag en lukket dør og så vente på, at tiden er udstået. Socialdemokraternes retspolitik går ud på, at straffen skal virke, at den skal være effektiv, at vi skal tage udgangspunkt i den dømt, der kommer ind til os, og finde ud af, hvilke behov den dømt har for uddannelse eller for behandling: Skal der social træning til? Er der et hashmisbrug, der skal under kontrol? Skal vi have sendt folk i arbejdsprøvning? Hvordan kan vi få de her kriminelle til at komme videre, sådan at de kan klare sig uden kriminalitet, når straffen er afsonet? Hele den resocialiserende proces er rigtig, rigtig vigtig i vores fængsler, og det er desværre den, der er sat under pres i de her dage, fordi fængslerne er så hårdt belastede, som de er.

Vi skal huske på, at mange af dem, som har fået de korte straffe på op til 5 måneder, i dag afsoner i eget hjem i fodlænke, hvilket vil sige, at rigtig mange af dem, vi har tilbage i vores fængsler og arresthuse, er folk, som har fået længerevarende straffe, eller som er varetægtsfængslet, og det er altså et anderledes hårdt klientel. Det betyder, at arbejdsforholdene i kriminalforsorgen er ganske rædselsfulde. Vi har stadig væk steder, hvor der er alenearbejde. Det vil sige, at der går en enkelt fængselsfunktionær rundt og har ansvaret for 12-14 indsatte. Det er simpelt hen bare ikke i orden.

Når man samtidig ser på, at vores fængselsfunktionærer er den arbejdsgruppe i Danmark, der tidligst går på førtidspension, så burde det jo kalde på opmærksomhed. Vi ved, at fængselsfunktionærer typisk er i midten af 40'erne, når de lader sig førtidspensionere, og i de her tider, hvor vi taler om, at folk skal kunne holde længe på arbejdsmarkedet, så burde det jo være klart for enhver, at man bør sætte ind i forhold til arbejdsmiljøet i de danske fængsler og arresthuse.

Socialdemokraterne vil ved andenbehandlingen redegøre for, hvordan vi stiller os til forslaget. Venstres ordfører løftede sløret for, at det ikke skal gælde mordere og sædelighedsforbrydere, men vi må have klarhed for, hvem det skal gælde for, og hvordan vi kan sikre, at kriminalforsorgen kan nå at få de her initiativer sat i gang. Derfor bliver jeg nødt til at sige, at der fra Socialdemokraterne side ikke umiddelbart er opbakning, selv om vi giver opbakning til, at man skal kunne prøveløslades. Men vi har spørgsmål, der skal stilles, inden vi kan tage endelig stilling til, om vi stemmer ja eller nej.

Kl. 11:06

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. René Christensen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 11:06

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Det her er jo sådan en lidt sjov sag at stå og diskutere her i salen, for hvad handler den egentlig om? Handler den om, at man gerne vil have nogle kriminelle tilbage at fungere i samfundet? Det ønsker vi jo alle sammen. Eller handler den her sag om, at vi mangler pladser? Det er jo de overvejelser, man skal gøre sig, før man siger, hvad man mener om forslaget her. Jeg kan sige, at vi fra Dansk Folkepartis side, da vi læste det her igennem, så det på to måder. Først ser vi det som et udtryk for, at vi har et dygtigt politi, at vi har nogle domstole, som er effektive, og som gør det, som vi gerne vil have. Vi vil have

forbrydelserne opklaret, vi vil have en domfældelse, og folk skal have deres straf.

Det, der så kommer her, er jo ikke noget helt nyt. Det er jo sådan, at man også i dag kan blive prøveløsladt, at man også har mulighed for at komme ud før tid, men der er det efter to tredjedele af tiden. Nu lægger man op til, at det skal være efter halvdelen af tiden. Samtidig lægger man i forhold til det med halvdelen af tiden op til, at det minimum skal være efter 2 måneder, nogen har været inde. Jeg er fuldstændig enig med tidligere ordførere, der har været oppe at sige, at det, når vi nu begynder at snakke om de 2 måneder, så bliver andre lette kriminalitetsforhold, som også kommer ind under den nye ordning her, bl.a. fodlænkeordningen.

Hvis man går ind og kigger i forslaget, kan man faktisk se, at der som en af de sidste ting står: Lovforslaget vil frigøre et antal åbne fængselspladser, der imidlertid vil blive genanvendt med henblik på at bidrage til håndteringen af det kapacitetsbehov i kriminalforsorgen, der er blevet identificeret i den analyse, der er lavet. Hvis det viser sig, at det er det, der er hele grundlaget for det, så er vi lidt urolige over det.

Som jeg sagde før i mit spørgsmål til Venstres ordfører, er det sådan, at når man har lavet en kriminel handling og man har været for en dommer og er blevet dømt, så har vi fra Dansk Folkepartis side hundrede procent tillid til, at den dom er korrekt. Så er udgangspunktet også, at man skal udstå sin straf. Vi mener ikke, at der i Danmark er for lange straffe, vi mener heller ikke, at der straffes for hårdt, men vi mener, at man som kriminel også skal have den straf, som man har fået. Vi er også enige i, at man skal gøre meget for, at de kriminelle elementer kan komme ud at fungere i samfundet igen, så de ikke bare kommer ud igen og laver kriminalitet og chikanerer det samfund, der er omkring dem. Det er vi også meget enige i.

Derfor er vi, som jeg også sagde i mit spørgsmål til Venstres ordfører, nødt til at have vished for, hvad det er for kriterier, der kommer til at spille ind i forhold til, at man kan komme ud før tid, når man nu er blevet dømt ved en dansk domstol. Hvad er det, der gør, at man umiddelbart siger, at det vil være så positivt for den enkelte kriminelle og dermed også positivt for resten af samfundet, at den kriminelle kommer ud? Vi er sådan set enige i, at det er den vej, man skal gå, men når vi ser forslaget her, synes vi ikke, det lægger meget op til, at vi sådan umiddelbart kan se, hvad det er for kriterier der ligger bag.

Så jeg vil sige fra Dansk Folkepartis side, at vi synes, det er et meget, meget interessant forslag, der ligger her, ikke kun i forhold til kapacitetsproblemerne, men så sandelig også i forhold til, at det også er målet, at de kriminelle elementer kan komme tilbage til samfundet og efterfølgende fungere normalt. Så vi vil gå til udvalgsarbejdet med at få set på, hvordan vi kan få sat de kriterier op, så vi er sikre på, at det er de rigtige, der bliver lukket ud efter halv tid, og det ikke er de forkerte, der bliver lukket ud efter halv tid og kan fortsætte deres kriminelle løbebane.

Så vi vil, som andre ordførere har sagt, ved andenbehandlingen, når vi når dertil, også give tilsagn om, hvordan vi stiller os til forslaget.

Kl. 11:10

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Karina Lorentzen Dehnhardt som ordfører for SF.

Kl. 11:10

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Det ser ud, som om der tegner sig nogle lighedspunkter mellem Socialdemokraternes, SF's og Dansk Folkepartis tilgang til det her lovforslag. Man kan umiddelbart synes, at det er positivt, at justitsministeren udvider »noget for noget-ordningen« ved at lempe betingel-

serne for prøveløsladelse. Ordningen skal nu også kunne gælde i forbindelse med domme på mellem 4 og 6 måneder, og så skal arbejds- træning som noget nyt efter en konkret vurdering kunne udgøre en særlig indsats, som kan begrunde en tidlig prøveløsladelse.

Det, jeg synes kan være en anelse problematisk, er, når der er tale om domme på mellem 4 og 6 måneder, for så kan man komme i tvivl om, hvor godt man egentlig kender den indsatte, hvor godt man kender dennes motivation for egentlig at acceptere nogle særlige vilkår, som skal kunne give prøveløsladelse, og hvor meget vi egentlig ved om, at vedkommende nu virkelig har valgt en ny vej i sit liv.

Vi fremsætter et forslag om, at man kan udslette med fodlænke i stedet for, men vi har ikke taget stilling til, hvad det er for nogle typer af domme, det skal omfatte. Holdningen er i hvert fald klar, og den er, at man skal have afsonet længere tid, så der har været længere tid til at lære den indsatte og den indsattes motivation at kende. Det synes vi måske kunne være et bedre forslag end det her. Det her omfatter jo kun 25 pladser, og derfor synes jeg også, at vi skal tænke os rigtig meget om, hvad det er, vi gør, når vi lempet på reglerne i forhold til det her.

Jeg vil også lige sige som en bemærkning, at det her lovforslag jo kommer på baggrund af en rapport fra ministeren, som vi har ventet på i halvandet år, om kapacitetssituationen i vores fængsler, og i mellemtiden har vi jo kunnet se, hvordan problemerne er vokset, hvordan der er blevet flere og flere indsatte, flere og flere i varetægt, og hvordan det helt er løbet af sporet, og det er jo baggrunden for, at vi nu står med det her lovforslag i dag.

Jeg synes, det er et alvorligt problem, at de danske fængsler er fyldt til bristepunktet, fordi kriminelle er tvunget til at dele enmands-celler, og andre vil nu kunne komme til at stå i kø for at afsone deres domme, fordi man laver et tilsigelsesstop. Vi har set, at der gradvis er blevet mere og mere vold såvel over for indsatte som over for ansatte, som er vældig presset i deres daglige arbejde. Det er bare nogle foruroligende statistikker, som der heller ikke er leveret nogen løsninger på. Der er heller ikke leveret nogen løsninger på bande-problemerne inde bag murene. Vi ved, at der sidder omkring 300 bande-medlemmer på nuværende tidspunkt, og kapacitetsrapporten indeholdt desværre ikke rigtig noget om, hvordan vi løser den udfordring. Det var vi ellers blevet lovet, og vi ser stadig frem til, at det kommer.

Der mangler arbejde i arresterne; det er et kæmpestort problem, at de indsatte ikke kan få beskæftigelse, og for ikke så lang tid siden var der et tv-program, som kunne dokumentere, at det tager 8 år at tage en hf-uddannelse inden for murene. Det er ganske meget.

Jeg synes også grundlæggende, at der er nogle resocialiserende tanker, som vi bliver nødt til at udvikle meget mere.

Jeg vil på den baggrund sige, at SF ikke umiddelbart kan støtte det her forslag. Vi har også ligesom de andre partier, Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti, behov for at spørge ind til, hvad det er for nogle typer af indsatte, der får glæde af den her ordning, og vi vil ligeledes redegøre for vores indstilling ved andenbehandlingen.

Kl. 11:14

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Tom Behnke som konservativ ordfører.

Kl. 11:14

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Tak for det. Når man sidder og lytter til debatten her, kunne man godt få det indtryk, at der her bliver opfundet noget helt nyt. Men det gør jo ikke.

Hele den ordning, vi har, med noget for noget hviler på det, at man bliver belønnet, hvis man virkelig – som straffet og indsat i et fængsel – viser viljen til at komme ud af kriminalitet og leve en kriminalitetsfri tilværelse; den hviler på, at man faktisk gør en aktiv

indsats – og det gør man jo primært, fordi man har fortrudt det, man har gjort. Man har fortrudt, at man lavede noget kriminelt, man vil gerne være fri af det, man vil gerne udstå sin straf og komme videre med sit liv – et liv uden kriminalitet. Udgangspunktet er jo i dag, at man typisk kan få lov til at blive prøveløsladt, når der er gået to tredjedele af tiden, men i »noget for noget-ordningen«, altså for dem, der virkelig viser viljen og yder en indsats, er der en gulerod. Der er en gulerod i form af, at når halvdelen af straffen er udstået, kan man blive prøveløsladt, f.eks. på vilkår af forskellig art, men man kan altså blive det, hvis forholdene i øvrigt er til det. Den ordning kender vi allerede i dag.

Den ordning har mødt bred opbakning i hele Folketinget, så jeg synes, det er lidt forunderligt at høre her, at man begynder at sætte spørgsmålstegn ved selve den ordning. Det er jo ikke ordningen som sådan, vi ændrer på; det eneste, man gør med lovforslaget her, er, at man siger: Også de, der har de korte straffe, har muligheden for at komme ind under den her ordning, nemlig ved at de også skal have muligheden for en gulerod i retning af, at hvis man går ind i et behandlingsforløb, hvis man går ind i et uddannelsesforløb eller – som noget nyt – hvis man går i arbejds træning og dermed viser, at man ønsker at leve et liv, hvor man klarer sig selv og forsøger sig selv uden kriminalitet, er der en mulighed for en belønning.

Derfor undrer det mig, at man fra nogle partiers side tager forbehold over for det. For hvad er det så, man tager forbehold over for? Er det, at de, der har de korte straffe, ikke skal have den her mulighed for belønning? Det er kun dem, der har været meget kriminelle og har fået de meget lange straffe, man ønsker at belønne. Dem, der kun har lavet lidt kriminalitet og dermed kun har fået en lille straf, vil man ikke gøre noget over for. Er det det, jeg hører? Det undrer mig bare.

Jeg undrer mig også over, at mange ordførere benytter debatten i dag til – det er jo så med formandens tilladelse, men alligevel – med et forslag som det her, der jo er utrolig konkret på et helt specifikt område, at genrejse den debat, som vi jo havde i sidste uge, altså en større debat om kriminalforsorgen i sin helhed. Der havde vi en fore-spørgselsdebat; der var vi jo hele vejen rundt omkring den her problemstilling med kriminalforsorgen og det, at der er en overbelægnings-situation i øjeblikket, som der i øvrigt bliver taget hånd om. Og det her er jo ét af flere forslag i rækken af, hvad der skal til for at gøre noget ved tingene. Der må jeg sige fra konservativ side, at vi altså har den opfattelse, at de, der yder en indsats, også skal kunne mærke, at det kan betale sig. Og de, der med det her går i behandlingsforløb, uddannelsesforløb eller arbejds træning og dermed viser viljen, skal vi da også belønne – ikke sådan, at de bare bliver løsladt, men at de bliver prøveløsladt, og det betyder altså, at der er knyttet vilkår til: Der er tilsyn, og man holder øje med, hvad de laver. Og det synes jeg er en ganske glimrende ordning, og derfor er der fuld opbakning til lovforslaget fra konservativ side.

Kl. 11:17

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Der er foreløbig tre medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger. Jeg vil godt sige, at det ikke er formandens skøn, at debatten har bevæget sig mere uden for forslaget end en hvilket som helst anden debat, vi har her i Folketinget.

Fru Karen Hækkerup for en kort bemærkning.

Kl. 11:17

Karen Hækkerup (S):

Jeg synes jo, det lugter lidt af, at den konservative ordfører har nogle klemte tæer og derfor siger: Hvorfor skal vi tage den her debat om kriminalforsorgen, der fungerer så dårligt, og hvor økonomien ikke er i orden, og hvor der er overbelægning i fængslerne; det snakkede vi om i sidste uge, kan vi ikke snakke om noget andet? Det lyder lidt sådan på mig.

Men jeg vil sige, at der jo er en grund til, at den debat bliver rejst igen, for som ordføreren netop også selv har tilkendegivet, er det her forslag en udløber af den rapport, der er lavet, om sikkerheds- og kapacitetsproblemerne i vores fængsler, hvor man altså konkluderer, at der er behov for 220 pladser, og nu citerer jeg frit efter hukommelsen: Dem har man ikke tænkt sig at bygge, for det tager tid at planlægge og tid at bygge, og det koster penge, og det vil også koste drift, og det kan man ikke nå i 2011, så derfor vil man i stedet for finde nogle løsninger i 2011, der gør, at vi ikke længere mangler pladser, og det vil sige, at folk ikke længere skal indkaldes til afsoning, og dem, der er indkaldt, skal vi have tidligere ud. Det er det, der står i rapporten. Og derfor står vi nu med det her forslag.

Jeg vil bare spørge De Konservatives ordfører: Er De Konservative fuldstændig enige i, at det er en alletiders idé, at man bare skal halvere straffen? Hvorfor så egentlig ikke sætte straffen ned ved domstolene, i stedet for at det skal være en administrativ beslutning?

Kl. 11:19

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:19

Tom Behnke (KF):

Jeg har bestemt ikke klemte tæer, tværtimod. Vi har jo været klar over, at der var ved at blive skabt et problem i forhold til kriminalforsorgen, fordi vi har sørget for at gribe hårdt og konsekvent ind over for bl.a. bandekriminaliteten, som jeg troede vi var enige om at vi skulle gøre. Vi har sørget for, at der er nogle af de her bandemedlemmer, der får nogle hårde og konsekvente straffe og kommer i fængsel. Vi har så på kort sigt bedt om et svar på: Hvad kan vi gøre her og nu for at aflaste i den aktuelle situation? Vi har fået en rapport, der viser, at der er nogle muligheder for, at vi her og nu kan løse det. Så skal man da gøre det.

Det betyder jo ikke, at vi så siger, at så er al fremtid afløst, nej, tværtimod. Til efteråret skal vi jo i gang med en flerårsaftale for kriminalforsorgen, og det er dér, vi så lægger sporene ud i forhold til den langsigtede strategi. Så vi gør altså noget her og nu; vi læner os ikke bare tilbage og siger: Det må vente. Nej, vi gør rent faktisk noget ved tingene lige præcis nu og her. Og derudover tager vi også den langsigtede løsning med.

Det med, at man ikke indkalder folk, der er dømt til afsoning, er direkte forkert.

Kl. 11:20

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen Hækkerup.

Kl. 11:20

Karen Hækkerup (S):

Nej, det er nu ikke forkert. Der er indført det, der hedder et tilsigelsesstop, hvilket betyder, at der er visse typer af dømte, der ikke vil modtage en indkaldelse i resten af 2011. Den debat har vi haft her i salen flere gange. Det er det, der står, og det må vel være sådan, det skal opfattes, altså som et tilsigelsesstop, fordi der ikke er pladser nok i fængslet. Der er simpelt hen sat et skilt på, hvor der står: Her er ikke flere pladser, kom venligst igen senere.

Det betyder jo for de dømte, at de kommer ud i store problemer, for det kan lige pludselig være lang tid siden, at man har begået den kriminalitet, man er dømt for, og man skal først have afsonet sin straf, inden man kan vente på, at pletten på straffeattesten bliver fjernet, og dermed hindrer vi i virkeligheden de dømte i deres mulighed for resocialisering. Men der er også noget i forhold til ofrene, man skal se på, for folk skal gå rundt og vente i ganske lang tid på at komme ind og afsone, hvilket jeg synes er helt skævt.

Det forslag, der ligger nu, er udelukkende et besparelsesforslag, og det tror jeg godt at den konservative ordfører ved. Det ved Landsforeningen af Forsvarsadvokater i hvert fald. De skriver i deres høringssvar, at forslaget alene er båret af et ønske om at skabe flere fængselspladser. Og så konkluderer de endvidere, at den prøvelse, der altså skal ske i kriminalforsorgen, for at finde ud af, om man er egnet til tidlig løsladelse, må blive noget overfladisk; det ville være mere reelt i stedet at sætte straffen ned for udvalgte forbrydelser eller at begrænse varetægtsfængslingerne.

Kan den konservative ordfører slet ikke se paradokset i det her forslag?

Kl. 11:21

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:21

Tom Behnke (KF):

Nej, men det er jo så, fordi den socialdemokratiske ordfører tilsyneladende slet ikke har forstået, hvad ordningen går ud på. For det, vi skal huske på, er, at tilsigelsesstoppet jo går ud på, at man venter med at indkalde folk til afsoning, til der er plads. Det synes jeg sådan set er meget hensigtsmæssigt, for ellers bliver overbelægningsituationen endnu værre. Det andet er, at man altid skal have en buffermekanisme, sådan at der er plads til nogle, der akut har behov for at komme ind her og nu. Det synes jeg sådan set også er ganske fint.

Fru Karen Hækkerup spurgte i sit forrige indlæg: Hvorfor så ikke bare sige til domstolene, at de kun skal idømme den halve straf? Men så har man jo overhovedet ikke forstået, hvad det her går ud på. Muligheden for at blive prøveløsladt, når halvdelen af tiden er gået, hvis man vel at mærke har opført sig ordentligt og vist vilje til at komme ud af kriminaliteten, er jo den gulerod, der skal til, for, at kriminelle ikke bare bliver dømt, skubbet af vejen og taget ud igen, når afsoningen er overstået. Men man har netop den her præventive mulighed for at gå ind og påvirke de mennesker til at holde op med at være kriminelle. Det er det, hele prøveløsladelsesinstrumentet er til. Jeg kan så forstå, at Socialdemokratiet har kastet det direkte på sankthansbålet sidste sommer. Det er så ærgerligt, at man ikke engang kan forstå, hvad prøveløsladelse går ud på.

Kl. 11:22

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt for en kort bemærkning.

Kl. 11:22

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Der er ingen tvivl om, at det her forslag nok ikke var kommet, hvis regeringen ikke havde lurepasset og ladet problemerne i kriminalforsorgen vokse og vokse. Vi har i lang tid vidst, at det var ved at gå galt, og alligevel reagerer man for sent, og man tager kun et år ad gangen trods det, at der i 2012 ikke er udsigt til, at der er noget, der skulle ændre sig. Så vi mangler fortsat en løsning, der rækker ud i fremtiden.

Jeg er helt med på tankegangen om, at man skal prøve at belønne en god adfærd. Det, der bekymrer mig, er, at det her som noget nyt kommer til at omfatte folk med korte domme, altså folk, der har domme på mellem 2 og 4 måneder. Så vil jeg godt høre den konservative ordfører: Synes den konservative ordfører, at vi kender folk godt nok efter 2-4 måneder til reelt at kunne vurdere, hvorvidt de virkelig er motiverede til at leve et kriminalitetsfrit liv? Er det derfor ikke bedre at sætte ind over for dem, der har lange domme, hvor vi har folk under kriminalforsorgen i lang tid, så man bedre kan lave en grundig helhedsvurdering af den bagvedliggende motivation for at deltage i arbejdsstræning, uddannelsesforløb, misbrugsbehandling, eller hvad det nu kan være?

Kl. 11:24

Kl. 11:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:24

Tom Behnke (KF):

Lige en korrektion, hvis der nu er nogle, der sidder og lytter efter detaljerne: Det er ikke et spørgsmål om, at det her er for til dem, der fået en dom på 2 måneder. Det, man gør, er, at man ændrer en ordning, der i dag går på, at de, der har fået en dom på 8 måneders fængsel eller mere, kan blive prøveløsladt på vilkår, hvis de vel at mærke udviser god takt og tone, når halvdelen af straffen er udstået. Det bliver nu ændret til, at de, der har fået en dom på 4 måneder eller mere, kan få lov til at blive prøveløsladt. Det vil sige, at det er det segment, man tager med.

Men de generelle regler i forhold til prøveløsladelse gælder altså stadig væk, nemlig de generelle regler om, at det ikke må være utilrådeligt at gøre det. Det vil sige, at man skal lave den her vurdering. Hvis man ikke kan nå at lave den vurdering, når lige præcis halvdelen af tiden er gået, kan det godt være, at de skal vente yderligere en uge, men det forhindrer det her forslag jo heller ikke. Så det kan altså stadig væk lade sig gøre.

Så til det med, at regeringen har lurepasset: Sikke noget sniksnak. Det, regeringen tillader sig, er at have et fagligt, sagligt grundlag at lave tiltag på, nemlig det, at vi har bedt de mennesker, der til dagligt arbejder med det her, nemlig folk i kriminalforsorgen, om at fortælle os, hvad der er den aktuelle situation, og hvad der er det aktuelle behov. Derefter kommer det langsigtede behov. Det ser vi på til efteråret. Der venter vi også på et fagligt, sagligt grundlag. Det tillader vi os at gøre både i regeringen og i regeringspartierne. Og undskyld, hvis det vækker bekymring i oppositionen.

Kl. 11:25

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 11:25

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg kan se, at regeringen har lavet nogle halve løsninger. Den har ikke engang løst problemet for 2012 og fremover. Hvordan kan det være et sagligt og fagligt grundlag at køre en kriminalforsorg på, at man laver nogle tiltag, som hjælper for 1 år ad gangen, hvoraf et af dem er tilsigelsesstop, altså det, at man beder folk om at vente i længere tid på at komme ind og afsone? Jeg synes, det vidner om, at man ikke har grebet ind i tide. Belægget har været tårnhøjt i lang tid. Så laver man et kunstgreb, hvor man siger, at belægsprocenten må være 95 i stedet for 92. Hvad skulle det hjælpe, når belægget faktisk er over 100 pct. på mange af institutionerne? Det gad jeg godt vide.

Jeg vil spørge den konservative ordfører, om det ikke kunne være et meget mere fornuftigt forslag at udsluse langtidsafsonere med fodlænke, fordi vi netop der har et konkret kendskab til vedkommendes motivation for efterfølgende at leve et kriminalitetsfrit liv. Der kan det nemlig vurderes, om vedkommende har været i gang med et arbejde eller en uddannelse længe nok til at vide, om det også er noget, der kan holde. Var det ikke et bedre sted at sætte ind end det, man gør med det her forslag?

Kl. 11:26

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Tom Behnke (KF):

Det ene udelukker ikke det andet. Og til det med, at det kun er halve løsninger, fordi nogle af de tiltag kun gælder for 2011 og knap så meget for 2012, vil jeg sige, at så ville oppositionen, hvis nu regeringen havde sagt, at den ville vente til efterårets forhandlinger om en flerårss aftale for kriminalforsorgen, have spurgt: Hvorfor har I ikke gjort noget nu, og hvorfor gør regeringen ikke noget her i 2011? Nu gør regeringen rent faktisk noget i 2011, og så skal vi bebrejdes, at vi gør noget i 2011. Det er da en fuldstændig mærkelig måde at ansue tingene på. Vi har fået et grundlag for at lave nogle tiltag, der gælder her og nu. Det troede jeg sådan set at vi var enige om. Vi har også bedt kriminalforsorgen om at arbejde videre, så vi har et fagligt, sagligt grundlag til efteråret, så vi kan lave nogle forhandlinger, der rækker ud i fremtiden.

Med hensyn til muligheden for at blive prøveløsladt under fodlænkeordningen har vi jo tidligere gentagne gange tilkendegivet, at det synes vi også er en god idé, men at vi lige nu har behov for, at fodlænkerne bliver brugt på dem, der bliver dømt til afsoning under fodlænkeordningen. Det er i øvrigt en idé, som jeg fostrede i 1990'erne. Så det er en rigtig god idé. Men der har vi et behov for, at de kommer først, og der er allerede i dag en venteliste. Så indtil vi har fået det på plads, venter vi. Men på længere sigt er jeg helt enig i, at det med at kunne blive prøveløsladt til en fodlænkeordning er en glimrende idé, men det ene udelukker jo ikke det andet.

Kl. 11:27

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. René Christensen for en kort bemærkning.

Kl. 11:27

René Christensen (DF):

Det, som vi jo synes er ret interessant her, er, hvad det er for nogle kriterier, der skal lægges, for hvis det kun er det, at man skal have plads, så er det det, der gør os nervøse for, at man går ind og kigger på, hvor mange pladser der er ledige et bestemt sted, og hvem det er, der skal tilbage ud i samfundet. Derfor vil jeg gerne spørge ordføreren: Hvis man nu forestiller sig, at en ung indvandrerdreng, som har været med til at brænde biler eller andet af, er blevet dømt og har fået en dom på 6 måneder for det og skal gå med fodlænke, så vil det sige, at når han f.eks. har gået 2 måneder med fodlænke, så kan han komme hen hos sin onkel henne i kiosken, og så kan onklen skrive hver dag, at den unge mand kommer i kiosken, og så kan han gå frit omkring igen. Det er vel ikke det, der bliver lagt op til – eller?

Kl. 11:28

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:28

Tom Behnke (KF):

Nu er jeg for alvor bekymret. Lovforslaget her handler ikke om fodlænker. Lovforslaget her handler om dem, der er blevet dømt til at skulle sidde i fængsel. Vi har den ordning i dag, at hvis man virkelig viser gode takter og viser, at man er blevet et bedre menneske, at man gerne vil et liv uden kriminalitet, så kan man blive prøveløsladt, når halvdelen af tiden er udstået. Den mulighed har vi allerede i dag. Det, vi sådan set bare gør, er, at vi udvider den ordning til også at gælde dem, der har de korte straffe, dog ikke kortere end 4 måneder, for så kan det ikke rigtig lade sig gøre, men ned til det siger man, at der er der en mulighed for, at man kan blive prøveløsladt. Og med hensyn til kriterierne for at blive det er de præcis de samme både før, under og efter det her lovforslag. Så hvis det er det med kriterierne,

der bekymrer Dansk Folkeparti, er der ingen grund til bekymring, det er de samme.

Kl. 11:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. René Christensen.

Kl. 11:29 **Karen J. Klint** (S):

Jeg vil gerne spørge meget direkte, om det her alene handler om kapacitet og større flow i fængslerne. I forlængelse af det vil jeg også spørge om, hvis der skal et større flow igennem fængslerne, hvorfor man så tror på at det kan være omkostningsneutralt. Hvis man skal nå flere mennesker på samme tid eller på kortere tid, havde det så ikke været nærliggende at tro, at der så skulle sættes lidt flere resourcer ind for at nå flere indsatte på kortere tid?

Kl. 11:29

René Christensen (DF):

Det var bare, fordi ordføreren svarede, at der også var udfordringer i forhold til kapaciteten og i forhold til fodlænker, og så kunne man forestille sig, at man ville køre det her videre ud og så sige, at det var kapaciteten, der gik forud for straffen.

Det, der bliver lavet om på her, bliver jo ikke bare lavet om. Før skulle man jo have sin straf minimum to tredjedele, nu er det halvdelen. Man går også fra 4 måneder til 2 måneder. Det vil sige, at der er nogle her, som kan komme væsentlig tidligere på prøveløsladelse, end de tidligere kunne. Så må man også sige, at når de nu kan få en gulerod, som er langt større og bedre end den, de tidligere kunne få, skal de så ikke også yde noget mere? Skal kriterierne så bare være nøjagtig de samme, som de hidtil har været, når man nu kan komme væsentlig tidligere på prøveløsladelse, hvad vi jo er enige om kan være positivt i mange sager og til glæde for både samfundet og den indsatte? For det er vi enige om. Men er vi ikke også enige om, at når man har stået for en dommer og fået en straf på X antal måneder eller år, så må vi også gå ud fra, at det er det, der er grundlaget for det. Og hvis man så skal belønnes, skal man have gjort en særlig god indsats, og det forstår jeg også at ordføreren siger. Men skal man så ikke, når man nu bliver belønnet ekstra godt, så gøre en særlig god indsats i forhold til de tidligere regler?

Kl. 11:30

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:30

Tom Behnke (KF):

Se, det viser jo med al ønskelig tydelighed, at det er hensigtsmæssigt, at debatten forholder sig til det lovforslag, der er til behandling i salen. For det, at man kører ud på et sidespor og begynder at diskutere fodlænker og alt muligt andet, kan jeg forstå giver en vis forvirring, for det er svært at forholde sig til og håndtere at diskutere forskellige aspekter omkring det her lovforslag. Jeg er helt enig i, at det ville være hensigtsmæssigt, at vi fulgte forretningsordenens § 11 og forholdt os principielt til det lovforslag, der foreligger. Og i forhold til det vil jeg sige, at der så yderligere er en misforståelse hos hr. René Christensen.

Hr. René Christensen siger, at det tidligere var sådan, at man kunne blive prøveløsladt efter to tredjedele, nu skal det jo bare være sådan, at man kan blive prøveløsladt efter halvdelen.

Det er ikke noget, vi laver med det her lovforslag. Det er flere år siden, så vidt jeg husker, er det 7 eller 8 år siden, vi lavede den ordning. Så det er ikke noget nyt. Det eneste nye i det her er, at vi siger, at også de, der har været idømt en frihedsstraf og sidder i fængsel kortere tid end 8 måneder, har muligheden for, hvis de virkelig viser vilje til at komme ud af kriminalitet, at blive prøveløsladt, når halvdelen af tiden er gået. Det er noget for noget, og det er for at belønne dem, der gerne vil.

Kl. 11:31

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen J. Klint for en kort bemærkning.

Med hensyn til det sidste med, at forslaget ikke også vedrører personer, som er i fodlænkeordning, står det jo sådan set under punkt 3 i det fremsatte forslag. Det er så i øvrigt fremsat, ligesom det har været sendt ud til høring. Der har ikke været rettet i det, og så står der, at det præciseres, at afsonere i fodlænke afsoner på bopælen under intensiv overvågning og kontrol og også vil være omfattet af den foreslåede udvidelse af »noget for noget-ordningen«. Så som jeg læser lovforslaget her, synes jeg da ikke, at de sidste spørgsmål har været irrelevante.

Kl. 11:32

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:32

Tom Behnke (KF):

Ideen til lovforslaget her er jo kommet op, fordi der er en overbelægssituation i øjeblikket. Og hvad kan man gøre ved det her og nu og på kort sigt? Hvad kan man gøre allerede i år for at prøve at gøre noget ved det? Det er jo der, ideen kommer til, at man fra Kriminalforsorgens side har vurderet, at det godt kan lade sig gøre, at det også for dem, der har fået en frihedsberøvende straf på 4 måneder, 5 måneder, 6 måneder, 7 måneder, kan lade sig gøre på den halve tid at vurdere, om der er tilstrækkelig vilje til at leve en kriminalitetsfri tilværelse, til at det er fuldt tilrådeligt, at de kan få lov til at blive prøveløsladt.

Så det er jo kapacitetsproblemet, der har givet ideen, men selve ordningen har vi kendt meget længe, og det, at man går fra, at det er dem, der i dag har fået 8 måneder eller mere, ned til dem, der har fået 4 måneder eller mere, har jo været et spørgsmål om en vurdering, præcis som det også tidligere har været nævnt: Kan man overhovedet nå at vurdere den indsatte på den korte tid med hensyn til, om det er fuldt tilrådeligt at gøre det? Der vurderer Kriminalforsorgen altså: Vi har nogle gode erfaringer med den ordning, vi har prøvet i nogle år, og vi tror godt, at man kan køre længere ned, så lad os prøve det.

Det er derfor, vi foreslår det her, så det er en kombination af det. Det er også, fordi vi som Konservative har holdningen noget for noget, altså hvis man viser sin gode vilje, skal man også kunne se, at det kan betale sig.

Kl. 11:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Fru Karen J. Klint.

Kl. 11:34

Karen J. Klint (S):

Hr. Tom Behnke svarede ikke på, om det var korrekt oplæsning fra min side om, at fodlænkeordningen er med. Jeg læste i hvert fald fra lovforslaget. Det var det ene.

Det andet spørgsmål er: Er det virkelig rigtigt, at Kriminalforsorgen slet ikke har bedt om en eneste 50-øre for at gøre det her? Har de påstået, at de kan klare merarbejdet inden for den bevilling, de har?

Det sidste, jeg vil spørge om, er: Er det korrekt, at for den 1-årige bevilling, Kriminalforsorgen har i udsigt for i år, er det aktstykket slet ikke kommet igennem Finansudvalget endnu, selv om vi snart skriver den 1. maj? For så er det jo ikke meget værd at få nogle penge, man skulle have brugt i 12 måneder, hvis man risikerer kun at have 6 måneder til at bruge dem i.

Kl. 11:34

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:34

Tom Behnke (KF):

På det første bliver jeg svar skyldig, sådan lige på stående fod. I forhold til aktstykket har jeg ikke fulgt med i, hvor langt det er. Jeg regner med, at det ordner ministeren og regeringen. Det behøver jeg ikke at sidde og holde øje med. Så det regner jeg med kører, som det skal.

I forhold til om det her ikke har nogle meromkostninger og vil være dyrere i Kriminalforsorgen, hvis der er flere cpr-numre, der skal igennem, vil jeg sige, at det tror jeg for så vidt ikke. Det er i hvert fald så marginalt, så det vil være svært at regne ud, hvad det kommer til at koste. For det, vi skal huske på, er, at de mennesker, vi her taler om, jo ikke er de værste af de værste forbrydere. Det er de bedste, og det er dem, der har erkendt, at det, at de lavede en kriminel handling, der gav en kort frihedsberøvende straf, var en fejl. De skulle have ladet være med at gøre det. De fortryder, og de angrer, de vil gerne leve en kriminalitetsfri tilværelse. Det vil sige, at det er de nemme indsatte. Det er jo ret nemt at have med dem at gøre. Jeg tror tværtimod, at dem, som er de krasbørstige, og dem, der laver vold og ballade i fængslerne, er dem, man virkelig har en udfordring med. De her er jo bare nogle, hvor man kan se – og det kan man jo i sit daglige arbejde som fængselsbetjent i Kriminalforsorgens institutioner, – hvem det er, der viser de gode takter. Man kan også se, hvem det er, der indgår i et behandlingsforløb, uddannelsesforløb eller arbejdsstræning. Det er jo ret nemt at holde øje med. Så jeg tror ikke, at det er en ekstra udgift i sig selv, og vi har i hvert fald ikke hørt fra Kriminalforsorgen, at det skulle være det.

Kl. 11:35

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Tak til ordføreren. Hr. Manu Sareen som radikal ordfører.

Kl. 11:36

(Ordfører)

Manu Sareen (RV):

Tak for det. Vi kender jo forslaget eller i hvert fald noget af det fra den rapport, som vi diskuterede, jeg tror, det var i sidste uge, om kapacitet i kriminalforsorgen, og der var det her jo en del af anbefalingerne. Men baggrunden, som vi også har hørt tidligere, er jo, at der har været problemer med kapaciteten også. Men jeg kan da huske, at jeg sagde, at vi helt klart var positive over for »noget for noget-ordningen«, og den bakker vi i og for sig stadig op omkring, fordi det her i bund og grund handler om at honorere god opførsel, og der er jo ikke rigtig noget nyt i grundprincippet, for man skal selvfølgelig kvalificere sig for at komme ud ikke efter to tredjedele afsoning, men nu efter halvdelen af tiden. Der tror jeg også det er vigtigt at huske på, at man selvfølgelig ikke bare smider al fornuft over bord og løslader i et væk, for det her handler jo om at vurdere på baggrund af de enkelte sager.

Når det er sagt, vil vi selvfølgelig også spørge ind til en masse udfordringer, som vi mener der er i det her forslag, i det videre udvalgsarbejde. Og alle har jo stort set været inde på det med de korte fængselsstraffe også – som den socialdemokratiske ordfører sagde:

Hvor meget kan man nå at lære de mennesker, der sidder inde, at kende osv.?

Så er der selvfølgelig også den udfordring med, hvilken straf det er, vi egentlig taler om. Det synes vi ikke fremgår tydeligt, og det vil vi meget, meget gerne spørge ind til.

Men som vi også kan læse i et af høringssvarene fra Landsforeningen af Forsvarsadvokater, som også er blevet læst op, er det jo fuldstændig rigtigt, at det her forslag også er blevet båret af at skabe flere fængselspladser. Det er jo det, der er grundprincippet i det her. Der tror jeg det er vigtigt at vi alle sammen husker på, at det her jo også er et symptom på, at kriminalforsorgen er under voldsomt pres, som vi har diskuteret tidligere. Og det må jo ikke blive sådan, at vi fremover går ind og lapper på det for at lette det pres, som kriminalforsorgen selvfølgelig er under. Det er også derfor, at det her forslag er meget svært at være imod, for igen er grundprincippet, at man selvfølgelig lukker folk ud, når man har vurderet deres sag, og resocialiserer dem, hvad vi alle sammen er for. Men baggrunden er temmelig dystre.

Vi vil i det videre udvalgsarbejde spørge ind til de førnævnte ting, og det glæder vi os selvfølgelig til.

Kl. 11:38

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Så er det fru Line Barfod som Enhedslistens ordfører.

Kl. 11:38

(Ordfører)

Line Barfod (EL):

Da Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti kom til magten, begyndte man jo i den grad en værdikamp på forskellige områder, og et af områderne var, at man havde en holdning om, at retspolitik bare handlede om at sætte mange flere mennesker i fængsel i længere tid. Det førte meget forudsigeligt til overfyldte fængsler, og man glemte ligesom den del, der handler om, at når folk kommer i fængsel, skal man også gøre noget for, at de kommer ud igen. Man gjorde jo heller ikke særlig meget ved det, der handler om at forebygge, at folk kommer i fængsel.

Der har trods alt alligevel været en udvikling i en del forskellige behandlingsprogrammer og andet, men vi står med et kæmpe problem med overfyldte fængsler, som giver elendige vilkår for de ansatte. Som også andre ordførere har været inde på, er fængselsfunktionærerne nogle af dem, der har det allerallerdårligste arbejdsmiljø i Danmark, og rigtig mange bliver så nedslidte, at de ender på førtidspension meget tidligt. Her kunne man tale for, at vi lavede nogle tiltag for at få en senere tilbagetrækningsalder ved at forbedre arbejdsmiljøet. Det synes jeg ville være langt mere perspektivrigt end de forhandlinger, der i øvrigt foregår et andet sted i dag.

Det kunne man bl.a. gøre ved at sikre, at der ikke sidder så mange i fængsel i så lang tid. Der er ingen grund til, at vi i Danmark fængsler langt, langt flere unge mænd, end man gør i de lande, vi normalt sammenligner os med. Man kunne sagtens bruge alternativer til straf som f.eks. samfundstjeneste, som virker langt bedre på de unge, der har begået mindre forbrydelser, i stedet for at sætte dem i fængsel med en meget større risiko for, at de bliver ved med at begå kriminalitet og lærer af de hårdede kriminelle i fængslerne. I stedet burde de få hjælp til at komme ud af kriminaliteten.

Man kunne også satse langt mere på det forebyggende arbejde. Da bandekrigen brød ud i København, foreslog vi jo, at man ikke kun skulle sætte ind med mere politi for at prøve at gøre noget der, hvor der blev skudt, og for at opklare, hvad der skete, men at man skulle lave en en til en-plan, så man for hver ekstra betjent også sørgede for, at der også kom en ekstra socialmedarbejder, som kunne sørge for det forebyggende arbejde, så børn og unge ikke blev rekrutteret. Det afviste regeringen desværre. Københavns Kommune

har så til dels prøvet at sætte ind med ekstra ressourcer, og det ser faktisk ud til, at det virker. Det er heldigvis lykkedes at holde mange børn og unge væk fra at blive rekrutteret. Og det er noget af det, der virkelig er behov for fremover, hvis vi skal undgå, at fængslerne bliver ved med at være fyldt.

Regeringen og Dansk Folkeparti gennemførte jo en lang række opstramninger af reglerne omkring fængsel og prøveløsladelse osv., og det var jo glædeligt, hvis man nu havde fundet ud af, at det faktisk ikke var særlig smart. Desværre virker det mest, som om man kommer frem til det her, fordi det er en måde at løse problemet med de overfyldte fængsler på. Det ændrer stadig ikke på, at vi synes, det er fornuftigt at bruge prøveløsladelse i langt større omfang, end man gør i dag. For her har vi faktisk forskning, der viser, at det virker, hvis man sætter ind med at lave et ordentligt udslningsforløb for folk. Og det synes vi bestemt man burde bruge endnu flere ressourcer på end det, der lægges op til her.

Vi er enige i de problemer, som Landsforeningen af Forsvarsadvokater rejser, og som flere andre ordførere også har været inde på, og dem bliver vi nødt til at få svar på under udvalgsarbejdet. Men vi synes i høj grad, at det er den her vej, vi skal gå: Vi skal se på, hvordan det bliver det normale, at man får et udslningsforløb efter at have siddet i fængsel – hvor der er prøveløsladelse, hvor man bliver fulgt, hvor der er tilbud – så man ikke bare ryger tilbage til en tilværelse fyldt med kriminalitet, ikke bare bliver lukket ud til at stå på gaden uden noget som helst, men at det rent faktisk sikres, at man kan komme i gang med en anden tilværelse. Det er noget af det, vi tror på kan hjælpe med at forhindre, at man bliver ved med at være i kriminalitet, og dermed også til på sigt at få nogle fængsler, hvor der ikke sidder så mange. Så vi støtter forslaget, men vi mener, vi skal have svar på de spørgsmål, der er blevet rejst.

Kl. 11:42

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Tom Behnke har en kort bemærkning.

Kl. 11:42

Tom Behnke (KF):

Jeg tror for så vidt, det, der bliver sagt fra fru Line Barfods side, er rigtigt, i forhold til at vi har relativt mange unge, der sidder i fængsel – det tror jeg faktisk er rigtigt. Men kan fru Line Barfod bekræfte, at Danmark er det land i hele verden, der har færrest indsatte i fængsler pr. 10.000 indbyggere, bortset fra Færøerne og Island?

Kl. 11:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:43

Line Barfod (EL):

Jeg skulle lige til at sige »bortset fra Island og Færøerne«, men det havde ordføreren så selv med. Jeg kan ikke huske de seneste tal for Sverige og Norge og Finland, men ellers har ordføreren ret, så vidt jeg ved, med den statistik, jeg nu kender. Jeg kender ikke en for hele verden, jeg kender kun en for de vestlige lande, men det kan vi jo dyrke nærmere i udvalget. Men det, jeg talte om, var de unge mænd, og jeg mener, det er et særskilt problem, at man sætter så mange unge mænd i fængsel i Danmark, fordi der er langt større risiko for, at de så bliver i kriminalitet, end hvis vi giver dem nogle alternative straffe og får dem ud i en kriminalitetsfri tilværelse i stedet, altså sikrer, at de kan komme i gang med uddannelse, arbejde, eller at de ikke, mange måneder efter de har begået en eller anden mindre forbrydelse og er kommet videre, er kommet i gang med en uddannelse, er kommet i gang med et arbejde, så skal ud af det igen og ind i et fængsel og der oplæres til kriminalitet igen.

Kl. 11:43

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Hr. Tom Behnke.

Kl. 11:44

Tom Behnke (KF):

Vi er meget enige om, at der selvfølgelig skal være en palet af forskellige former for sanktioner, som passer til den kriminelle, og som passer til den kriminelle handling osv., og det, som er målet, er selvfølgelig at få den kriminelle til at holde op med at være kriminel og komme ud af kriminalitet. Men det, som vi jo kan se, er, at vi ved at tage fat første gang rent faktisk får de unge til at holde op med at være kriminelle, og det er jo derfor, vi har den flotte statistik sammenlignet med alle mulige andre lande, for der er rent faktisk ikke ret mange, der sidder i fængsel i Danmark. Nej, for ved at vi tager dem i armen første gang, så sørger vi for, at de kommer ud af kriminalitet. Vi kan i de andre lande se, at man måske mere lader stå til, og at der ikke er nogen konsekvens i forhold til unge. Og hvad er så reaktionen? Det er, at man bliver ved med at være kriminel, og det er derfor, andre lande har mange flere, der sidder i fængsel, end vi har i Danmark. Det er derfor, at en tidlig indsats, og at vi straffer første gang, virker.

Kl. 11:44

Første næstformand (Mogens Lykketoft):
Ordføreren.

Kl. 11:44

Line Barfod (EL):

Nu ved hr. Tom Behnke godt, at jeg i årevis og gentagne gange har fremsat forslag i Folketinget om konsekvens med virkning, altså at der, når unge begår førstegangskriminalitet, burde komme en konsekvens inden for en uge, så man meget hurtigt tog fat i dem, i stedet for at der nogle gange går flere måneder. Det er afgørende med en hurtig konsekvens. Men det, der er den store forskel, er, om den konsekvens, når vi taler om mindre forbrydelser, er, at man skal i fængsel. Når man i andre lande kan undlade at sætte folk i fængsel, hvis de står til mindre end 3 måneder, så mener jeg også, vi burde kunne i Danmark. Så burde vi kunne sige, at vi for en lang række mindre forbrydelser giver nogle andre strafformer som f.eks. samfundstjeneste, som f.eks. det, at man skal møde sit offer og sige undskyld og rette op på f.eks. det hærværk, man har lavet. Det tror jeg har en langt større effekt, end at man kommer ind og sidder i fængsel i 14 dage og der bliver mødt af hærdede kriminelle og måske får lært af dem, hvordan man skal gøre og bliver ved med at have stemplet som kriminel på sig.

Kl. 11:45

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Hr. Villum Christensen som ordfører for Liberal Alliance.

Kl. 11:45

(Ordfører)

Villum Christensen (LA):

Tak. Efter vores opfattelse i Liberal Alliance er det et rigtig godt princip, at man ud fra en noget for noget-betragtning kan lade den sunde fornuft tilflyde lovgivningsarbejdet. Vi synes derfor, at der er rigtig god ræson i at styrke mulighederne for tidlig prøveløsladelse, når dette kan bidrage til at motivere flere indsatte til at yde en særlig indsats, der kan modvirke tilbagefald til kriminalitet.

Hvis man hurtigt kan få de indsatte ud i en normal tilværelse, må dette være at foretrække, især når vi har det pres på fængslerne, som er tilfældet i øjeblikket – selv om det selvfølgelig også er en praktisk

ting, som det er blevet sagt. Jeg tror heller ikke, at retsfølelsen i realiteten krænkes, hvis den indsatte klart og tydeligt demonstrerer en adfærd, der tilsiger, at man har forstået spillereglerne, og reelt i handling også viser, at man mener det.

Vi har noteret os de positive erfaringer med den eksisterende ordning og er trygge ved Justitsministeriets samlede vurdering og håndtering af de obligatoriske vilkår ved prøveløsladelser.

På trods af de dilemmaer, der selvfølgelig altid er i den her type sager, støtter vi forslaget med disse faldne bemærkninger, herunder altså at der er tale om et pragmatisk og velbegrunder forslag.

Kl. 11:47

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Fru Karen Hækkerup for en kort bemærkning.

Kl. 11:47

Karen Hækkerup (S):

Nu sagde den konservative ordfører før, at bare fordi der skal flere cpr-numre igennem fængslerne, vil det ikke betyde større omkostninger; det vil i hvert fald kun være marginalt. Jeg vil bare spørge, om Liberal Alliance deler den opfattelse, at man altså i Kriminalforsorgen er i stand til at tage endnu flere cpr-numre, altså mennesker, ind og oprette sager, lave handleplaner, finde ud af, hvad der skal ske med dem, sætte ting i værk og så allerede inden for 2 måneder vurdere, om de har opført sig så ordentligt, at de kan løslades.

Ville det ikke være logisk, når man har så kort tid i Kriminalforsorgen til rent faktisk at få fat i kraven på de her mennesker, få dem til at ændre livsforløb, få dem hjulpet i gang med behandling, med arbejdsstræning, med udsulning og alt muligt, at det havde nogle omkostninger? Mener Liberal Alliance, at det her er omkostningsneutralt?

Kl. 11:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Ordføreren.

Kl. 11:48

Villum Christensen (LA):

Vi synes, at det er vigtigt at notere sig, at der også er et motivationsmoment. Det er klart, at udfordringen med at skulle vurdere situationen er større på kort tid, men motivationen for den enkelte, og det forhold, at man må have en forventning om, at vi også får flere, der ønsker at ændre adfærd, og dermed flere, der kommer ud i en normal tilværelse, synes jeg er et argument, der overskygger de andre problemstillinger.

Kl. 11:48

Første næstformand (Mogens Lykketoft):

Tak til ordføreren. Justitsministeren.

Kl. 11:48

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg vil gerne sige tak til ordførerne for debatten om lovforslaget. Jeg synes, at det har været en interessant debat, vi har haft om det. Der er også pludselig kommet overraskende synspunkter frem fra nogle af partierne i Folketinget, som tilsyneladende er ved fuldstændig at skifte kurs i kriminalpolitikken – det skal jeg vende tilbage til.

Forslaget vil jo i mine øjne styrke Kriminalforsorgens muligheder for at hjælpe de indsatte tilbage i en kriminalitetsfri tilværelse. Det er jo vigtigt, at vi kombinerer en stram retspolitik og hårde straffe, som vi har, og som vi fortsat vil have, med en tillid til, at mennesker kan forbedre sig. Det synes jeg er en god, rigtig og også humanistisk balance i forhold til retspolitikken.

En udvidelse af »noget for noget-ordningen« – for det er jo netop ikke en ny ordning, vi indfører; det er en ordning, vi har, som vi så

udvider – som altså nu skal omfatte arbejdsstræning, vil medvirke til at lette kapacitetspresset på Kriminalforsorgen, og lovforslaget vil på den måde være til gavn for både myndigheder og for de indsatte, som ønsker at yde en særlig indsats under afsoningen.

Som det fremgår af lovforslaget, har »noget for noget-ordningen« vist sig at være meget velfungerende, og ved at udvide ordningen er det min forventning, at vi vil kunne motivere endnu flere indsatte til at yde en særlig indsats for at modvirke, at de vender tilbage til kriminalitet. Vi belønner altså dem, som vil gøre en indsats for at komme fri af kriminalitet, og vi giver flere mulighed for nu at gøre den ekstra indsats og dermed blive belønnet for det.

Jeg synes så, at debatten som sagt har været interessant. Jeg har med tilfredshed noteret mig – og det er ikke det, jeg er blevet overrasket over – at både ordførerne fra Venstre og Konservative, hr.

Kim Andersen og hr. Tom Behnke, har støttet lovforslaget. Jeg har også noteret mig på samme vis opbakning fra Det Radikale Venstre og fra Liberal Alliance, fra hr. Manu Sareen og hr. Villum Christensen, og jeg mener også, at jeg kunne konstatere, at Enhedslistens fru Line Barfod var positiv over for forslaget. Flere beder så om uddybende betragtninger og vil stille spørgsmål under udvalgsarbejdet, men altså: opbakning. Det er jeg glad for.

Så ved jeg ikke, hvad der nu er sket med Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti. Jeg sad og tænkte på, om det er inspiration fra en studiegruppe om Djengis Khans samlede værker sidste weekend, der har ført til, at der nu sker det markante skifte i retspolitikken fra Socialdemokratiet og SF's side. Man skal lægge mærke til de toner, der er kommet her i dag. Jeg synes, det er beklageligt, at man tilsyneladende forlader en humanistisk retspolitik, som vil belønne folk, der vil gøre en indsats, med, at de kan blive tidligere frisat fra fængsel, men det må jo være det, som man er på vej til, siden man har den meget kritiske indstilling til det, som man har. Det synes jeg er beklageligt.

Fru Karen Hækkerup siger, at straffen skal virke og være effektiv. Det skal den selvfølgelig være, men det er det her forslag jo netop et udtryk for, nemlig at det afgørende og det vigtigste er, at vi bekæmper kriminaliteten og årsagerne til kriminaliteten. Og når der er nogle, som gør en indsats for at komme fri af kriminalitet, mens de er i fængsel, så bliver de belønnet. Det er da om noget at prøve at gøre straffen effektiv og virksom, og så stiller man sig stærkt kritisk over for det. Det er fuldstændig uforståeligt, at man har den indstilling. Det samme gælder den indstilling, som fru Karina Lorentzen Dehnhardt gav udtryk for.

Jeg noterede mig så dog, at fru Karen Hækkerup sagde, at det, at vi nu har kapacitetsproblemer i Kriminalforsorgen, er et resultat af øgede bevillinger til politi og domstole. Det kvitterer jeg så for. For det er jo rigtigt, at når vi har de kapacitetsproblemer, er det, fordi vi har et effektivt politi og effektive domstole, der sørger for, at folk kommer i fængsel, når de har begået kriminalitet. Så tak for den opbakning til den del af det.

Kl. 11:53

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg noterede mig også en række betragtninger, der gik på, at det her havde med kapacitetsproblemerne at gøre. Det er jo fuldstændig rigtigt, det skriver vi i lovforslaget. Det er jo ikke sådan en afsløring, der pludselig kommer her, altså at det her har med kapacitetspresset at gøre, for det står i lovforslaget, at de to ting hænger sammen. Det er derfor, vi kommer med forslaget nu. Men når vi fremsætter forslaget, er det da, fordi det i øvrigt også er en god idé. Efter de 7 års erfaringer, vi nu har med »noget for noget-ordningen«, kan vi konstatere, at den kunne man godt udbygge også med arbejdsstræning, fordi det er et udtryk for, at nogle gerne vil vende tilbage til et liv uden kriminalitet.

Det skal vi så høre er et problem fra dem, som ellers før i tiden gik ind for forebyggelse og for en humanistisk retspolitik. Det begri-

ber jeg simpelt hen ikke, og jeg noterer det som et historisk sporskifte, hvis det er sådan, at Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti nu vil vende sig imod, at vi vil belønne folk, der prøver at komme ud af kriminalitet, med at komme hurtigere ud af fængslet. Det er historisk og beklageligt, hvis det er sådan. Jeg håber, at Socialistisk Folkeparti og Socialdemokratiet vil ende deres åbenbart meget svære overvejelser med at støtte lovforslaget.

Ja, det tror jeg var nogenlunde de bemærkninger, jeg havde. Jeg vil sige, at vi selvfølgelig fra regeringens side er – eller jeg er – parat til at drøfte forslaget yderligere i udvalget og svare på de spørgsmål, der måtte være. Jeg har hæftet mig ved de problematiseringer, der har været af det her med allerede at løslade efter 2 måneder mod før 4 måneder, i kombination med, at vi har en »noget for noget-ordning«. Det har vi jo også kommenteret grundigt i lovforslaget, og vi mener at kunne håndtere det med de erfaringer, vi nu har efter 7 år med det her. Der bliver jo også lagt op til en særlig måde at administrere det på, så det ikke er så ressourcebelastende, og så man altså mere konkret ude i de enkelte fængsler kan træffe de afgørelser. Dermed skulle de problemer være løst, der kunne knytte sig til, at man har en mulighed for allerede at løslade efter 2 måneder. Men jeg håber som sagt på en positiv behandling i Retsudvalget, og jeg håber da også på, at det er sådan, at man i sidste ende støtter forslaget.

Med hensyn til hvilke kriterier der ligger til grund for løsladelse, som hr. René Christensen fra Dansk Folkeparti var inde på, vil jeg sige, at det jo også er ganske grundigt beskrevet i lovforslaget, altså hvad det er for nogle kriterier, det drejer sig om. For det er jo ikke bare sådan, at man bliver løsladt, fordi man har fået arbejds træning; der er en lang række andre vurderinger, der gør sig gældende, inden man løslader folk, derunder, naturligvis, at det ikke må støde retsbevidstheden. Altså folk, der har begået meget alvorlige forbrydelser, kan jo ikke bare blive løsladt, hvis det er sådan, at det støder retsbevidstheden, at de bliver løsladt. Det er betinget af, at hensynet til retshåndhævelsen ikke taler imod det, står der i lovforslagets bemærkninger, og der er så yderligere uddybet, hvad det er for nogle kriterier, der ligger i det, men naturligvis vil vi også gerne uddybe det og svare på spørgsmål om det under udvalgsbehandlingen. Og så håber jeg også, at Dansk Folkeparti vil støtte forslaget i sidste ende.

Kl. 11:57

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Der er par korte bemærkninger, først fra fru Karen Hækkerup.

Kl. 11:57

Karen Hækkerup (S):

Jeg synes, at ministeren får pustet sig gevaldigt op og anklager S og SF for ikke længere at have en humanistisk retspolitik og for at svigte nogle idealer, vi ellers stod vagt om. Til det vil jeg bare sige til ministeren: Vi har i årevis stået hernede i Folketingssalen og taget den ene debat efter den anden om, hvor nødlidende kriminalforsorgen er; om, at der var behov for yderligere ressourcer til uddannelse; om, at der var behov for handleplaner for de indsatte; og om, at arbejdsmiljøet for de ansatte var elendigt. Vi har haft den ene debat efter den anden, og hvad har regeringen gjort? Den har stukket hovedet i busken og ladet, som om problemerne ville forsvinde, hvis man bare ikke håndterede dem.

Vi har i lang tid ventet på en rapport – den er nu kommet – som konkluderer, at vi i Danmark mangler 220 lukkede fængselspladser. Det løser man så ved at lave et tilsigelsesstop, altså ved at holde op med at indkalde nogle bestemte fanger til afsoning resten af 2011, og man vil så til at have nogle ud efter halv tid – nogle ideer, som sådan set kan være udmærkede. Men når jeg siger, at de sådan set kan være udmærkede, så ligger der jo også en bekymring i det. For hvordan skal man i kriminalforsorgen inden for 2 måneder nå at foretage en vurdering af, om den og den indsatte har ydet noget ekstraordinært,

der berettiger til en tidligere løsladelse? Det er meget kort tid. Er ministeren ikke enig i det?

Kl. 11:58

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 11:58

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg er enig i, at det er kort tid. Det er jo også derfor, det er problematiseret i lovforslagets bemærkninger og forklaret, hvorfor man mener, at man alligevel kan gøre det. Man har nu en erfaring med den her ordning, som man ikke havde, dengang man startede ordningen og man lagde sig fast på de 4 måneder. Man administrerer det her sådan, at den beslutning kan lægges ud i de enkelte fængsler, når det er de korte straffe, vi taler om. Dermed er det ikke så ressourcebelastende, og man kan hurtigere komme igennem sagsprocessen, når man håndterer det på den måde. Derfor mener jeg, at der udførligt og grundigt er foretaget en vurdering af, at det her kan lade sig gøre.

Jeg må stadig væk sige, at netop i betragtning af alle de smukke ord, som Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti har sagt gennem årene, er det overraskende, at man lige præcis vender sig så kritisk imod sådan et forslag her. Altså, hvis det ikke er studiekredsarbejde, som jeg antydede, i weekenden, der har ført til et holdnings-skifte, så kunne man jo fristes til at tro, at det er, fordi man fornemmer, at vi nærmer os et valg, og så skal man bare være imod alting. Hvis der er noget som helst sted, hvor man kan stille sig op og finde håret i suppen og skælde ud over det, så er det fuldstændig ligegyldigt med de principper, man hidtil har haft. Så skal man bare gå til den. Det er selvfølgelig også i orden, at man vil føre hård oppositi-onspolitik og vise, hvor barsk man er, men det er altså bare et skifte i forhold til den retspolitik, man hidtil har haft.

Kl. 12:00

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Karen Hækkerup.

Kl. 12:00

Karen Hækkerup (S):

Jeg synes, at ministeren taler udenom. Ministeren ved jo godt, at årsagen til, at det her forslag kommer på bordet, er, at vi har propfyldte fængsler, at vi har ansatte, der går rundt og har det rigtig skidt i vores fængsler, fordi de ikke kan nå at håndtere de indsatte på den måde, de gerne vil. De er frustrerede, når de forlader deres arbejdspladser og tager hjem, fordi de føler, at de nu endnu en gang bare har opbevaret folk, og at de ikke har kunnet hjælpe. Vi ser den ene fjernsynsudsendelse efter den anden, der dokumenterer, at de indsatte ikke har andet at lave end at sidde og ryge hash. Vi har en konservativ justitsminister, som har fængsler propfyldte af indsatte, der sidder og ryger hash.

Jeg synes, at man burde have gjort noget ved de her fængsler for lang tid siden. Jeg synes, at man skal sørge for, at de indsatte, der sidder i fængslerne, kan komme ud til en kriminalitetsfri tilværelse. Det kræver, at man sørger for, at de kommer i uddannelse, i behandling, i misbrugsafvænnning; at man sørger for, at der er et sted, hvor de kan komme hen og bo, når de er færdige med at afsone, og at der er nogle praktikpladser, der er sat på skinner. Alt det her skal jo organiseres i kriminalforsorgen, men det er lige præcis i kriminalforsorgen, man nu skal til at håndtere endnu flere mennesker, og de skal hurtigere igennem systemet, for der er simpelt hen ikke tid til, at de kan blive der. Så derfor kan jeg ikke se, hvordan man kan løse den her problemstilling med prøveløsladelser, som jeg sådan set i princippet går ind for, uden at øge bevillingerne.

Men jeg vil gerne spørge, i hvilket omfang ministeren regner med at det her vil blive anvendt. Hvor mange procent af de dømt vil vi kunne se indgå i den her »noget for noget-ordning«?

Kl. 12:01

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 12:01

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Det sidste ved jeg ikke. Måske kan nogle svare på det, sådan at vi kan få et tal på det, en vurdering af det, under udvalgsarbejdet. Det har jeg ikke lige nogen prognose for.

Jeg ved jo udmærket godt, at det skyldes, at der er kapacitetspres, og at der er store problemer i kriminalforsorgen med de mange, der fængsles i øjeblikket, men fru Karen Hækkerup siger det igen, som om der her er en kæmpe afsløring af noget. Altså, det står jo i lovforslaget. Alle ved, at det er derfor. Alle ved, at vi har problemer med kapaciteten, fordi politiet og domstolene har været så dygtige til at efterforske og få dømt kriminelle, at der kommer flere og flere af de kriminelle i fængsel. Vi skal da være glade for, at det lykkes politi og domstole at være så effektive. Det må Socialdemokratiet da også støtte at de er. Eller er man imod det? Er man imod, at politiet er effektive og får efterforsket sagerne mod de kriminelle, og at domstolene får de kriminelle dømt? Er det det, der er problemet? Skal man lade være med at fange tyvene, eller hvad er det, Socialdemokratiet vil?

Vi siger: Ja der er nogle problemer med kapaciteten. Det er ikke noget nyt, det er ikke nogen afsløring, det står i lovforslaget. Alle ved, at det er derfor, vi gør det her. Men samtidig griber vi netop til det her instrument, fordi vi kan se, at det vil være rigtig godt at gøre det, fordi det vil være nyttigt at tage arbejdsstræning med. Og så skal vi høre, at det er rigtig problematisk, at vi fremsætter det her forslag. Det forstår jeg ikke en lyd af, og det er et kursskifte.

Kl. 12:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 12:03

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg tror bare, at det undrer nogen, at vi giver midler til politiet, som fanger forbryderne, og det er fornuftigt nok, så skærper vi straffesamfundet, så vi får folk sat ind bag tremmer i rigtig, rigtig lang tid, for derefter at sige: Nu skal de ikke længere sidde bag tremmer, nu skal de faktisk have mulighed for at komme ud noget før. Og det betyder ikke, at jeg ikke synes, at belønning kan være fint, for når man viser en god adfærd, synes jeg faktisk også, at man i en eller anden udstrækning skal belønnes. Det, der bare er spørgsmålet, er, hvordan vi sikrer, at den rette motivation er der, når det er så korte forløb, som vi taler om her.

Mit spørgsmål til ministeren er: Ville ministeren have fremsat det her forslag, hvis det ikke var, fordi man havde kapacitetsproblemer i Kriminalforsorgen? Var ministeren overhovedet kommet på det her lovforslag, og ville ministeren have fremsat det, hvis det ikke var, fordi man stod og manglede fængselspladser?

Kl. 12:04

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 12:04

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Nej. Jeg tror ikke, det lovforslag ville være kommet nu, det kan jeg ikke forestille mig, hvis ikke det var for den kulegravning, for det er

jo det arbejde, der har ført til den idé. Nogle gange er det jo et eller andet forløb, der skal føre til, at man leder efter ideer og gode muligheder for at udvikle dem, f.eks. i det her tilfælde Kriminalforsorgen, som er nået frem til det her, og siger: Det ville da egentlig være en god idé. Så det er jo det, der har foranlediget den kulegravning, som har ført til, vi har fået den her idé til, at arbejdsstræning kan indgå. Det er fuldstændig rigtigt. Igen: Det er ikke nogen afsløring. Det står i lovforslaget, at det er kapacitetsbehovet, der har forhandlet det her arbejde og har ført til det her udmærkede forslag.

Jeg forstår stadig ikke, at man så skal stemme imod det, hvis man synes det er godt. Hvis man stemmer imod det, må det være, fordi man synes, det er en dårlig idé, og jeg må forstå på Socialistisk Folkeparti, at de synes, det er en dårlig idé, siden de overvejer at stemme imod det. Jeg håber da stadig, at de stemmer for det på et eller andet tidspunkt. Jeg forstår slet ikke den negative indstilling, som Socialistisk Folkeparti har til det her.

Det er jo ikke rigtigt, at først vil vi have hårdere straffe, og når folk så sidder bag tremmer, vil vi lukke dem ud igen. Det er jo ikke nogen ny ordning. Altså igen: Det her er en ordning, der har eksisteret i 7 år. Vi siger bare: Nu gør vi bare det, at vi også lader arbejdsstræning være af en del af de ting, der gør, at man kan sige: Nu har man gjort en indsats for at komme ud af kriminalitet.

Kl. 12:05

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Karina Lorentzen Dehnhardt.

Kl. 12:05

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jamen jeg synes bare, at det er interessant, at ministeren siger: Jamen vi var ikke kommet på det her, hvis det ikke var, fordi vi havde stået med et kapacitetsproblem. Det virker ikke, som om det er syndeligt drevet af en humanistisk indstilling, men mere af, at man har forsømt at gøre noget i Kriminalforsorgen i rigtig lang tid.

Det, jeg vil spørge ministeren om her til sidst, er, om ministeren mener, at der rent faktisk er f.eks. de uddannelsesmæssige rammer til stede i Kriminalforsorgen, som gør, at de indsatte kan få glæde af den her ordning. For når det tager 8 år at få en hf inden for tremmerne eller inden for murene, tænker jeg, om vi så kan sikre, at der er timer nok, på måske 4 måneder, til at vi kan sige: Jamen her er et godt forløb i gang. Er det noget ministeren vil gøre noget ved? Jeg har flere gange hørt ministeren sige, at vi skal have mere uddannelse i Kriminalforsorgen, men jeg har endnu ikke set noget konkret fra ministeren. Så mener ministeren, at rammerne er til stede for, at det her overhovedet kan lade sig gøre?

Kl. 12:06

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 12:06

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg må jo først og fremmest med hensyn til det med, om det her er drevet af humanisme eller ikke er drevet af humanisme, igen sige: Det er ikke nogen afsløring, at det her kommer frem, fordi der er et kapacitetsproblem. Vi har set os om, og et grundigt analysearbejde får os til at sige: Hvad kan vi gøre for at frigøre ressourcer, kapacitet, i Kriminalforsorgen? Og når det her så er i et af elementerne, så er det, fordi vi siger: Det er da egentlig også en god idé at gøre. Hvis vi synes det var en dårlig idé, så havde vi jo sagt: Det kan godt være, det frigør kapacitet, men det er en dårlig idé, så vi lader være med at gøre det. Men vi gør det jo, fordi vi synes, det er en god idé. Og ja, det er udtryk for en humanistisk retspolitik, hvormed vi straffer hårdt, for det skal vi, der er hårde straffe. Men det skal kombineres med en tro på, at mennesker kan forbedre sig, og det skal tiden i

fængslet bruges til at prøve på at få dem til at gøre. Vi skal belønne dem, der gør en indsats, og derfor er det udtryk for en humanistisk retspolitik, som den her regering står for, og som jeg håber at det kan lykkes at overtale Socialistisk Folkeparti til fortsat også at stå for. For jeg har indtil nu haft indtryk af, at man gør det, men nu begynder jeg bare at tvivle, når det her forslag bliver udsat for de stærke indgreb, som det bliver, fra Socialdemokratiet og SF's side.

Kl. 12:07

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Hr. René Christensen.

Kl. 12:07

René Christensen (DF):

Ministeren har virkelig hørt efter, hvad der er blevet sagt under behandlingen af sagen her i salen i dag. Vi glæder os også meget til, at vi skal igennem forhandlingerne og få svar på de spørgsmål, som vi har.

Der er gode ting i det, som vi er meget positive over for. De positive ting er bl.a., at vi jo også går meget ind for, at der, når man har fået en straf, skal være mulighed for at komme ind og afsone den hurtigst muligt. Det hjælper forslaget jo her til. Det er den positive del af det. Der er jo også, som ministeren nævner, retsopfattelsen, og det er der, at vi kan blive lidt nervøse, for hvordan måler vi retsopfattelsen op mod de kriterier, der skal ligge til grund for, at man kommer ind under den her »noget for noget-ordning«, som vi jo også mener er positiv? Det er den del af det, som vi mener vi skal i gang med her mellem første- og andenbehandlingen, og vi skal finde ud af, hvad det er for nogle kriterier, man skal kigge på i forhold til de udfordringer, som den enkelte kriminelle står over for.

Kl. 12:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 12:08

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Det er min fornemmelse, at Dansk Folkeparti og regeringen ser fuldstændig ens på det. Som sagt er det gennemgået i bemærkningerne til lovforslaget, og det kan vi jo så få uddybet under udvalgsbehandlingen.

Kl. 12:08

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 94:

Forslag til folketingsbeslutning om pårørendes ret til en bistandsadvokat, når en person dør i Kriminalforsorgens varetægt.

Af Line Barfod (EL) m.fl.
(Fremsættelse 29.03.2011).

Kl. 12:08

Forhandling

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Forhandlingen er åbnet. Justitsministeren.

Kl. 12:09

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Tak for det. Ifølge beslutningsforslaget skal regeringen fremsætte et lovforslag, der sikrer pårørende til personer, som er døde i Kriminalforsorgens varetægt, ret til at få beskikket en bistandsadvokat. Lovforslaget skal indebære, at reglerne for advokatbistand for de efterladte i den slags tilfælde bliver de samme som de regler, der gælder, når en person er død i politiets varetægt. Som begrundelse for beslutningsforslaget har forslagsstillerne henvist til, at der fra 2006 til 2009 har været i alt 43 dødsfald blandt indsatte i Kriminalforsorgens institutioner, ligesom der ifølge en foreløbig registrering har været 15 dødsfald i 2010. Til sammenligning er der de seneste 5 år sket i alt 25 dødsfald i politiets varetægt eller som følge af politiets indgriben. Forslagsstillerne har så gjort gældende, at de efterladtes behov for advokatbistand er det samme, uanset om deres pårørende er døde i politiets eller i Kriminalforsorgens varetægt, og derfor mener man, at reglerne bør være ens.

For en god ordens skyld vil jeg godt starte med at slå fast, at jeg naturligvis er fuldstændig enig med forslagsstillerne i, at det for en mor eller far, der har mistet sin søn i myndighedernes varetægt, sådan set kan være ret ligegyldigt, om myndighedspersonen eller myndighedspersonerne var iført en polituniform eller en fængselsuniform. For forældrene må det afgørende i første omgang være, at man får klarlagt omstændighederne ved deres barns død. Derunder vil der ganske givet også være et væsentligt behov for at få fastlagt, om nogle af de implicerede myndighedspersoner kan gøres ansvarlige for hændelsen.

Hvis man ser nærmere på de 58 dødsfald, som har fundet sted i Kriminalforsorgens institutioner siden 2006, vil man se, at der ud af de 58 dødsfald i 57 tilfælde var tale om enten selvmord, sygdom eller forgiftning som følge af en overdosis. I det sidste tilfælde skete dødsfaldet som følge af en ulykke. Hvis man derimod kigger på de 25 dødsfald, som er sket i politiets varetægt, ser man, at dødsårsagen i 8 tilfælde var skud afgivet af polititjenestemænd, i 5 andre tilfælde var den afdøde impliceret i et færdselsuheld med politiet, mens dødsfaldene i 8 andre sager skete i forbindelse med enten anholdelse, en transport eller i detentionen. Kendetegnende for de sidstnævnte sager er altså, at der i mange sager har været en eller anden årsagssammenhæng eller en nærtidsmæssig sammenhæng mellem politiets indgriben og dødsfaldet, og det er jo lige præcis den slags sager, hvor der er et særlig udtalt behov for advokatbistand for de efterladte.

Reglerne om bistandsadvokater indebærer, at bistandsadvokater normalt bruges til at bistå den forurettede i straffesager, der kan oplevs som særligt belastende, f.eks. om vold, røveri eller sædelighedskriminalitet. I nogle sager som f.eks. i voldtægtssager får den forurettede endda automatisk beskikket en bistandsadvokat, medmindre den forurettede direkte frabeder sig det. Også i andre typer af sager kan der beskikkes en bistandsadvokat for den forurettede, hvis den forurettede beder om det og særlige omstændigheder i øvrigt ta-

ler for det. Hvis den forurettede er død som følge af en forbrydelse, kan der beskikkes en bistandsadvokat for den forurettedes nære pårørende, når særlige hensyn taler for det. Beskikkelsen af en bistandsadvokat for de efterladte forudsætter, at den forurettede selv ville have været berettiget til at få beskikket en bistandsadvokat, hvis den forurettede stadig væk var i live. F.eks. betyder reglerne, at der kan beskikkes en bistandsadvokat for de nære pårørende til en person, der er død i Kriminalforsorgens varetægt, og det er jo det, forslaget drejer sig om, hvis sagen efterforskes som en mulig voldsforbrydelse eller lignende og særlige forhold taler for at beskikke en advokat. Herudover er der i sager, hvor en person er død som følge af en forbrydelse, en almindelig adgang for de pårørende til at få beskikket en advokat til at bistå med opgørelsen af et erstatningskrav, hvis omstændighederne taler for det.

Som det også fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslaget, indeholder retsplejeloven også nogle særlige regler om beskikkelse af bistandsadvokater i straffesager mod politipersonale. Overordnet set er der en udvidet adgang til at få beskikket en bistandsadvokat, hvis den strafferetlige efterforskning retter sig mod politipersonale. Det hænger jo sammen med, at der i den slags straffesager er et særligt behov for at sikre, at sagen behandles på en måde, som virker betryggende for de implicerede. Reglerne om beskikkelse af bistandsadvokater i straffesager mod politipersonale indebærer bl.a., at der, hvis den forurettede er afgået ved døden, skal beskikkes en bistandsadvokat for den forurettedes nære pårørende, hvis de pårørende beder om det og forholdene taler for det. Bestemmelserne skal altså forstås sådan, at forholdene altid vil tale for beskikkelse af en bistandsadvokat for de efterladte i straffesager, hvor en person er død i politiets varetægt eller som følge af politiets indgriben.

Kl. 12:14

Det er min opfattelse, at de efterladte i den slags sager vil have et særlig udtalt behov for at få klarlagt omstændighederne ved dødsfaldet.

Det hænger jo sammen med den særlige rolle, som politiet har i vores samfund. Politiet har generelt videre beføjelser til at gribe ind over for borgere end andre myndigheder, og samtidig er det i almindelighed politiet, som efterforsker muligvis strafbare forhold. Derfor skal de særlige regler om advokatbeskikkelse i straffesager mod politipersonale også ses i sammenhæng med retsplejelovens andre regler om, hvordan den slags særlige sager skal behandles. F.eks. kan jeg nævne særreglen om, at efterforskning af straffesager mod politipersonale ikke foretages af politiet, men derimod foretages af statsadvokaten.

Som det fremgår, bygger retsplejelovens regler om behandling af straffesager mod politipersonale på hensyn, som er helt specielle for den slags sager, og jeg mener ikke, at der er grundlag for at sidestille Kriminalforsorgen med politiet, sådan som forslagsstillerne lægger op til.

Derimod vil jeg gerne igen understrege, at der efter de gældende regler kan beskikkes en bistandsadvokat for de nære pårørende til en person, der er død i Kriminalforsorgens varetægt, hvis sagen efterforskes som en mulig voldsforbrydelse eller lignende og særlige forhold taler for at beskikke en advokat. Det er altid retten, der træffer afgørelse om beskikkelse af en bistandsadvokat, og retten har altså allerede i dag mulighed for at foretage beskikkelse i tilfælde, der er omfattet af beslutningsforslaget.

Efter min mening er behovet for beskikkelse af bistandsadvokater derfor i tilstrækkeligt omfang tilgodeset i de gældende regler, og det gælder ikke mindst i lyset af, at 57 ud af 58 dødsfald i Kriminalforsorgens institutioner, hvilket forslagsstillerne henviser til, altså skyldes enten selvmord, sygdom eller en overdosis. Så med andre ord finder jeg ikke anledning til at justere de gældende regler om beskikkelse af bistandsadvokater, og regeringen kan altså ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 12:16

Line Barfod (EL):

Jeg er med på det, ministeren siger om, at langt de fleste dødsfald i Kriminalforsorgen jo heldigvis ikke skyldes indgriben fra Kriminalforsorgens ansatte. Det er heldigvis meget, meget sjældent, at det forekommer. Men i de meget få tilfælde, hvor det sker, mener ministeren så ikke, at de pårørende kan have samme ønske om at få opklaret, hvad det egentlig er, der er sket, som pårørende til dem, hvis barn er død som følge af politiets indgriben? Og mener ministeren ikke, at de netop derfor har behov for at have en bistandsadvokat, der kan få den viden, som kun en bistandsadvokat kan få, om, hvad det egentlig er, der er foregået, så man kan få det opklaret og komme videre i sagen?

Kl. 12:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 12:17

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg er enig i, at der kan være det behov i nogle sager. Det er heldigvis – som fru Line Barfod også siger – meget få sager, hvilket jeg også redegjorde for, men i de sager, som er omfattet af den interesse, der er, har retten også en mulighed for at tilkende en bistandsadvokat. Derfor kan jeg ikke se, at der er behov for at ændre på lovgivningen.

Kl. 12:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Line Barfod.

Kl. 12:17

Line Barfod (EL):

Men det kommer jo an på, hvornår sagen så kommer for retten, og om den kommer for retten, i modsætning til de regler, der gælder for politiet, hvor det er med det samme så at sige, at man får bistandsadvokaten. Det er det, jeg synes vi også burde have i forhold til Kriminalforsorgen, så man ikke skal afvente måske i en lang, lang periode, før man får afklaret, hvad der egentlig sker i sagen, men at de pårørende med det samme har ret til at få en advokat, som kan følge med i, hvad der egentlig sker i sagen, hvad der sker under efterforskningen, på samme måde, som man kan i forhold til, hvis det er en sag med politiet.

Som ministeren selv siger, taler vi jo om meget, meget få sager, så det kan jo ikke være af økonomiske hensyn, at ministeren siger, at vi ikke skal sikre, at man her har ret til en bistandsadvokat. Det må være nogle andre overvejelser, der ligger bag, og der synes jeg bare, at man skulle opveje hensynet til de overvejelser med hensynet til de pårørende, der står med rigtig mange spørgsmål i en situation, hvor deres barn er død og de gerne vil have opklaret, hvordan det skete.

Kl. 12:18

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ministeren.

Kl. 12:18

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg mener – men jeg skal tilstå, at jeg ikke kan alle retsplejelovens bestemmelser og praksis udenad, men det kan vi få afklaret under udvalgsarbejdet – sådan set godt, at retten også under efterforskningen i sådan nogle sager, hvor betingelserne i øvrigt er opfyldt, kan

tilkende en bistandsadvokat og dermed imødekomme det behov, som nævnes.

Kl. 12:19

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Hr. Kim Andersen som ordfører for Venstre.

Kl. 12:19

(Ordfører)

Kim Andersen (V):

Det er jo på baggrund af menneskeskæbner og svære situationer i livet, at det her forslag er fremsat og skal ses. Og hvis ikke det var sådan, kunne man jo i og for sig starte med at spørge: Hvad er det for et problem, vi taler om? Jeg synes, vi har fået en meget seriøs og grundig redegørelse fra justitsministeren. Det har vores justitsminister jo i øvrigt for vane at give, og det synes jeg også vi har fået fra ham i besvarelsen af det beslutningsforslag, som her er fremsat af Enhedslisten.

Hvis det var sådan, at vi i Venstre havde opfattelsen af, at her var et reelt problem, og at der her var nogle mennesker i Kriminalforsorgens varetægt, som var afgået ved døden, hvor de pårørende kunne have brug for at få tilkendt en bistandsadvokat, og at regelgrundlaget, som det ser ud i dag, ikke gav mulighed for det, så ville vi være meget lydhøre over for de tanker, der ligger i beslutningsforslaget. Men det er vores klare opfattelse, og det er jo også glimrende forklaret og gentaget af justitsministeren, at der, så vidt det kan vurderes, ikke er et reelt problem. Det er retten, der beskikke en bistandsadvokat, og retten har også mulighed for at beskikke en bistandsadvokat til pårørende til en afdød i Kriminalforsorgens varetægt, hvis der er brug for det. Derfor ser vi altså ikke noget behov for at beslutte Enhedslistens forslag her i dag, fordi regelgrundlaget er tilstrækkeligt og i orden.

Normalt er det jo sådan, at en bistandsadvokat tilkendes folk, der er i politiets varetægt, eller pårørende til personer, der har været i politiets varetægt, men det skal naturligvis ikke, som ministeren også sagde, være myndighedsuniformens udformning, der skal være afgørende for, om man i en sådan ekstraordinær situation kan beskikke en bistandsadvokat, og det er der altså heller ikke noget i regelgrundlaget der forhindrer, tværtimod er det i dag muligt. Derfor ser vi ikke noget behov for at tilslutte os Enhedslistens forslag.

Kl. 12:22

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til hr. Kim Andersen. Så er det fru Karen Hækkerup som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 12:23

(Ordfører)

Karen Hækkerup (S):

Da jeg hørte ministeren, kom jeg lidt i tvivl om min indstilling til den her sag. For jeg har egentlig mandat med til at meddele, at vi støtter det, og så hører jeg ministeren i en meget udmærket gennemgang forklare alle mulige regler for, hvornår man i forvejen kan få beskikket en bistandsadvokat. Men når jeg så hører fru Line Barfod stille sit spørgsmål til ministeren, kan jeg høre, at det går ud på: Jamen hvornår får man så egentlig tilkendt den advokat?

Er man i en situation, som er så tragisk, at ens pårørende er bortgået i Kriminalforsorgens varetægt, er det så egentlig ikke o.k., at man med det samme får en bistandsadvokat, så man ikke skal vente på, om der skal tages stilling til, om der skal rejses en sag, om sagen skal for retten, sådan at man, præcis som fru Line Barfod sagde, hurtigt kan få en advokat og hurtigt kan få hjælp? Det synes jeg lyder fornuftigt. Det her er jo noget, som der – heldigvis – vil være så mi-

nimalt et behov for, for det er jo heldigvis ganske sjældent, at der er mennesker, der bliver dræbt eller dør i Kriminalforsorgens varetægt.

Men i de tilfælde, hvor det kan være en ulykke, som jeg fornemede var noget andet, end hvis der har været mistanke om vold – og hvor går grænsen? – synes jeg, man skal sige, at det her lyder fornuftigt, og Socialdemokraterne vil rigtig gerne være med til at bakke op om det. For er man i en situation, hvor man har mistet sin pårørende i Kriminalforsorgens varetægt, og hvor der er tvivl om, hvad der er sket, så skal man da selvfølgelig have hjælp. Det her omfatter så få sager, at det ikke kan være noget, der vælter statskassen.

Kl. 12:24

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til fru Karen Hækkerup. Det er hr. René Christensen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 12:24

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Umiddelbart må man sige, at forslaget jo egentlig er et tiltalende forslag, for man kunne sætte sig ind i den situation, at man havde et familiemedlem af en eller anden art, der var i Kriminalforsorgens varetægt, og som afgik ved døden. Selvfølgelig ville man så stille sig selv spørgsmålet: Hvad er der sket? Jeg vil sige, at de to ting, som man her sammenligner – altså at være i politiets og i Kriminalforsorgens varetægt – mener jeg egentlig som udgangspunkt er to forskellige ting. Politiet har en opgave, som tit og ofte foregår her og nu, og Kriminalforsorgen har en lidt anden opgave.

Den gennemgang, som ministeren havde her, synes jeg var en rigtig god gennemgang af, hvad mulighederne på området er i dag, men alligevel vil vi sige, at det selvfølgelig skal være sådan, at lige-gyldigt hvad staten foretager sig, skal man altid kunne se det igen-nem med lup, og også hvis der er personer, som er afgået ved døden, mens de har været i Kriminalforsorgens varetægt.

Nu er det ikke et forslag, der er beskrevet sådan meget, meget voldsomt fra forslagsstillernes side. Jeg må sige, at det da stiller nogle spørgsmål, som man godt kan bringe op. Det har da sat tankerne i gang på nogle områder. Der har også været 57 selvmord ud af de sager, der har været, og det kan man jo også have nogle tanker om: Hvordan kan det være, at det kan lade sig gøre? Man kan sige, at det er sket over en lang årrække, men det har kunnet lade sig gøre i Kriminalforsorgens varetægt. Kan vi sætte ind med andre ting, så vi ikke kommer ud for det?

Som udgangspunkt siger vi, at vi ikke kan støtte forslaget. Det gælder også i forhold til det, som ministeren var inde på, nemlig at i de tilfælde, hvor der er mistanke om, at der kunne være sket noget, og hvor den indsatte eventuelt kunne være blevet forulempet, er der mulighed for at gøre noget. Men vi må sige, at det også har sat nogle tanker i gang hos Dansk Folkeparti om, hvordan man bl.a. kan imødegå, at der sker de her selvmord i Kriminalforsorgens varetægt, og ligeledes om, hvordan vi kan støtte mere op om de pårørende, som står tilbage.

Kl. 12:26

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Karina Lorentzen Dehnhardt som ordfører for SF.

Kl. 12:27

(Ordfører)

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Jeg vil sige, at jeg faktisk blev en anelse overrasket, da jeg så, at der alene i perioden 2006-2009 er forekommet 43 dødsfald i Kriminalforsorgen. Det synes jeg faktisk er et rigtig højt tal. Jeg kan jo så forstå, at de primært vedrører selvmord. Det synes jeg også er alvorligt

nok. Jeg har i hvert fald været lidt involveret i en sag om en vare-tægtsfængsling, som mandede ud i et selvmord, og hvor familien var utrolig kede af det bagefter.

Derfor synes jeg også, det er lidt sølle, at vi faktisk ikke kan udvide bistandsadvokatorordningen, for jeg mener faktisk også, at de pårørende, der findes til folk, der begår selvmord inden for Kriminalforsorgens rammer, kan have brug for, ja, en hjælpsom hånd i et system, som kan virke svært gennemtrængeligt, svært gennemskueligt. Det er jo ikke rigtigt til at vide, hvad det er, der foregår inde bag murene, og de her mennesker kunne faktisk godt, tror jeg, nogle gange have behov for en hjælpende hånd til at forstå, hvad det er for nogle processer, der går i gang, hvad det er, der skal ske og hvornår, og hvad det er for nogle rettigheder, man har som familie, uanset om det kan resultere i en straffesag eller ej. Jeg synes faktisk, det er sølle, når det er relativt få sager, men dog alvorlige sager for de pårørende, at vi ikke kan beskikke en bistandsadvokat, og at ministeren ikke synes, at det skal være muligt.

Jeg synes, det er en anelse mærkværdigt, at der ikke er en ensretning mellem politi og kriminalforsorg lige præcis i det her spørgsmål. Jeg kan forstå, at fængselsfunktionærer heller ikke har mulighed for at få en bistandsadvokat, når der sker en voldsom magtanvendelse. Det synes jeg faktisk der kan være behov for også at se på.

Så SF vil gerne bakke det her forslag op, men jeg kan forstå, at der ikke rigtig er tilslutning til det generelt, og det synes jeg er ærgerligt. Det må være noget, vi måske kan tage på et senere tidspunkt, hvor der er et andet flertal, håber jeg.

Kl. 12:29

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Tom Behnke som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 12:29

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Jeg må også indrømme, at da jeg så forslaget første gang og skulle til at forholde mig til det og finde ud af, hvad der er op og ned, tænkte jeg umiddelbart, at det lyder da meget fornuftigt. Der må da være en mulighed der. Men så hører jeg også justitsministerens svar i dag i starten af debatten her, hvor justitsministeren jo redegør for alle de mange muligheder, der rent faktisk er. Og der er muligheder. Derfor er der jo ikke det behov, som jeg egentlig startede med at tro. For der er en mulighed.

Der kan jo ske beskikkelse af en bistandsadvokat til de pårørende til en afdød, hvis dødsfald efterforskes som en forbrydelse, og der er vi jo så ude over det, hvor vi må sige, at dødsfaldet er naturligt, at man f.eks. dør af alderdom eller sygdom eller sådan noget, hvor man kan sige, at det ikke har noget at gøre med, om man sidder i fængsel. Vedkommende ville sådan set være død, uanset hvor vedkommende var henne, om man så lå i en hængekøje på Bahamas, og der er der jo ikke nogen grund til, at man skal have beskikkelse en bistandsadvokat.

Men i de tilfælde, hvor der er tvivl, og hvor man er lidt usikker på, hvad forløbet har været, og hvor politiet altså går i gang med en efterforskning for at finde ud af, hvad der er op og ned i den her sag, er der mulighed for, at domstolene, altså retten, kan vurdere, at her skal der beskikkes en bistandsadvokat, og det vil sige, at mulighederne er til stede. Det, man så selvfølgelig kan diskutere – det kan være, at udvalgsbehandlingen kan komme tættere ind på det – er, hvordan det så fungerer i praksis, altså i hvilket omfang sker det rent faktisk. Der må jeg blankt erkende, at her ved førstebehandlingen, hvor vi sådan forholder os lidt mere principielt til forslaget, har jeg ikke været det spadestik dybere nede for at se, hvad det er for nogle sager, vi taler om.

Men det er mit indtryk, at det fungerer i dagligdagen. Hvordan kan jeg så sige det? Det kan jeg sige ud fra, at hvis det ikke gjorde det, var det helt sikkert, at så var det noget, som vi ville blive konfronteret med igen og igen i Retsudvalget, medierne vil selvfølgelig tage det op osv., og det er jo det skønne ved at leve i et samfund som det danske, nemlig at det er så gennemskueligt, så gennemsigtigt, som det er, så vi alle sammen kan følge med i, hvad der foregår.

Så jeg er meget tryk ved den ordning, der er i øjeblikket, altså at man rent faktisk kan få beskikkelse en bistandsadvokat til de pårørende til dem, der dør i fængslerne, hvis det er sådan, at der er tale om en forbrydelse, som bliver efterforsket af politiet.

Derfor ser jeg ikke et behov for, at vi laver en obligatorisk ordning som den, vi har i forhold til politiet, fordi der er det en anden situation, og det er to forskellige situationer, som jeg ikke mener man umiddelbart kan sammenligne, og derfor mener jeg ikke, at behovet er til stede. Men det betyder jo ikke, at jeg så bare lærer mig tilbage og siger: Det var så det, nu har jeg sagt, hvad jeg mener om det her forslag.

For som jeg sagde tidligere, synes jeg alligevel, at det her da også har skubbet til min nysgerrighed i forhold til at prøve at blive lidt klogere på, hvad omfanget er, hvad det typisk er for nogle sager, vi taler om, hvornår der sker beskikkelser osv. Det tror jeg at vi kan gøre under udvalgsbehandlingen, og jeg glæder mig meget til at blive meget klogere på, hvad det faktisk er, for en ting er, at vi har lavet nogle regler, der giver mulighederne. Spørgsmålet er jo så, om de muligheder bliver brugt.

Kl. 12:32

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til hr. Tom Behnke. Hr. Manu Sareen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 12:32

(Ordfører)

Manu Sareen (RV):

Tak for det. Enhedslistens forslag har åbenbart rykket rigtige mange frem og tilbage, og sådan havde jeg det egentlig også. Da jeg umiddelbart så forslaget, tænkte jeg, at det var rigtig, rigtig positivt, for når man kan få beskikkelse en advokat hos politiet, burde man selvfølgelig også kunne få det i Kriminalforsorgens regi. Men når man så dykker ned og ser på tallene, finder man ud af, at det måske alligevel ikke berører så mange, og så blev jeg rykket en gang til. Nu er jeg jo ikke radikal for ingenting, så jeg har rykket frem og tilbage en del gange, hvad angår det her forslag, men man skal altid kigge på proportionerne, og som vi har hørt, er det jo muligt at få beskikkelse en advokat i Kriminalforsorgens regi. Men så rykkede jeg mig igen – jamen det er jo vores lod – for langt de fleste dødsfald sker jo ikke efter indgriben af personalet; sådan er det heldigvis.

Men vi mener, at man, uagtet om det er få eller mange, i det videre udvalgsarbejde så netop bør kigge på de få sager, og lære af dem – for de er jo selvfølgelig ulykkelige – og se, om der er et hul, som skal dækkes. Jeg tror heller ikke, det kommer til at koste de store ressourcer, og vi er selvfølgelig helt klart også forpligtet til at række hånden ud med hensyn til de få sager, der så måtte være. Så der håber jeg, at man i det videre udvalgsarbejde måske får kigget på nogle cases osv. – det vil jeg opfordre til – så man kan blive klogere på det her.

Så jeg har rykket mig en del gange og vil i det fremtidige arbejde helt klart se på det her med åbent sind, ingen tvivl om det.

Kl. 12:34

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Line Barfod som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 12:34

Det er vedtaget.

(Ordfører for forslagstillerne)

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke for debatten. Som flere har været inde på, er det jo ikke et stort problem. Det er heldigvis meget, meget sjældent, at nogen dør i Kriminalforsorgens varetægt som følge af personalets indgriben. Men i de få tilfælde, der er, er det jo noget, der berører de pårørende meget dybt, og de har behov for at få opklaret, hvad det egentlig er, der er sket, så de ikke har en masse forestillinger, og der måske danner sig nogle myter eller andet, men at de rent faktisk får opklaret, hvad det egentlig var, der foregik. Og der har det betydning, om de har en bistandsadvokat eller ej.

Det er jo noget, vi har diskuteret utrolig meget i forhold til politiet. Efter at der har været en række ulykkelige sager, har vi fået lavet en ordning, hvor man siger, at når en person afgår ved døden som følge af politiets indgriben, eller mens den pågældende var i politiets varetægt, taler forholdene altid for, at der beskikkes en advokat til de pårørende. For når man får beskikket en advokat, får en bistandsadvokat, får den advokat ret til indsigt i de dokumenter, der er i sagen, og vedkommende kan dermed fortælle de pårørende, hvad der er op og ned, og være med til at give dem den rådgivning og vejledning, de har behov for i den svære situation.

Som ministeren ganske rigtigt gennemgik, har man *mulighed* for at få beskikket en advokat, hvis en person dør i Kriminalforsorgens varetægt. Men der er altså ikke den samme regel om, at forholdene altid taler for, at der skal beskikkes en advokat, og derfor kan de pårørende få en afvisning af anmodningen om at få beskikket en advokat. Det er jo en konkret sag, der er anledning til, at jeg rejser sagen her. Jeg synes, det er vældig fornuftigt, som flere har været inde på, at vi i udvalgsarbejdet ser på, hvad der overhovedet er af eksempler, hvordan de eksempler har været behandlet, og hvad det egentlig er, behovet går ud på. For jeg er jo fuldstændig enig med Venstres retsordfører, hr. Kim Andersen, i, at det ikke skal være uniformen, der er afgørende for, om man som pårørende kan få en bistandsadvokat eller ej, hvis f.eks. ens barn er død.

Jeg synes, det lover godt, hvis vi under udvalgsarbejdet kan se på det og se på, om ikke vi kan nå til enighed om at sikre det, som jeg kan høre at alle partierne ønsker, nemlig at man rent faktisk får en bistandsadvokat, hvis ens pårørende er død i Kriminalforsorgens varetægt som følge af personalets indgriben.

Så kunne jeg forstå, at SF ønsker, at vi også ser på dødsfald som følge af selvmord. Det er måske lidt mere vidtgående. Jeg synes, det er fint at se på det under udvalgsarbejdet, men det er mere vidtgående end det, som jeg umiddelbart havde lagt op til med det her forslag. Jeg er selvfølgelig så helt enig med SF i, at fængselsfunktionærerne selvfølgelig skal have den samme mulighed for at få beskikket en bistandsadvokat, som den mulighed, vi giver de pårørende. Selvfølgelig skal fængselsfunktionærerne også have ret til advokatbistand, hvis de pårørende får det. Det er klart, at der skal være en balance i tingene.

Jeg håber faktisk, det kan lykkes under udvalgsarbejdet at nå frem til det resultat, som jeg kan høre at alle partierne er enige om vi bør nå frem til.

Kl. 12:37

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Retsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

5) 1. behandling af beslutningsforslag nr. B 70:**Forslag til folketingsbeslutning om god lov kvalitet.**

Af Line Barfod (EL), Mogens Lykketoft (S), Holger K. Nielsen (SF), Margrethe Vestager (RV), Høgni Hoydal (T), Juliane Henningsen (IA) og Christian H. Hansen (UFG).
(Fremsættelse 10.02.2011).

Kl. 12:37

Forhandling**Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):**

Forhandlingen er åbnet. Justitsministeren.

Kl. 12:37

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Det beslutningsforslag, som vi nu skal drøfte, pålægger regeringen at udarbejde et lovforslag om god lov kvalitet, der, i det omfang det er retligt muligt, lovfæster principperne i Justitsministeriets vejledning om lov kvalitet. Lovforslaget om god lov kvalitet skal dog ifølge forslaget på visse punkter indeholde andet, end hvad der følger af vejledningen. Der skal fastsættes en rimelig frist for høring over lovforslaget, så en regering kun i særlige tilfælde kan fremsætte lovforslag uden overholdelse af den frist. Endvidere skal lovforslag, der har været i høring, normalt først kunne fremsættes for Folketinget, når høringssvar og høringsnotat foreligger. Derudover skal hastebehandling begrundes. Endelig skal der i bemærkningerne til lovforslaget redegøres for en række nærmere angivne konsekvenser.

Jeg vil gerne begynde med at takke for anledningen til at drøfte emnet lov kvalitet, der jo har en stor og principiel betydning. Det er helt afgørende i en retsstat, at kvaliteten af lovgivningsarbejdet er i orden ikke bare af hensyn til retssikkerheden for borgere og virksomheder, som bliver omfattet af en sådan lov, men også for at sikre, at lovgivningsmagtens intentioner med loven bliver gennemført i praksis, og at loven ikke får utilsigtede konsekvenser.

Derfor er jeg også glad for at kunne konstatere, at regeringen og forslagsstillerne sådan set er enige om, ikke bare at god lov kvalitet er vigtig, men også langt hen ad vejen, hvilke kvalitetskrav der skal stilles til lovgivningen. Forslagsstillerne vil jo med enkelte mindre ændringer gøre Justitsministeriets kvalitetsvejledning til lov.

Jeg vil så også godt på det her tidspunkt sige, at jeg jo også synes, det er vigtigt, at sådan nogle retningslinjer er noget, som der er en fælles dialog om i Folketinget. Jeg mener, vi er jo fælles i det her hus om at få demokratiet til at fungere, og derfor synes jeg, det ville være bekymrende, hvis der udviklede sig en tendens til, at der sådan var en kamp mellem forskellige politiske grupperinger i Folketinget om, efter hvilke principper selve lovgivningsprocessen skal gennemføres. Jeg synes nu, det er bedst for det her hus og for vores demokrati, at der er en almindelig generel enighed om, efter hvilke principper lovgivningen skal gennemføres. Så jeg håber også, det er i den ånd, processen om det her forslag kan gennemføres.

Men som sagt tror jeg, vi er enige om, at Justitsministeriets lov kvalitetsvejledning grundlæggende har et fornuftigt indhold. Spørgsmålet er her, om den skal ophæves til lov. Jeg vil bare sige, at det jo er en ganske omfattende sag. Folketingets medlemmer, som er til stede her, kan se, at det er en omfattende og tyk tryksag, vi har med at gøre, og det vil i sig selv være en vanskelig ting rent praktisk at gøre den til lov. Under alle omstændigheder må jeg meddele, at re-

geringen ikke kan støtte beslutningsforslaget, og det er der en række grunde til.

Mest væsentligt er det, at det lovforslag, som forslagsstillerne gerne vil have gennemført, vil være problematisk i forhold til vores grundlov. Det vender jeg tilbage til om lidt.

Først vil jeg sige lidt om, hvad hovedindholdet af vejledningen om lovkvallitet er, da det jo er vigtigt for at kunne bedømme beslutningsforslaget. Vejledningen indeholder en omtale af tilrettelæggelsen af arbejdet med forberedelse af lovforslag. Her bliver omtalt spørgsmål om høring over lovforslag og om, hvilken frist der bør gælde for at komme med høringssvar, og jeg vender tilbage til spørgsmålet om høring lidt senere. Vejledningen indeholder også nogle retningslinjer for sprog og systematik i lovgivningen, og vejledningen indeholder en gennemgang af regler og principper, der har betydning for selve indholdet af lovforslaget.

Der er for det første en overordnet beskrivelse af nogle af de retlige grænser for lovgivningsmagten. Loven skal holde sig inden for rammerne af naturligvis først og fremmest grundloven, men også EU-retten og menneskerettighedskonventionerne. For det andet omtales nogle af de almindelige retsprincipper, der bør være særlig opmærksomhed på i forbindelse med lovgivningsarbejdet. Der er bl.a. tale om principper, der følger af brede, tværgående love som straffeloven og forvaltningsloven. Og hvis man skal opsummere indholdet af vejledningen, kan man sige, at den indeholder visse mere faste retningslinjer for lovgivningsarbejdet. Men i almindelighed giver vejledningen kun sjældent nogle sådan helt entydige svar på, hvordan lovforslag skal skrives. Der er tale om nogle overordnede principper og hensyn, der skal inddrages i lovgivningsarbejdet. Og der kan ved arbejdet med det enkelte lovforslag være grunde, der taler for at vælge nogle andre løsninger end dem, som vejledningen anviser.

Kl. 12:42

Der er flere grunde til, at regeringen ikke kan støtte beslutningsforslaget, og jeg vil inlede med forholdet til grundloven. Som bekendt kan både regeringen og de enkelte folketingsmedlemmer hver især fremsætte lovforslag for Folketinget. Det står der i henholdsvis § 21 og § 41 i vores grundlov. Grundloven sikrer derved såvel ministre som folketingsmedlemmer en fri adgang til at fremsætte lovforslag. Og som forslagsstillerne er inde på i bemærkningerne til det beslutningsforslag, vi behandler her i dag, betyder den frie adgang til at fremsætte lovforslag bl.a., at der ikke kan pålægges regeringen nogen pligt til at fremsætte lovforslag. Omvendt og mere væsentligt i den her sammenhæng betyder den frie adgang efter grundloven til at fremsætte lovforslag også, at regeringen har *ret* til at fremsætte et lovforslag for Folketinget.

Grundloven indeholder ikke nogen særlige betingelser, som skal være opfyldt, inden et lovforslag kan fremsættes, og der kan derfor heller ikke ved lov opstilles nogen særlige betingelser, som, hvis de ikke er opfyldt, har den konsekvens, at lovforslaget ikke kan fremsættes. Derfor vil det ikke være retligt muligt, som forslagsstillerne har lagt op til med beslutningsforslaget, ved lov at afskære muligheden for at fremsætte et lovforslag, fordi det ikke har været sendt i høring med en rimelig frist, eller fordi høringssvar og høringsnotat ikke måtte foreligge ved fremsættelsen.

At reglerne som foreslået af forslagsstillerne også skulle indeholde nogle undtagelsesmuligheder, ændrer ikke noget ved det: Der kan ikke indføres bindende begrænsninger i adgangen til at fremsætte lovforslag, da det altså følger af grundloven, at såvel ministre som folketingsmedlemmer har en fri adgang til at fremsætte lovforslag. Og af den grund kan regeringen som sagt ikke støtte beslutningsforslaget.

Hertil kommer så, at vejledningen efter sit indhold slet ikke er egnet til at blive lovfæstet. Som jeg har nævnt, indeholder vejledningen jo mest nogle overordnede principper og hensyn, som skal ind-

drages i lovgivningsarbejdet, og der kan ved arbejdet med de enkelte lovforslag være grunde, der taler for at vælge nogle andre løsninger end dem, som vejledningen anviser, og sådan bør det jo også være. For valget af løsning hænger nøje sammen med, hvad der lovgives om.

Derudover indeholder vejledningen som nævnt en gennemgang af en række regler og principper af betydning for selve indholdet af lovforslaget, og det vil efter min opfattelse savne mening at lovfæste den del af vejledningen allerede af den grund, at reglerne og principperne jo i forvejen følger af anden lovgivning. Men jeg mener sådan set heller ikke, at der er behov for at lovgive om lovkvallitet, for det er Justitsministeriets erfaring, at vejledningen om lovkvallitet i høj grad bliver anvendt i det praktiske lovgivningsarbejde. Derudover er vejledningen en væsentlig del af Justitsministeriets lovtekniske gennemgang af alle regeringens lovforslag. En lov om lovkvallitet vil ikke derudover kunne bidrage til at forbedre lovkvalliteten.

Ud over forslaget om at lovfæste principperne i lovkvallitetsvejledningen indeholder beslutningsforslaget kun begrænset nyt i forhold til vejledningens nuværende indhold, og jeg vil i første omgang knytte nogle kommentarer til forslaget om, at der skal redegøres for en række konsekvenser af lovforslaget. Vejledning om lovkvallitet indeholder allerede i dag regler om, at lovforslagets bemærkninger skal indeholde nogle obligatoriske punkter om bestemte konsekvenser af forslaget. Det obligatoriske består i, at punkterne skal medtages, selv om lovforslaget slet ikke har de konsekvenser, som punktet handler om. Af de konsekvenser, som forslagsstillerne nævner i beslutningsforslaget, er det eneste nye i forhold til lovkvallitetsvejledningens obligatoriske punkter, at der skal redegøres for ligestillingsmæssige konsekvenser.

De konsekvenser, der er omfattet af vejledningens obligatoriske punkter, er valgt ud fra en vurdering af, hvad der i almindelighed er mest relevant for bedømmelsen af lovforslag. Der er tale om en afvejning af hensynet til at sikre grundige og fyldestgørende bemærkninger over for hensynet til, at bemærkningerne alene bør omtale relevante spørgsmål. En sådan afvejning fører efter min opfattelse til, at en redegørelse for ligestillingsmæssige konsekvenser ikke bør være et obligatorisk punkt i lovforslagets bemærkninger. Det er jo ikke ensbetydende med, at det ikke skal fremgå, hvis et lovforslag har ligestillingsmæssige konsekvenser, eller der er foretaget en større konsekvensvurdering af det spørgsmål. Der er bare ikke behov for, at der i alle lovforslag bliver redegjort for ligestillingsmæssige konsekvenser, uanset om spørgsmålet i øvrigt er relevant for lovforslaget eller ej.

Kl. 12:47

Her til sidst vil jeg så adressere den del af beslutningsforslaget, som forslagsstillerne synes at lægge mest vægt på, og det er ændring af procedurerne i forbindelse med høring over lovforslag. Forslagsstillerne ønsker navnlig, at der skal gælde en almindelig høringsfrist af en bestemt længde, og at høringssvar og høringsnotat normalt skal foreligge ved fremsættelsen af lovforslaget. I den forbindelse vil jeg tillade mig at bemærke, at det fremgår af beslutningsforslaget, der er fremsat den 10. februar, at regeringen inden den 1. april skal fremsætte forslag til lov om god lovkvallitet. Så hvis man skulle drille lidt, kunne man jo sige, at der med den tid, forslagsstillerne leverer til de to behandlinger af beslutningsforslaget og udarbejdelse af lovforslag, ikke bliver meget tid tilovers til at foretage en høring over lovforslaget. Vi har som bekendt den 15. april i dag.

Men det illustrerer jo i virkeligheden en vigtig pointe, nemlig at der i det praktiske lovgivningsarbejde ofte er behov for, at høringsfristen fastsættes ud fra en konkret afvejning, hvor lovforslagets karakter og et eventuelt ønske om en hurtig ikrafttræden af lovforslaget, indgår. Sådan nogle afvejsninger er både foretaget af den nuværende regering og af tidligere regeringer. F.eks. kan det være forvarligt, at høringsfristen er kortere for mindre omfattende eller rent

tekniske lovforslag, og der kan være ønske om en hurtig ikrafttræden af f.eks. lovforslag, der knytter sig til finansloven.

Kl. 12:52

Jeg vil også pege på en anden problemstilling, som jeg ikke er klar over om forslagsstillerne er opmærksom på. Den vedrører muligheden for en hensigtsmæssig afvikling af lovgivningsarbejdet i Folketinget. Som bekendt er det i dag sådan, at hovedparten af de lovforslag, regeringen påtænker at fremsætte i løbet af folketingsåret, bør fremsættes ved folketingsårets begyndelse. Mindst halvdele af regeringens lovforslag bør fremsættes inden medio november. Efter det tidspunkt bør lovforslag fremsættes kontinuerligt indtil udgangen af januar, hvorefter lovforslag kun bør fremsættes, hvis der er en særlig grund til det. Lovforslag bør fremsættes senest den 1. april, for at de kan påregnes vedtaget i det pågældende folketingsår. De regler tager jo sigte på at give Folketinget den nødvendige tid til at foretage en grundig behandling af lovforslagene. Og jeg kan i bemærkninger til beslutningsforslaget se, at forslagsstillerne ønsker de regler videreført.

I den forbindelse bør man imidlertid være opmærksom på, at en almindelig høringsfrist af en bestemt længde vil gøre det vanskeligt at leve op til reglerne om, hvornår regeringens lovforslag skal fremsættes. Det skyldes, at det i virkelighedens verden jo kan være nødvendigt, at man afvejer hensynet til, at Folketinget får tid til tilstrækkelig grundig behandling af et lovforslag, over for hensynet til, at høringsparterne får tilstrækkelig tid til at afgive høringssvar, f.eks. ved udmøntning af politiske aftaler, hvor der er et ønske om en hurtig ikrafttræden. Selv om den almindelige høringsfrist, som forslagsstillerne ønsker, skal kunne fraviges i særlige tilfælde, vil den kunne indebære, at Folketinget altså får mindre tid til at behandle lovforslag.

Der skal imidlertid ikke herske tvivl om, at regeringen anser høring som en vigtig del af lovgivningsarbejdet. Regeringen er opmærksom på den seneste tids offentlige debat om høringsfristernes længde, og bl.a. af den grund iværksatte regeringen i januar en analyse af ministeriernes høringspraksis i indeværende folketingsår. Analysen omfatter både længden af ministeriernes høringssvar og spørgsmålet om, hvornår høringssvar og høringsnotater sendes til Folketinget. Når resultatet af den analyse foreligger, vil regeringen overveje, om der er behov for at ændre retningslinjerne i vejledningen om lovkvalitet, for så vidt angår høring over lovforslag. Og jeg vil da gerne give Folketinget tilsagn om, at udvalget eller ordførerne og regeringen, dvs. mig som repræsentant for regeringen, tager en drøftelse af evalueringen, når den foreligger, for at vi i fællesskab kan vurdere, om der måtte være behov for ændringer på det område.

Men altså af de grunde, som jeg har været inde på, herunder især forslagslets forhold til grundloven, kan regeringen altså samlet set ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:52

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 12:52

Line Barfod (EL):

Det er jo glædeligt, at ministeren siger, at man bør overholde vejledningen om god lovkvalitet, og også, at ministeren gerne vil tage en drøftelse af, hvad vi gør for at sikre det, men jeg synes ikke rigtig, der kom nogen konkrete forslag fra ministeren om, hvad vi skulle gøre for at sikre, at man overholder bl.a. reglerne om, at der skal være ordentlig tid til høring.

Momentum har jo lavet en undersøgelse, der viste, at det var mere end halvdelen af alle love og bekendtgørelser, der blev sendt i høring i højst 2 uger. Det er ikke ordentlig tid til, at organisationer kan nå at afgive et ordentligt høringssvar. Så hvad er regeringens forslag til, hvordan vi får en ordentlig lovkvalitet, herunder ordentlige høringsfrister, hvis ikke regeringen vil sikre det ved lov?

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 12:52

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Ja, som jeg lige har nævnt, er vi i gang med at få vurderet, hvordan de forhold forvaltes af de enkelte ministerier, og så vil vi tage stilling til det, når vi har set på det. Vi lægger ikke undersøgelser i forskellige tidsskrifter til grund for det, vi gør. Vi er nødt til at lave vores egne undersøgelser og vores egne vurderinger, inden vi vurderer, om der så er grundlag for at ændre på noget.

Det er så i den forbindelse, jeg gerne vil give et tilsagn om, hvis der er ønske om det, at tage en drøftelse med ordførerne eller Udvalget for Forretningsordenen – hvordan man nu vil tilrettelægge det – om evalueringen, når den foreligger. Men altså lovgivning kan ikke komme på tale, fordi det vil være i strid med grundloven.

Kl. 12:53

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Fru Line Barfod.

Kl. 12:53

Line Barfod (EL):

Uanset om ministeren så tror på undersøgelsen eller ej – det er jo rimelig let at tælle op, det med høringsfrister – går jeg ud fra, at ministeren er enig i, at vi har set en lang række eksempler, hvor det også er noget, der er blevet diskuteret i Folketinget, og noget, der er blevet påpeget af organisationer, nemlig at der har været alt for kort høringsfrist. Senest har vi jo fået et brev fra en lang række store organisationer, der afgiver rigtig mange høringssvar, hvori de påpeger en række konkrete eksempler på, at der har været alt, alt for korte høringsfrister til, at de kan nå at give nogle kvalificerede høringssvar. Og dermed bliver lovkvaliteten også dårligere.

Så jeg vil gerne høre: Hvor lang tid regner ministeren med at skulle bruge på den her undersøgelse? Taler vi om 1 uge, 2 uger? Altså, jeg synes, det er fint at få en drøftelse, når vi har resultatet af undersøgelsen, men jeg går ud fra, at ministeren ikke taler om en undersøgelse, der skal tage mange måneder, så vi er ovre i et nyt folketingsår.

Kl. 12:54

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ministeren.

Kl. 12:54

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg tør ikke lige sige, hvornår den undersøgelse er færdig, men det kan vi jo så få svar på under udvalgsarbejdet.

Kl. 12:54

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Hr. Flemming Damgaard Larsen som ordfører for Venstre.

Kl. 12:54

(Ordfører)

Flemming Damgaard Larsen (V):

Dette beslutningsforslag om god lovkvalitet har nogle gode intentioner. Det er intentioner, som Venstre kan slutte op om. Det er netop vigtigt, at vi løbende har debat om god lovkvalitet. Den allerbedste sikkerhed for god lovkvalitet fremkommer netop ved, at der hele tiden er fokus på området. Debat og fokusering er i et demokrati og folkestyre det bedste våben for at nå målet, ikke ved at lave en masse formelle og tekniske lovbestemmelser.

Befolkningens og interesseorganisationernes og partiernes, især oppositionspartiernes, aktive og konstruktive medleven og konstante spørgen om gældende lovkvallitet i alle dens facetter er den bedste sikring af, at lovkvalliteten er på et højt niveau.

Jeg har noteret mig, at det, som forslagsstillerne især hæfter sig ved, er høringsfristens længde. Der skal naturligvis ved høringer være god tid til, at høringsparter kan udarbejde gedigne og fyldestgørende høringsvar. Det skal mest ske af hensyn til udarbejdelse af lovforslag for at sikre en god lovkvallitet, men selvfølgelig også af hensyn til partiernes behandling af lovforslaget her i Folketinget. Men lur mig, om ikke partierne ofte har deres egen høring af et lovforslag hos f.eks. de organisationer, hvis medlemmer lovforslaget vedrører. Det synes jeg at jeg løbende har konstateret. Det er netop også rigtig godt set med demokratiske øjne.

Derfor kan jeg heller ikke rigtig købe forslagsstillerens synspunkter om, at det er høringsfristens længde, der er afgørende for, om der foregår en demokratisk debat, før et lovforslag bliver vedtaget. I uges længere høringsfrist kan ikke være afgørende set i forhold til, at et lovforslag skal igennem tre behandlinger i Folketinget, og at det mellem første og anden behandling skal udvalgsbehandles med mulighed for at stille skriftlige spørgsmål til ministeren, modtage delegationer m.m. Og så skal der efter forretningsordenens § 13 gå 30 dage fra lovforslagets fremsættelse til vedtagelse ved tredje behandling. Det er især i denne periode og i denne proces, at den demokratiske debat foregår omkring et lovforslag.

Alligevel mener vi i Venstre, at det er væsentligt, at der er god tid til høring og oversendelse af høringsnotat til Folketinget. Justitsministeriets vejledning om lovkvallitet fra juni 2005 er på 372 sider. Jeg er helt enig med ministeren i, at disse 372 siders vejledning ikke egner sig til at ophøje til lov. Ministerens synspunkter og argumentation desangående kan jeg helt tilslutte mig.

Det vil også være noget voldsomt og meget bureaukratisk at have en lov på så mange sider. Det er vist kun finansloven og enkelte andre særlige love, der har et så voldsomt omfang. Det vil også give nogle helt utilfredsstillende detaljebindinger i lovform, som ikke kan fraviges af Folketinget, når først de er lovfæstet. Denne manglende smidighed for Folketinget ønsker Venstre ikke at medvirke til.

Afslutningsvis vil jeg påpege, at det også vil give nogle problemer i forhold til grundloven, der netop giver regeringen og Folketingets medlemmer en fri adgang til at fremsætte lovforslag. Der er ikke i grundloven hjemmel til at hindre denne frie adgang til ved lov at fremme bestemmelser, der kan hindre fremsættelse af lovforslag, hvis ikke nogle ganske, ganske specifikke krav er opfyldt. Så alene af den grund kan Venstre ikke støtte beslutningsforslaget.

Må jeg minde om, at det ikke er mere end nogle få dage siden, at Folketinget vedtog et lovforslag, som ikke var fremsat af regeringen. Dette lovforslag var fremsat som et såkaldt privat forslag. Det blev som sagt vedtaget af Folketinget, selv om det ikke havde været i høring m.v. Alligevel stemte de partier, der står bag nærværende beslutningsforslag, for det pågældende lovforslag. Det er et lysende eksempel på, at lovkvallitet ikke er så enkelt, som forslagsstillerne vil gøre det til.

Venstre mener altså, at høj lovkvallitet er meget vigtig, men at den skal skabes ved høj etisk adfærd, der fremmes ved den løbende debat herom. Venstre kan derfor ikke støtte beslutningsforslaget.

Kl. 12:59

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Så er det fru Line Barfod for en kort bemærkning.

Kl. 12:59

Line Barfod (EL):

Angående ordførerens bemærkninger om, at man bare kan have den gode debat og høringer under Folketingets behandling, vil jeg bare høre, om ordføreren ikke er enig i de betænkeligheder, som en lang

række organisationer har givet udtryk for i det, de har sendt til os, bl.a. Lægeforeningen, Ældre Sagen, Forbrugerrådet, Ergoterapeutforeningen, Danske Handicaporganisationer, Danske Patienter og flere. De siger, at problemet er, at hvis ikke der er en ordentlig høringsfrist, så det først er under Folketingets behandling, at organisationerne skal gøre opmærksom på problemerne, så bliver det kun de organisationer, der har mange ressourcer og har adgang til at få politikerne i tale, som kan komme med indvendinger. Så får man ikke ministeriernes afvejning af de forskellige synspunkter op mod hinanden og ministeriernes inddragelse af, hvad der kunne være af modsatte hensyn i forhold til det, som forskellige høringsparter kommer med. Så det ene spørgsmål var, om ordføreren ikke deler den bekymring, som disse mange organisationer har.

Det andet spørgsmål er, om ordføreren mener, at det er grundlovsstridigt, at Folketingets partier i enighed har indført en regel i Folketinget om, at vi normalt ikke tager lovforslag til første behandling, hvis ikke vi fredagen inden har modtaget høringsvarene.

Kl. 13:00

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:00

Flemming Damgaard Larsen (V):

Med hensyn til det første må spørgeren åbenbart ikke have hørt rigtigt efter. Jeg synes, at jeg brugte meget tid og mange kræfter i min ordførertale her på at sige, at Venstre mener, at det er meget vigtigt, at vi har en reel mulighed for at få disse høringsvar ind, og at de også bliver behandlet i ministerierne, når vi får et høringsnotat. Det kan jeg dokumentere at jeg var fremme med flere gange i min ordførertale. Så ud fra det, jeg har sagt, kan spørgeren i hvert fald ikke konkludere, at jeg ikke går ind for, at der skal være høringsfrister, og at de også skal være af en sådan længde, at man kan nå at behandle det ordentligt, komme med nogle ordentlige høringsvar, og også at ministeriet kan nå at lave et ordentligt høringsnotat. Det går Venstre bestemt ind for. Men jeg har også argumenteret for, at man sagtens kan klare det, uden at det skal stå i en lov.

Til det andet, spørgeren var inde på, om, hvorvidt det er grundlovsstridigt, at man aftaler, at man ikke kan behandle et lovforslag, hvis ikke man har høringsnotatet senest fredag før, vil jeg sige: Nej, sådan kan man sagtens gøre. Så længe alle er enige, er alle jo glade, og så er der ikke de store problemer i det. Men det er ikke sådan, at man ikke kunne behandle forslaget, selv om notatet måske først kom om lørdagen. Så man kan ikke bare stille det sådan op.

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Line Barfod.

Kl. 13:02

Line Barfod (EL):

Det sidste forstod jeg ikke helt. Betyder det, at Venstre mener, at hvis alle Folketingets partier var enige om, at vi gerne ville have den her regel om lovkvallitet, om, at der skulle være en høringsfrist, så ville der ikke være noget problem i forhold til grundloven, og at det er derfor, der ikke er noget problem i forhold til grundloven med den regel, vi allerede har indført i Folketinget? Eller hvordan skulle det forstås?

Til det andet vil jeg sige, at jeg da er glad for det, hvis jeg har misforstået ordføreren. Men jeg hørte bare ordføreren komme med et meget langt indlæg om, at det ikke gjorde så meget, at der måske nogle gange var meget kort høringsfrist, for der ville stadig væk være tid til behandling i Folketinget. Og det var i den forbindelse, jeg gerne ville høre, om ordføreren ikke deler de mange organisationers bekymring over, at så bliver det kun de organisationer, der har mu-

lighed for at komme i kontakt med politikerne, og som har ressourcerne til det, der så også kan gøre sig håb om at blive hørt.

Kl. 13:02

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:02

Flemming Damgaard Larsen (V):

Jamen det, at partierne indbyrdes siger til hinanden, at de vil have det sådan og sådan i den arbejdsform, vi har her, har jo ikke noget med grundloven at gøre. Sådan kan man godt gøre det, så længe man er enige om det, og det er vi så. Så der er ingen problemer med det. Det mener jeg er helt afklaret. Jeg kan ikke se, at der kan være noget problem i forhold til grundloven, med hensyn til at partierne har en sådan arbejdsform og respekterer hinanden vedrørende det.

Hvad angår det andet, kan jeg kun gentage det, jeg allerede har sagt – også i min ordførertale: I Venstre går vi ind for, at der er nogle høringsfrister, der er så lange, at man kan få nogle gedigne og fyldestgørende høringssvar ind, som der er blevet arbejdet med i fred og ro hos dem, der gerne vil give disse høringssvar, og at der også er tid til, at ministerne kan lave et høringsnotat, som også bygger på en ordentlighed. Så der er altså ikke nogen problemer i det. Men det er ikke det samme som at sige, at så skal man skrive det ned i en lov, altså ophøje de 372 sider i vejledningen til lov. Det har jeg også argumenteret for er særdeles uhensigtsmæssigt.

Kl. 13:03

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Karen J. Klint som ordfører for Socialdemokraterne.

Kl. 13:04

(Ordfører)

Karen J. Klint (S):

Jeg vil starte med at sige tak til ministeren for, at der trods alt var en lille åbenhed over for, at vi kunne mødes og snakke om tingene og nok også en enighed om, at tingene godt kunne være lidt kønnere, lidt mere demokratiske og lidt mere åbne, end vi nogle gange ser. Det kunne godt ske, at det var i den retning, vi skulle bevæge os, hvis der ikke er flertal for at arbejde videre med det her. Hvis vi ikke har ramt plet med hensyn til den måde, vi har beskrevet det på, kunne det være, at vi kunne slutte op omkring en beretning, som vi så også kunne arbejde videre med. Så der er jo en anden vej at gå end bare lige at sætte sig i hvert sit hjørne.

Så har jeg også lyst til at sige noget, jeg heller ikke har skrevet i min ordførertale, og det skal så være til Venstres ordfører: Det her er faktisk ikke et chikanebeslutningsforslag mod den eksisterende regering. Vi er faktisk nogle stykker, der håber på, at vi meget snart kommer til at sidde der selv, og så vil vi også gerne overholde det. Så det er ikke for at genere den nuværende regering. Det er faktisk for at sikre demokratiet i hele landet.

Så er jeg også selv faldet over datoen den 1. april, og det er jo lige før, at det næsten ligner en aprilsnar, at beslutningsforslaget når til behandling så sent, for så bliver der jo meget kort tid fra den 11. februar til den 1. april. Så det er da en lille kuriositet, som vi selvfølgelig også skal tage med.

Men ellers har jeg lyst til at starte lidt mere alvorligt på selve talen, for baggrunden er faktisk meget alvorlig. Vi har en tredeling af magten i Danmark, og den skal vi respektere, med hensyn til hvem der kommer med lovforslagene, hvem der er den lovgivende forsamling, og hvem der er den udøvende magt. Det er rigtig vigtigt. Det var det, en enkelt skatteminister kom til at glemme fra februar til maj måned i 2009, hvor der var en plan til debat, og hvor regeringen rigtig fint havde lavet en aftale med Dansk Folkeparti om, at sådan

skulle det være. Så var det jo, at man kom til at sætte nogle regler i kraft, lidt før vi faktisk havde besluttet dem her i Folketingssalen, så der var en god grund til, at der blev holdt nogle møder i Udvalget for Forretningsordenen, hvor vi drøftede det. Og skatteministeren sagde jo også omkring den 6. maj 2009 åbent og ærligt, at han havde brudt grundloven lidt ved at sætte nogle regler i kraft, som ikke var blevet vedtaget i Folketinget. Så det er sådan set en lidt alvorlig baggrund.

Så er der alle de andre motiver i det og spørgsmålet om, hvordan processerne kommer til at være. Det handler jo om processerne i arbejdet til god lovgivning. Hvis fristerne er for korte, kan det godt ske, at vi kan klare noget, mens vi har gang i processen herinde, men rent teknisk ændrer vi jo ikke på bemærkningerne i lovforslaget. Det kan godt ske, at vi kan komme med ændringsforslag til en paragraf, men vi ændrer jo ikke på de bemærkninger, der står længere omme i forslaget. Så hvis vi skal have befolkningen med, hvis vi skal have organisationerne med, så skal der altså være flere lovforslag, der sendes ud med en god høringsfrist. Jeg siger ikke, at der ikke skal være hastebehandling af forslag. Det kan jo være hensigtsmæssigt i nogle tilfælde, men det skal ikke være det gængse.

Lad mig bare lige kigge lidt på, hvad der lige nu ligger på høringsportalen. Det er jo rigtig fint. Der er sendt et lovforslag ud nu her den 14. april. Det er et par dage siden, men høringsfristen er den 20. april, og hvad er det så lige, der er imellem den 14. april og den 20. april? Ja, der er i hvert fald en weekend. Så er der et andet lovforslag, og her ser det lidt kønnere ud på papiret. Det er sendt ud den 12. april, og så er høringsfristen den 26. april. Hvad er det så lige, der er derimellem? Ja, der er jo så også den weekend mellem den 14. og den 20. april, og fra den 20. april til den 26. april er der faktisk lukket ned til påske. Jeg tror ikke, at der er ret mange organisationer, hvor man går på arbejde i påsken for at komme med et høringssvar. Så på den måde snyder man jo lidt på vægten, med hensyn til hvordan man forholder sig til nogle høringsfrister. Vi må kunne forpligte os på, at når vi vil et åbent demokrati, skal vi se på både den forudgående proces og den proces, der er herinde i Folketingssalen, uanset hvilken farve vi har.

Jeg har også et andet eksempel, og det er fra sidste sommer, hvor vi havde genopretningspakken til debat herinde. Det var jo nogle lovforslag, der kom meget sent. Jeg har det helt fint med, at vi fik forlænget vores sommerarbejdstid og kom lidt senere på ferie, men der var faktisk ikke ret mange, der involverede sig i den debat herinde. Nu er det måske lidt pudsig, at det lige nu er os to, der henholdsvis sidder i formandsstolen og står på talerstolen her, som var der dengang. For dengang var der et ret stort fravær blandt dem, der havde fremsat ikke kun de fem, men faktisk de syv lovforslag, man kom med, og der var ikke ret mange til at dele arbejdet på formandsstolen. Den formand, der sidder i formandsstolen lige nu, sad der i hvert fald indtil meget sent, indtil tidlig morgen, næsten til klokken 3.30. Jeg sad der selv til efter midnat, og det er jo et fravær af demokrati, når man kører lovforslag igennem på den måde, at vi her i Folketingssalen arbejder lige til kl. 4.00 om morgenen. Så er der altså ikke ret mange muligheder for at få befolkningen i tale. Så jeg synes alt andet lige, vi sagtens kan gøre det bedre og mere i respekt for grundloven, der netop siger noget om, hvordan vi skal fordele opgaverne.

Så skal jeg også i forhold til den proces, vi har herinde, sige, at det er rigtig godt, at vi også har tid til at få svar på spørgsmålene. Det kunne også være, at vi, hvis vi mere løbende fik svar på vores spørgsmål, så også blev dygtigere til at stille spørgsmålene.

Jeg vil slutte af med at sige, at vi gerne rækker hånden frem og kommer til nogle ordførermøder eller på anden måde går i dialog og måske ender med en beretning.

Kl. 13:10

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak for det. Ja, det er rigtigt, at man den nat sad sent, men for at undgå enhver misforståelse vil jeg sige, at formanden i hvert fald var vågen til kl. 3.30.

Hr. Søren Espersen som ordfører for Dansk Folkeparti.

Kl. 13:10

(Ordfører)

Søren Espersen (DF):

Tak. Jeg må sige lidt a la det, justitsministeren sagde. Jeg er lidt ærgerlig over, at en meget stor del af Folketinget skal sidde over for en anden meget stor del af Folketinget og diskutere noget, som er forretningsordenen, noget, som vi hovedsagelig bør kunne klare i Udvalget for Forretningsordenen og i øvrigt også i Præsidiet. At vi skal sidde her og måske ende med at stemme om noget, som vi skulle kunne tale os til rette om, synes jeg er dårlig skik. Det er normalt i Udvalget for Forretningsordenen, vi kommer til enighed om de her ting på en ordentlig og fornuftig måde, men nu kan det altså ende med en afstemning. Det håber jeg ikke bliver tilfældet. Jeg synes, det kunne være rart at slippe for den situation. Det er ikke noget, der er værdigt i forhold til den måde, vi normalt gør det på.

Det er jo principper, som vi flytter, og det er vejledninger, som vi flytter, sådan som jeg har forstået fru Line Barfods forslag, som andre så har tilsluttet sig. Men det er altså det, man taler om. Man vil lave en vejledning og nogle principper om til lov og regler. Det bryder jeg mig ikke om, fordi det netop også ødelægger muligheden for smidighed i det lovgivende arbejde, som man har og skal have, hvilket også er i overensstemmelse med det, som ministeren gennemgik. Der kan altså være ting, der gør, at det ikke kan lade sig gøre.

Hvis vi så går ind på selve tanken, er det, som om fru Line Barfod og forslagsstillerne vil hæve eksperterne op et eller andet sted over Folketinget. Hvis jeg selv skulle vælge, ville jeg egentlig hellere have høringsssvarene efter førstebehandlingen. Det synes jeg ville være en interessant måde at gøre det på: Der blev fremsat et lovforslag eller beslutningsforslag, og ved førstebehandlingen kom man med sine egne politiske principielle ideer og sund fornuft – hvad er det, der foregår her, hvad synes vi egentlig om det? – og bagefter kunne det være interessant at høre, hvad eksperterne sagde. Jeg kan sagtens forstå, nu når vi har fået det her brev fra alle de forskellige organisationer, at de synes, det ville være evig godt, hvis de kunne få rigtig meget tid til at bestemme, hvad vi skulle bestemme herinde. Jeg hører jo ofte politikere og politiske partier, som er utrolig bange for at udtale sig politisk og ideologisk, før de har fået hjælp fra deres venner i institutionerne og i organisationerne, og det synes jeg altså er en falliterklæring. I min verden ville det ideelle være, at vi fik høringsssvarene efter førstebehandlingen, hvor vi gav os tid til det, og så kunne vi få eksperternes indstilling. Det ville så til gengæld medføre, at man godt kunne ændre opfattelse, at man godt kunne lade sig overbevise om, at den indstilling, man havde ved førstebehandlingen, måske ikke var helt rigtig, og man kunne måske ændre opfattelse. Det har vi utrolig svært ved herinde: Når først vi har givet en idé om, hvor vi stemmer, så har vi svært ved at lave det om. Det kunne så måske være en rigtig interessant demokratisk proces, men alt det kunne vi diskutere og bør diskutere alle andre steder end i Folketingssalen, hvor to store grupper står over for hinanden.

Justitsministerens ekstra betænkelighed i forhold til grundloven havde jeg ikke spekuleret over, men det er selvfølgelig utrolig væsentligt at få det klarlagt. Hvis det her strider imod grundloven, er der ingen grund til at bruge ret meget mere tid på det, og det går jeg også ud fra at forslagsstillerne er enige med mig i. Så jeg kunne forestille mig, at vi i løbet af næste proces finder ud af, hvor det egentlig er, man står, for det er klart, at der står i grundloven, at ethvert medlem af Folketinget har ret til at fremsætte lovforslag.

Vi siger nej til det her, ikke alene af irritation over, at vi overhovedet sidder og behandler det, for jeg synes, det hører hjemme andre steder, men også af de grunde, som jeg har nævnt. Jeg synes, det er dårlig skik at gøre det til noget, der skal presses igennem, men vi bør alle sammen gøre en kæmpe indsats, uanset hvilken regering der sidder, for, at det selvfølgelig kommer til at foregå så rigtigt som muligt og med de nødvendige længder og frister, der er til høringssvar. Det tror jeg alle bestræber sig på. Det ved jeg også at den her regering gør, og også tidligere regeringer har bestræbt sig på det, og jeg synes, vi skal lade det blive ved det.

Kl. 13:15

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Der er lige en kort bemærkning fra fru Karen Klint.

Kl. 13:15

Karen J. Klint (S):

Det er, fordi jeg har lyttet godt efter, og jeg vil spørge, om det er rigtigt, når jeg hører hr. Søren Espersen sige, at hvis vi løfter det her forslag ind i Udvalget for Forretningsordenen, så vil DF godt være med til at løse de problemer, vi peger på, men man vil ikke være med til at løse dem, hvis det alene er noget, vi skal stemme om her nede i salen. Er det korrekt opfattet?

Kl. 13:15

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:15

Søren Espersen (DF):

Jamen sådan har vi jo altid gjort. Vi har jo altid, i de udvalg jeg nævner, specielt i Udvalget for Forretningsordenen, netop siddet og diskuteret de her ting. Vi har også haft konferencer. Jeg husker en konference i Ishøj, vi havde, om lov kvalitet, og hvordan vi kunne forbedre den. Det er jo en daglig proces, hvor det normalt ender med, at vi så når frem til noget, som vi alle sammen kan enes om, et kompromis, hvor vi giver lidt og vi tager lidt hist og her i forhold til hinanden. Man ved jo også godt, at i de udvalg – og specielt i Udvalget for Forretningsordenen – er der ikke noget med, at der er nogle partier, der er mindre eller større, der kigger man altså virkelig på, hvad det er, der bliver sagt, og på de gode argumenter. Så det synes jeg bestemt at vi vil.

Kl. 13:16

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Karen Klint.

Kl. 13:16

Karen J. Klint (S):

Hvad angår Folketingets egen proces, er jeg faktisk enig med hr. Søren Espersen i, at det er o.k., at vi siger, at det så er Udvalget for Forretningsordenen herinde, der drøfter, hvordan vores proces er, men her peger vi også lidt på den proces, regeringen står for, og det kan Udvalget for Forretningsordenen jo ikke tage stilling til. Der har regeringen jo suverænit. Det er den tredeling af magten, der afgør, hvem der kan fremsætte lovforslag. Så Udvalget for Forretningsordenen kan jo ikke forpligte regeringen til at have en høringsfrist på en eller anden måde, men det kan Folketinget måske gøre. Og det er derfor, at vi peger på, at der er nogle problemer. Og kan vi samarbejde os frem til det samme resultat, så lad os prøve den vej. Så det er mere, hvor meget vi kan samarbejde om.

Jeg kan også huske konferencen i Ishøj. Jeg kan også huske, at vi har lavet aftaler om, at vi skal have svar på vores spørgsmål, at vi skal have kvartalsoversigter, men det er jo ikke alle de ting, der

overholdes. Vi skulle jo gerne kunne forbedre lov kvaliteten i enighed. Det sidste er jeg meget enig med DF i. Så hvordan kommer vi videre med noget, som er mere sikkert end det, vi gør i dag?

Kl. 13:17

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):
Ordføreren.

Kl. 13:17

Søren Espersen (DF):

Der synes jeg, det er væsentligt at sige, at jeg ikke kunne forestille mig, at der ville være nogen regering, der ville sidde en fælles indstilling fra Udvalget for Forretningsordenen overhørig, når det drejer sig om lov kvalitet og den måde, det fungerer på. Så tror jeg ikke, at regeringen ville sidde ret meget længere, hvis den gjorde det. Den lytter. Regeringen vil selvfølgelig lytte og gøre det, som indstillingen er fra et enigt Udvalg for Forretningsordenen. Det, man vil, er jo at sætte det her til at være noget, man skal gøre. Den forklaring, som også justitsministeren er kommet med, er jo god, i og med at det er noget, man skal tilstræbe at gøre, for vi ved alle sammen, at der er situationer, der pludselig gør, at der skal fremsættes et lovforslag i hurtig og hast, og hvor man måske ikke kan nå at overholde den normale frist, som man gerne vil have. Det er jo ikke på grund af ond vilje fra en hvilken som helst siddende regering at det sker, men det er noget, der bare følger af omstændighederne.

Så jeg tror – og det ved jeg – at regeringen og eventuelt også den næste røde regering, hvis den kommer, vil være interesseret i at få det så ordentligt som muligt.

Kl. 13:18

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Tom Behnke som ordfører for Det Konservative Folkeparti.

Kl. 13:18

(Ordfører)

Tom Behnke (KF):

Jeg synes, der blev givet nogle meget fyldige forklaringer på, hvordan reglerne rent faktisk er i dag, af både ordførerne og ministeren, der var inde på, at vi allerede har nogle vejledninger og regler, vi styrer efter. Der er en kvalitetsvejledning, som justitsministeren redegjorde for, om, hvordan regeringen håndterer lovforslag: det lovforberedende og det lovudførende arbejde. Der er også regler her i Folketinget, som Udvalget for Forretningsordenen har fastsat, om, hvordan tingene skal være. Og jeg er helt enig i det, der blev sagt i den lille debat, der været her, om, at hvis Folketingets partier som sådan siger til regeringen, at vi vil have det på den og den måde, og regeringen siger, at det er de da fuldstændig ligeglade med, så er det begrænset, hvor længe den regering sidder. Så selvfølgelig gør regeringen det, som Folketinget beder den om.

Men det, der sker nogle gange, er, at selv om vi har nogle hen- sigtserklæringer, nogle vejledninger og nogle ønsker om, hvordan det skal fungere optimalt, opstår der fra tid til anden situationer, hvor vi må se i øjnene, at her bliver vi nødt til at hugge en hæl og klippe en tå, hvis vi skal nå igennem med nogle ting. Det kan være forslag, som pludselig kommer op, fordi der er opstået et akut behov for, at lovgivningsmagten griber ind i en situation, og så ville det jo være ærgerligt, hvis vi var låst fuldstændig fast på, at det skal ske på en bestemt måde uden mulighed for dispensation. Det duer ikke.

Hvis der alligevel skal være mulighed for dispensation, når det blev ophøjet til lov, og vi sagde, at ud over vi nu har gjort det til lov, skal der stadig være mulighed for, at vi kan fravige reglerne, så vil jeg sige, at forskellen er ens: om vi har de vejledninger, vi har i dag, eller om vi har en lov, gør ingen forskel – måske med den lille undtagelse, at hvis vi lavede en lov, kunne vi indsætte en straffebestem-

melse om, at den pågældende minister skal sidde 3 måneder i fængsel eller sådan noget. Det tror jeg heller ikke man forestiller sig skal gøre sig gældende. Så forskellen vil sådan set på den måde være ens. Men den er ikke helt ens, for det, der gør sig gældende, er, at hvis vi ophøjede det her til lov, så ville det – og det synes jeg faktisk er det væsentligste, der er blevet sagt fra ministerens side – være i strid med grundloven, og det ville jo i den grad være noget lovsjusk, at Folketinget på den her måde lavede lovforslag, der var i strid med grundloven.

På den måde er der jo sådan set tale om lov kvalitet: Vi er alle sammen selv meget opmærksomme på, hvad det er, vi går og laver, vi har nogle vejledninger, vi efter bedste evne styrer efter, og vi gør i det hele taget tingene på en rigtig fornuftig måde her i Folketinget, og de gange, hvor der er noget, der ikke er gået helt sådan, som det burde, ja, så går der heller ikke 5 minutter, før der ligger en indkaldelse til et nyt møde i Udvalget for Forretningsordenen, og så sidder vi der og drøfter tingene og siger: Hvad var det, der gik galt? Hvordan kan vi undgå, at det sker igen? Hvordan kan vi gøre det bedre næste gang? Og det er jo måden, det skal ske på.

Det her er jo en arbejdsplads, hvor vi som kollegaer er enige om, at der er nogle ting, vi gerne vil have skal ske på en bestemt måde, og hvis der så indimellem sker det, at vi ikke lige følger de fælles vejledninger og regler, vi har, ja, så taler vi sammen om det i det kollegium, vi er – et Folketing, hvor vi kan sidde i Udvalget for Forretningsordenen, kigge hinanden i øjnene og sige: Det her var ikke så godt, så hvad gør vi for at kunne gøre det bedre en anden gang?

Så jeg synes, at reglerne, som de er skruet sammen i dag, er ganske fornuftige, og jeg kan slet ikke anbefale, at vi ophører det her til lov, mest af alt fordi det vil være grundlovsstridigt. Og vi er som konservative meget påpasselige med ikke at lave en lovgivning herinde, som er i strid med grundloven.

Kl. 13:21

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Undskyld, en kort bemærkning fra fru Karen Klint.

Kl. 13:22

Karen J. Klint (S):

Tak for det. Selvfølgelig skal vi ikke gøre noget, der er grundlovsstridigt, det skal regeringen heller ikke. Og det var jo så en af baggrundene for, at der var en enkelt minister, der kom til at gøre noget, som var lidt grundlovsstridigt. Det er jo godt nok, at vi kan drøfte tingene i Udvalget for Forretningsordenen, men kan vi så også stå sammen på tværs af blokke og også være lidt hurtigere til at skære igennem og sige, at tingene er ikke gode nok, sådan som de sker lige nu? Det er jo også noget, der skal ske, og så skal vi måske smide partikasketterne lidt mere væk og se på demokratidelen og ikke på partidelen, når vi arbejder i Udvalget for Forretningsordenen. Vil Det Konservative Folkeparti være med til at se åbent på, hvordan vi kan forbedre det, der er intentionerne i beslutningsforslaget?

Kl. 13:22

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Tom Behnke (KF):

Jeg vil i høj grad støtte forslaget om, at vi i Udvalget for Forretningsordenen smider partikasketterne væk, og at vi netop i Udvalget for Forretningsordenen glemmer, hvilke partier vi repræsenterer og kommer fra og hører til. I Udvalget for Forretningsordenen, som er den bestyrelse, der kan sidde og diskutere tingene i forhold til, hvordan forretningsgangen i Folketinget er, bør det selvfølgelig være erfaringen og standpunkterne og synspunkterne i forhold til de konkrete

te sager, der skal til, og ikke et spørgsmål, om man nu lige tilhører den ene eller den anden fløj, om man er i regering eller i opposition, eller hvad man nu er. Det synes jeg er helt rigtigt. Det er min tilgang til arbejdet i Udvalget for Forretningsordenen. Det er ikke at sidde og føre konservativ politik, det er at sidde og gøre det, der er det mest fornuftige i forhold til Folketinget, i forhold til parlamentarismen, i forhold til grundlovens bestemmelser om, at det er Folketinget, der bestemmer.

Kl. 13:23

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Fru Karen J. Klint.

Kl. 13:23

Karen J. Klint (S):

Det vil jeg gerne kvittere for. Det handler jo nogle gange om at samarbejde og ikke altid om indholdet i selve lovstoffet – det gør det i hvert fald, når vi sidder i Udvalget for Forretningsordenen.

Er det Det Konservative Folkepartis opfattelse, at de korte frister, vi somme tider bliver præsenteret for, og som ligger ved siden af det, vi faktisk har vedtaget, er o.k., og at høringsnotater ikke ligger klar, når vi går til førstebehandling?

Jeg var selv udsat for det i forrige uge. Dagen før, vi skulle drøfte et meget stort lovforslag, lå et høringssvar på 172-173 sider der ikke, før vi efterlyste det. Er det godt nok, at vi i Folketingssalen skal behandle et så kompliceret lovforslag, der fylder hundrede sider, når vi ikke har høringssvarene, før vi går i gang, medmindre vi selv rykker for dem?

Kl. 13:24

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Tom Behnke (KF):

Min tilgang til arbejdet i Udvalget for Forretningsordenen er, at når jeg er der, sidder jeg og varetager parlamentets interesser, uanset hvem der er i regering. Mine holdninger til forskellige situationer, der kommer op, vil være den samme, uanset om jeg tilhører et regeringsparti eller jeg ikke gør. Det er meget vigtigt for mig at understrege her, at det arbejde, vi laver der, bør være objektivt og kun varetage Folketingets interesser. Sådan håber jeg at det vil være også fremover.

Det er også sådan, at det, når vi har lavet nogle hensigtserklæringer og nogle vejledninger, fra tid til anden kan være nødvendigt, at man fraviger. Der kan jo være behov for, at man siger: Lige præcis her bliver vi altså nødt til at køre lidt hurtigere videre.

Så er vi tilbage ved det, som også hr. Søren Espersen var inde på, nemlig at skulle det ske en enkelt gang eller to, at man ikke lige har alle høringssvarene, inden man går til en første behandling, er meningen med førstebehandlingen, at ordførerne forholder sig politisk principielt til lovforslaget og egentlig ikke graver sig ned i, at der står et bestemt ord på side 38, spalte 4. Det er jo ikke det, vi gør ved førstebehandlingen; det gør vi faktisk ved anden- og tredjebehandlingen. Jeg ved godt, at det er blevet sådan i Folketinget, at vi tager den store debat ved førstebehandlingen, men i princippet er meningen kun, at man lige siger, at man er for eller imod ud fra de og de principper.

Kl. 13:25

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Hr. Manu Sareen som ordfører for Det Radikale Venstre.

Kl. 13:25

(Ordfører)

Manu Sareen (RV):

Da den radikale ordfører, fru Margrethe Vestager, ikke kan være til stede, skal jeg på hendes vegne sige følgende:

Problemerne med lov kvalitet – eller mangel på samme – har efterhånden været diskuteret i mange år. Det har vi også kunnet høre af debatten her i salen. Det har tidligere været debatteret her i Folketingssalen, der har været holdt konferencer om lov kvalitet, og Justitsministeriet har sågar udarbejdet en vejledning om lov kvalitet, som ministerierne forventes at følge. Problemet er bare, at der stadig er en del udfordringer.

Der er stadig store problemer med, at lovforslag hastes igennem processen, uden at der er tilstrækkelig tid til at indhente høringssvar fra relevante organisationer, og uden at der er tid til en ordentlig debat. Sidste år bød på flere eksempler, da forslag til ændring af udlændingelovgivningen blev sendt i høring med en meget, meget kort høringsfrist, så flere organisationer ikke havde mulighed for at levere et ordentligt høringssvar. Som vi også har skrevet i forslaget, har Institut for Menneskerettigheder helt klart meldt ud, at de ikke kunne komme med et høringssvar til f.eks. lovforslag nr. L 187, L 188 og L 189 fra 2009-2010. De havde kun 5 dage til at komme med et svar. Den socialdemokratiske ordfører gjorde også opmærksom på nogle eksempler.

Det er selvfølgelig ikke kun et demokratisk problem, det er også et principielt problem, at lovgivning hastes igennem med fare for, at indholdet ikke er ordentligt gennemtænkt. Og så er det selvfølgelig også et helt konkret problem for alle de borgere, der rammes af en lovgivning, der ikke er grundig og omhyggelig nok, og som er gennemført så hurtigt, at den risikerer at savne sans for den praktiske virkelighed, som berører rigtig mange borgere i Danmark.

Jeg er helt klart glad for og vil gerne kvittere for, at hr. Søren Espersen siger, at han vil kigge positivt på det i Udvalget for Forretningsordenen. Sådan hørte jeg det, og det samme hører jeg egentlig også fra den konservative ordfører. Så jeg er da glad for – selv om jeg godt kan se, hvor det bærer hen – at man helt klart vil bære det positivt videre fremover.

Kl. 13:27

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Fru Line Barfod som ordfører for forslagsstillerne.

Kl. 13:28

(Ordfører for forslagsstillerne)

Line Barfod (EL):

Jeg vil gerne takke for debatten. Jeg skal starte med at sige, at SF's ordfører desværre ikke kan være deltager i debatten, da han sidder i formandsstolen, men jeg skal sige, at SF selvfølgelig støtter forslaget, som partiet også er medforslagsstiller på.

Jeg vil især gerne takke for, at justitsministeren og andre ordførere er åbne over for, at vi tager en drøftelse af det her. Justitsministeren siger, at regeringen iværksætter en undersøgelse af, om det står så galt til med høringsfristerne, som mange har påpeget. Jeg håber, at vi kan få den undersøgelse ret hurtigt, så der er et ordentligt grundlag for drøftelserne, for jeg mener, at der er et behov for, at vi får løst det her problem.

Flere har også for nylig peget på, at vi har siddet med lovforslag, hvor der simpelt hen ikke har været høringssvar fra nogen af dem, hvor det har været afgørende at få det. Derfor håber jeg meget, at vi får den drøftelse, og at det ender med, at vi får fundet en løsning på, hvordan vi sikrer, at vi faktisk får de høringsfrister.

Jeg vil gerne, som fru Karen Klint har gjort flere gange, understrege, at en ting jo er, hvad vi kan aftale af regler her i Folketinget,

mens en anden ting er, hvad vi kan fastsætte af regler for regeringens måde at lave lovforslag på. Det er to forskellige ting. Vi kan i forretningsordenen for Folketinget, som også skal drøftes her i salen, fastsætte nogle regler, der gælder for Folketingets arbejde, men hvis vi skal fastsætte regler for regeringens arbejde, er vi nødt til at gøre det i form af lovgivning. Derfor mener jeg, at det er begge dele, der skal drøftes i det videre arbejde i Udvalget for Forretningsordenen.

Jeg mener, at det spørgsmål skal drøftes i udvalgsarbejdet, men at det også er vigtigt, at vi har en debat i Folketingssalen om, hvordan vores demokrati fungerer. Det mener jeg ikke at vi kun skal have for lukkede døre i et udvalg, for jeg mener faktisk, det er vigtigt, at vi har debatten i en folketingsaal, så befolkningen kan følge med i, hvilke overvejelser vi har om, hvordan demokratiet skal indrettes.

Så har jeg nogle konkrete bemærkninger om noget af det, der har været fremme i debatten. Først er der fristen. Jeg skal beklage, at der er sket en teknisk fejl, så der står den 1. april 2011 i stedet for 2012, hvilket selvfølgelig er en fejl. Når vi gerne vil have en ordentlig lov-kvalitet, så hænger det ikke sammen.

Det andet er så spørgsmålet om, hvorvidt man skal ophøje hele vejledningen, med alt hvad der står om sprog og alt andet, til lovgivning. Det er, som vi også har påpeget i lovforslaget, der, hvor det giver mening at lave det til lovgivning. Det jo ikke hvert eneste ord i vejledningen, der skal ophøjes til lov. Det er der, hvor det giver mening, og det er først og fremmest spørgsmålet om høringsfrist, og at man normalt først kan fremsætte lovforslag i Folketinget, når høringsvar og høringsnotater foreligger, så vi i Folketinget har mulighed for at forholde os til dem.

Men jeg vil gerne understrege, især over for den konservative ordfører, at vores forslag selvfølgelig indeholder muligheden for en undtagelsesbestemmelse. Hvis regeringen ikke mener, at den kan overholde fristerne, så fremsender den forslaget til Folketinget med et brev om, at den ikke har overholdt fristerne. Det betyder så, efter min opfattelse, at vi overholder grundloven. Det kan jeg høre at vi skal diskutere nærmere. Vi har jo også skrevet i bemærkningerne, at det lovforslag, der skal udarbejdes, selvfølgelig skal overholde grundloven. Der må vi kigge på, hvordan det hænger sammen med de intentioner, man havde med grundlovens § 21, da den blev skrevet i 1849. Dengang var der en noget anden situation. Dengang sendte man mig bekendt ikke lovforslag i høring og havde ikke de meget tekniske og indviklede lovforslag, som vi har i dag. Det var en fuldstændig anden situation. Jeg mener ikke, at vi ændrer på retten til at fremsætte lovforslag ved at sige, at man normalt skal sikre, at høringsfristen er så lang, at organisationerne har mulighed for at komme med deres kommentarer. Hermed sikres, at lovforslaget bliver korrekt, også i forhold til den virkelighed, der er, så vi ikke, som vi har set, jævnligt skal lave rettelser af lovforslag og senere lave ny lovgivning for at ændre på love, der, efter at være blevet gennemført meget hurtigt, faktisk ikke passer til virkeligheden.

Så havde ministeren en kommentar til vores forslag om, at det skal fremgå, hvad konsekvenserne af et lovforslag vil være. Ministeren siger, at der ikke altid er nogle ligestillingsmæssige konsekvenser. Det er jeg enig i. Det er heller ikke altid, at der er nogle miljømæssige konsekvenser. Vi vedtager en del lovgivning, der ikke har miljømæssige konsekvenser, men så skriver man jo bare, at der ikke er nogen miljømæssige eller ligestillingsmæssige konsekvenser eller konsekvenser i forhold til EU-ret. Vi synes bare, at det er vigtigt, at alt det, som Justitsministeriet meget rigtigt peger på i sin vejledning at man skal se på, også kommer til at fremgå af lovforslaget, hvilket det som regel også gør i dag.

Kl. 13:33

Et spørgsmål er, om det her egentlig er nødvendigt. Jeg har det sådan, at jeg synes, det er gået for vidt, når så mange lovforslag i dag har så kort en høringsfrist. Jeg mener, at vi har et problem. Jeg kan selvfølgelig godt forstå hr. Søren Espersens overvejelser om, at Fol-

ketingets partier først burde tage principiel stilling, og så derefter få høringsvarene. Men rigtig meget af den lovgivning, som vi har i dag, er jo af meget teknisk karakter. I rigtig mange lovforslag er der ikke politisk uenighed, men det er et spørgsmål om, hvordan vi teknisk skal indrette samfundet på bestemte områder. Der har jeg et stort behov for høringsvar, og det er mit indtryk, at det har stort set alle andre ordførere også. Det har ministerierne også. Det er der, man får påpegnings af, at den paragraf vil være i modstrid med den paragraf eller af, at hvis vi gennemfører loven på den måde, vil det på nogle bestemte områder have nogle konsekvenser, som ingen af partierne ønsker, fordi virkeligheden er meget teknisk i dag på mange områder.

Jeg kan stadig væk huske, at Folketinget på et tidspunkt kom til at vedtage en lov om, at man skulle have dansk statsborgerskab for at blive taxachauffør. Den lov måtte man ophæve, for ellers ville der ikke køre så mange taxaer i Danmark længere. Jeg kan også huske, at vi havde et lovforslag på et tidspunkt, hvor vi ændrede en hel masse ting i Retsudvalget, og i sidste øjeblik måtte vi have nogle for-handlinger, fordi det viste sig, at lovforslaget havde nogle utilsigtede konsekvenser for biavlere. Ingen af os havde overhovedet tænkt på, hvad konsekvenserne af dette lovforslag ville være for biavlere, men nogle organisationer gjorde os opmærksom på, at det ville blive et meget stort problem for biavlere i Danmark.

Sådan er der på forskellige områder tekniske ting, som ikke har med vores politiske holdninger at gøre, men som er væsentlige, for at lovene kan fungere på den rigtige måde ude i samfundet. Derfor mener jeg, at det er afgørende, at vi faktisk får høringsvar, og det er afgørende, at også de mange demokratiske høringsorganisationer med hovedsagelig frivillige, som kigger på forslagene uden et kæmpestort embedsmandsapparat, har tid til at komme med nogle ordentlige høringsvar til os, fordi det gør kvaliteten af vores lovgivning langt, langt bedre.

Derfor håber jeg meget, at det udvalgsarbejde, som kommer nu, faktisk kan føre til, at vi får en løsning og nogle ordentlige høringsfrister. Jeg har umiddelbart svært ved at se, at vi kan gøre det på anden måde end gennem lovgivning, men jeg lytter selvfølgelig gerne, hvis nogle partier kan komme med forslag til, hvordan man kan komme til samme resultat på anden vis. Derfor ser jeg frem til, hvad justitsministeren vil komme med til de drøftelser, som vi skal have.

Kl. 13:35

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ordføreren. Justitsministeren har bedt om ordet.

Kl. 13:36

Justitsministeren (Lars Barfoed):

Jeg bliver nødt til at tage ordet igen, for det er i strid med grundloven, hvis det er sådan, at dette Folketing vedtager en lov, der begrænser den frie ret til at fremsætte lovforslag. Det kan man ikke gøre, og det bliver jeg nødt til at sige meget klart og tydeligt til fru Line Barfoed, som åbenbart ikke er enig i det, jeg sagde i første omgang. Jeg bliver bare nødt til at sige, at det er regeringens position, for sådan er grundloven. Det er rigtigt, at der i 1849 ikke var den tradition for at høre organisationer, og der var heller ikke så mange af dem, som vi har i dag, men det ændrer intet ved det, for grundloven er, som den er. En regering kan fremsætte lovforslag, og man kan ikke ved en lov sige, at lovforslag ikke kan fremsættes af en regering, fordi de ikke har været i høring med en vis frist hos nogle organisationer. Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at organisationerne i Danmark ikke er en del af vores forfatning. Det er ikke sådan, at vi har en fjerde magt i det her land, som er organisationerne, sådan at man ved lov kan sige, at organisationer skal have frister til at udtale sig, inden dette Folketing kan behandle en sag.

Det, Folketinget selvfølgelig altid kan gøre, er, at det kan afvise et forslag fra regeringen, de kan lade være med at stemme for det.

Folketinget kan også beslutte, at den proces, et lovforslag skal undergå, skal tage en vis tid. Det er jo bl.a. derfor, vi også har frister mellem første og anden behandling og kan have det mellem anden og tredje behandling, sådan at organisationer har lejlighed til at give udtryk for deres synspunkter til folketingsudvalget, så de synspunkter kan indgå i behandlingen. Men det ville være i strid med grundloven, hvis vi gennemførte en lov, der satte begrænsninger på friheden til at fremsætte lovforslag for en regering, eller hvad angår et folketingsmedlem. Det kan vi ikke gøre.

Når det er sagt, er vi fuldstændig enige om, at vi må have en fælles forståelse i det her hus om de spilleregler, der er, sådan at der er høringsfrister, sådan at der er tid til at behandle tingene ordentligt. Det må vi jo finde ud af med hinanden i en god dialog. Vi kan bare ikke lave en lov om det, for det er i strid med grundloven.

Nu har jeg sagt det så klart og tydeligt, som det kan siges, for det ville jo betyde, at regeringen ikke kunne fremsætte lovforslag i overensstemmelse med beslutningsforslaget, hvis dette blev vedtaget, for en regering kan ikke fremsætte et lovforslag, der er i strid med grundloven.

Kl. 13:38

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til ministeren. Så er det fru Line Barfod.

Kl. 13:38

(Ordfører for forslagstillerne)

Line Barfod (EL):

Først vil jeg gerne igen glæde mig over, at ministeren er åben over for, at vi tager en drøftelse af, hvordan vi sikrer det, vi alle sammen er enige om, nemlig at vi får nogle ordentlige høringsfrister, så vi får en ordentlig lov kvalitet.

I forhold til grundloven har jeg forstået at det er Justitsministeriets opfattelse, at man ikke kan lave en lov, selv om vi i loven gør det meget klart, at regeringen har mulighed for at fremsætte lovforslag uden at have overholdt fristerne. Den skal bare skrive et brev til Folketinget, som vedlægges lovforslaget, om, at den ikke har overholdt høringsfristen.

Jeg er helt med på, at organisationerne ikke er med i grundloven, og det er partierne jo heller ikke. Læser man vores forfatning, kan man se, at der intet står om partiernes rolle, men derfor har vi alligevel givet partierne en meget stor rolle på den måde, vi vedtager lovgivning på. Så vi har jo på mange måder tilpasset vores lovgivning til den virkelighed, som eksisterer i dag.

Så tillader jeg mig bare i al fredsommelighed at sige, at jeg synes, at det kunne være fornuftigt at se på fortolkningen af grundlovens § 21. Det er jo ikke altid, at Justitsministeriet får ret i sin grundlovsfortolkning. Folketinget har vedtaget en del ting, som på papiret ikke lige passer med, hvad der står i grundloven. F.eks. har vi givet både Færøerne og Grønland ret til at opkræve skatter, selv om det fremgår af grundloven, at det kun er Folketinget, der har ret til ved lov at opkræve skat.

Jeg har siddet i Selvstyrekommissionen i forbindelse med forhandlingerne med Grønland om en ny selvstyrelov. Der havde vi også lange diskussioner med juristerne fra Justitsministeriet om, hvordan forskellige bestemmelser i grundloven skulle forstås, og nåede frem til nogle fortolkninger. Når man læser grundloven, er det også svært at se, at vi overhovedet kan give det selvstyre, vi har givet til både Færøerne og Grønland, og der er en række andre områder, hvor vores grundlov heller ikke passer til den virkelighed, vi har i dag.

Derfor er det altså nødvendigt, at man ikke umiddelbart bare siger, at så kan man slet ikke gøre noget som helst, men at vi ser på, hvordan vi faktisk kan skabe en praksis, der passer til det, som vi ønsker, sådan at vi fastholder magtens tredeling, som jeg mener er det afgørende, og som fru Karen Klint også var inde på, sådan at regeringen selvfølgelig har ret til at fremsætte lovforslag, men så vi også

sikrer, at det normale er, at regeringen sørger for, at der er en ordentlig høringsfrist.

Det, vi foreslår i beslutningsforslaget, om, hvordan lov kunne udformes, er, at regeringen medsender et brev om, at den ikke har overholdt høringsfristerne. Så har regeringen stadig væk den fulde ret til at fremsætte lovforslag uden høring, men den sender et brev med om, at den ikke har gjort det. Jeg tror, at det i sig selv vil have en vis opdragende effekt på en hvilken som helst regering, at den så vil skulle stå til regnskab over for offentligheden og forklare offentligt, hvorfor man har ment, at et bestemt forslag ikke skulle sendes til høring, eller at det skulle have en alt for kort høringsfrist.

Kl. 13:41

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Tak til Line Barfod. Jeg tror ikke, der er flere, der har bedt om ordet.

Det er der ikke, og derfor er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Udvalget for Forretningsordenen. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 13:41

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Holger K. Nielsen):

Der er ikke mere at foretage dette møde.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 26. april 2011, kl. 13.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside. Jeg skal i øvrigt henvise til ugeplanen, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

:

Mødet er hævet. (Kl. 13:42).